

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

R H A P S O D I A

V A N

N E D E R D U I T S C H E

T A A L K U N D E,

B E N E V E N S E E N E

G E S L A C H T L Y S T

D E R

Z E L F S T A N D I G E N A A M W O O R D E N ,

D O O R

H E N D R I K P I E T E R S O N .

T e A M S T E R D A M ,

B Y A . D . S E L L S C H O P E N P . H U A R T ,
B O E K V E R K O O P E R S , O P H E T R O K K I N .

M D C C L X X V I .

AT E N O I T A
S T O R I O G N O
T O N I N A A
N E Y T H O A I S E P
S T O
S T O S A I S E P T E M B E R

S T O S A I S E P T E M B E R

S T O S A I S E P T E M B E R
S T O S A I S E P T E M B E R
S T O S A I S E P T E M B E R

VOORREDE.

AAN DEN

NEDERLANDER.

Een onzer Amsterdamsche Dichteren onlangs eenige Taalkundige Schriftjes gevallig by my ziende, vond daarin zo veel genoegens, dat ik besloot dezelve ter beoordeeling aan eenen der gezaghebbendste Kunstgenooten te geeven. Die papieren hadden anders nooit het licht gezien: want ik had my zelve daarin niet voldaan.

Ik herschreef die Stukjes, en verbeterde of vermeerderde

* 2   daar-

IV V O O R R E D E.

daarin, dat ik noodig oordeelde, en bragt hen, met die veranderingen, by mynen geëerbiedigden Kunstvriend, den Heer BERNARDUS DE BOSCH, welke my naderhand betuigd heeft, die opstellen met smaak gelezen te hebben, en wien het gansch niet onnuttig schein dezelve gemeen te maken, gelyk ook een ander bejaarde Taalkundige my zulks aanried.

Hiertoe heb ik beslooten, en geefze onder den naam van Rhapsodia van NEDERDUITSCH E

V O O R R E D E . v

SCHE TAALKUNDE uit, wenschende, dat de Taalminnende Leezer eenigen smaak daarin vinden, en voordeel 'er uit trekken moge.

Indien iemant zich aan den Titel, als niet naauwkeurig genoeg zynde, stoote, vergeete hy dien naam, en verbeelde zich mengelingen te leezen, indien ik deeze woorden van den Weledelen gestrengen Heere (*) ALEWYN moge overneemen, welks

(*) Verdeliging van de voornaamste Dichterlyke Vryheden, door Mr. ZACHARIAS HENRIC ALEWYN, te vinden in de Werken van de Maetschappy der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, II D. Bl. 98.

VI V O O R R E D E .

welks naam met eenen diepen eerbied hier van my genoemd wordt.

Dit acht ik genoeg. Nu staat my van de Geslachtlyst te spreken.

Geeft Pieterfon eene GESLACHTLYST uit, daar de Heer KLUIT voor lang deeze zaak heeft afgedaan?...

My dunkt, dat ik diergelyke woorden, met eene verachtende verwonderinge, van verscheiden Leezeren hoor.

Om vooroordeel voor te koomen, en my te mogen verrecht-

vaar-

V O O R R E D E. VII

vaardigen, ben ik te raade geworden, eene WAARSCHOUWING aan 't begin myns Werks te plaatsen, hoopende dat deeze twee redenen den Leezer voldoening, tegen die ongewoone handelwyze, zullen geeven, terwyl ik my tevens ter verantwoording myner Geslachtlyste schik.

Vooraf moet ik zeggen, dat het Werk van den Geleerden Heere ADRIAAN KLUIT zynen verkreegen en verdienden lof zo lang zal ophouden, als 'er Nederduitsch gesproken wordt.

VIII V O O R R E D E.

wordt. Veele myner vorderingen in de Taalkunde ben ik dien vermaarden Schryver verschuldigd, het gene ik uit dankbaarheid niet wil verzwynen.

En verondersteld zynde, dat myne Lyst met genoegen in de geleerde wereld ontvangen werde, de kostelyke waarde van zyn werk zal nogthans niet verminderen, maar in tegendeel, zo ik my niet bedrieg, van gewigtiger belang worden. De tyd, de meester der ondervindinge, moet zulks leeren. Ik meen, dat myne behandeling
in

V O O R R E D E. IX

in de Lyst daartoe ook niét weinig medebrengr. Doch dit is een stof, die ik tot het vervolg myner Voorrede spaaren moet.

't Is onder de Nederlandsche Dichteren en Schryveren gebruiklyk, als men met het Geslacht eens Naamwoords verlegen is, de Lyst des Heeren KLUIJS op te slaan; doch hoe dikwils men in dien gevalle vergeeffsche moeite gedaan hebbe, zal elk door ondervinding best weeten. De Lyst is niet volkomen. Trouwens de myne ook niet. Ik hoop dat de Leezer

**

veron-

x V O O R R E D E.

veronderstelle, dat ik die daarvoor niet uitgeef. Wat kan van eindige vernuften hier volkomen uitgewerkt worden? Ondertusfchen dien ik te zeggen, dat myne Lyst volkomener is, het gene den Taalkundigen hier in 't vervolg zal blyken. Dit gebrek in de eerstgemelde G E S L A C H T L Y S T E leide den grond van de myne, van welke ik nu moet spreeken.

Om my met een hulpmiddel tegen dat gemis te voorzien, maakte ik in den jaare 1768 eene Lyst van alle de Naamwoorden,

V O O R R E D E. xi

den, welke de Heer ARNOLD MOONEN in zyne Spraakkonfte, met derzelve Geflachten, geboekt had. Hierdoor gelukte het my, als KLUIT my niet hielp, by dien grooten Spraakkonftenaar te recht te raaken. En een Student, wien ik op zyn verzoek een Affchrift daarvan had laten neemen, betuigde my naderhand veel hulp daarby gevonden te hebben. Ondertusfchen vulde ik die Lyst met woorden, welke my by goede Schryvers voorkwamen, daaglyks aarf.

**

2

Toen

XII V O O R R E D E.

Toen ik myne RHAPSODIA ter persfe zonde, besloot ik haar daarby te voegen, niet te vreden met mynen verkreegen onderftand zynde, of myne Landgenooten moesten dien ook deelachtig weezen. Trouwens wie spaart ooit brood voor Vrienden?

Deeze handel bleef niet lang verborgen, waardoor ik van verfcheiden fterk werd aangezocht, om die Lyst volkomen, ten minften zo veel mögelyk was, te maaken.

Doch naardien ik geen geringe

V O O R R E D E. XIII

ringe kennis van den arbeid, die daarmede verknocht ware, had, schoof ik dien last meer dan eens van den hals, met het gereede besluit van dat Werk nimmer te zullen onderneemen; doch door onophoudende aanmoediging heb ik my eindelyk zulks getroost.

Ik begon myne taak met de Geslachtlyst van KLUIT, haar vergelykende met die van MOONEN. Het gene de eerstgenoemde opgaf, dat by den laatsten niet te vinden was, plaatste ik in myne Lyst, zo

**

3

veel

XIV V O O R R E D E.

veel naauwkeurigheid daarin gebruikende, als ik bezit. Aan 't einde van dit Werk zynde, was SEWELS Geslachtlyst myn Voor-schrift, op myne papieren van hem inlaschende, dat in dezelve ontbrak. Toen werd myne Lyst vry groot. En onder den arbeid eene aanmoedigende wakkerheid verkrygende, aanvaardde ik de Lysten van VAN HEULE, TEN KATE en HAGEMAN, en handelde daarmede als met de voorgigen, my tusfchen beide van het Nederduitsch en Latynsch Woordenboek van den

den Heere **DAVID VAN HOOGSTRATEN** bedienende. Ik geloof dat dit verhaal my by den Leezer genoeg verantwoordelykheid, omtrent myne uitgaaf, geeft. Ik behoef hier niet te zeggen, dat myne Lyst grooter dan die van den Heere **KLUIT** is: elk maakt dit ligtlyk op.

Nu zal ik myne Landgenooten rekenschap myner behandelinge doen, welke ik in de **GESLACHTLYST** gehouden heb.

Elk woord, dat ik van eenen ander heb overgenomen,
 't ge-

XVI V O O R R E D E.

't gene by den Heer KLUIT niet te vinden was, is met den naam des Schryvers geplaatst.

Woorden, waarover my eenige twyffelachtigheden voorkwamen, schoon door den Heer KLUIT aangenomen, heb ik met het gezag van andere Spraakkonstenaaren gestaafd.

Woorden over welker Geslacht geen bedenkelijkheid valt, of die onder eenen regel betrekkelijk zyn, staan enkel geboekt, zonder dat eenige Schryver daarby gemeld wordt.

Op de woorden, AANBIE-
DING,

V O O R R E D E. XVII

DING, AANHANG, AANHANGSEL, APOSTELSCHAP, BANNELING, BEDGENOOT, BEGEERTE, BEHOUDENIS, BREEDTE, BY, ENGELSCH, GADE en GEBEENTE, heb ik den regel gemeld die derzelve Geslacht ons aanwyst; en, op alle woorden die daartoe betrekkelijk zyn, den Leezer naar dezelve toegewezen, het gene my om jonge Kunstgenooten noodig schein, dewyl men daardoor telkens den noodigen regel erinnerd wordt.

De woorden in HEID uitgaan-

***

de

XVIII V O O R R E D E.

de zyn niet geplaatst, dewyl die, zonder uitzonderinge, tot het Vrouwlyke Geslacht behooren, zynde zulks op het woord AANDACHTIGHEID gemeld.

De overige regels tot de onderkenning der Geslachten, zyn op MEISJE, MEISKEN, en op het woord NAAMEN, PERSOONNAADJE, RAAT, RIVIER, STEDEN, en VYFTIG gemeld.

Op den voorgang van KLUIT en anderen, heb ik veele zamenzettingen plaats gegeven, om dat zommige dier woorden van derzelyer enkelen, in Geslacht,

flacht, verschillen. Echter ben ik hierin spaarzaam geweest, dewyl de meeste Koppelingen het Geslacht van 't laatste Naamwoord volgen. Hadde my dit in den beginne der Lyst zo wel onder 't oog gevallen, als toen de geleerde Heer PIETER FONTEIN my zulks voorhield, dan had ik zulke en alle andere woorden, wier Geslacht door de betekenis voor elk kenbaar is, uitgemonsterd. Want een Geslachtlyst dient enkel van Naamwoorden te handelen, welker Geslacht twyffelachtig, of

*** 2

nog

XX V O O R R E D E.

nog niet bepaald, is; ten zy men ten behoeve van weinig geoeffenden anders oordeelde. Trouwens ik geloof, dat myne Voorgangers, juist om die reden, ook zo overvloedig van woorden in hunne Lysten zyn.

Nadat de Geslachtlyst afgedrukt was, kwamen my nog eenige woorden voor, die tot de uitzondering van de regelen, op AANBIEDING, AANHANGSEL en BANNELING behooren. Hierom heb ik dat gansche Blad doen herdrukken, en de noodige invullingen op

op de behoorlyke plaatsen gedaan: meenende nu den Leezer te kunnen berichten, dat 'er geen verder uitzonderingen op geen eenen dier woorden zyn.

Het kan hier niet verzwegen worden, dat ik in het Geslachte van *alle* Naamwoorden met den geleerden KLUIT niet eens ben. In tweeëntwintig woorden verschil ik van hem, welke deeze navolgenden zyn, HELLEBAARD, HONIGRAAT, KALK, KOFFER, LEEST, LYFTOGT, LYM, OMMERING, PELS, PIT, RAAT, RAMP, SAFFRAAN,
 *** 3 SCHULP,

XXII V O O R R E D E.

SCHULP, SMAAD, SCHILD, SPELD,
STRUIS, TALENT, VENSTER,
VUURSLAG, WEZEL, *een dier.*

Ik oordeel hiervan niet meer te moeten zeggen, dan dat ik deeze zaak den geleerden overlaate. By elk dier woorden heb ik dit * starretje gesteld, op dat zy te eerder in 't oog zouden loopen, en de Taalkundigen naar hunne keus daarvan konden gebruik maaken. In 't vervolg hoop ik myn verkoozen Geslacht van die Naamwoorden, benevens van een aanmerkelyk getal anderen, met voorbeel-

V O O R R E D E. xxiii

beelden van naarvolgenswaardige Schryveren werkelijk vast te stellen, op den zelfden voet van den nooit volpreezen **HOOGSTRATEN**, waartoe ik reeds eenen aanzienlyken voorraad by de hand heb.

Voor het tegenwoordige verkiez ik echter hierby nog te melden, dat ik het geluk van eenige Taalkenneren, over myne Lyst, en byzonder over die woorden te raadpleegen, gehad heb. Is myn Leezer begeerig om hunne naamen te weten, myne verplichting tot
dank-

XXIV V O O R R E D E

dankbaarheid gedooft ook niet dezelve te verzwigen. Het zyn, geliefde Landgenooten, de Heeren RUTGER SCHUTTE, PIETER FONTEIN, BERNARDUS DE BOSCH, JOHANNES LUBLINK DE JONGE, en CHRISTIAAN GROENEVELD, niet alleenlyk geleerde en ervaren Mannen, maar oprechte Kunstvrienden.

Op verscheiden Naamwoorden heb ik de drukfeilen, die in KLUIJS Lyst zyn ingesloopen, aangetekend, om dat weinig geoeffenden zich niet verbeelden zouden, dat dit een ver-

t

V O O R R E D E. xxv

verschil ware, en daardoor ligt onbezonnen een verkeerd Geslacht aan een Naamwoord gegeven mogten, gelyk (om maar een van veelen te noemen) uit het woord STAP volgen konde, dat by den genoemden Geslachtlystschryver Vrouwlyk staat. De voorbeelden, op dat woord door hem opgegeven, wyzen het Manlyke Geslacht, en dat V. aldaar een drukfeil is, duidelyk aan.

Wegens de drukken der Schryveren van welke ik my bediend heb, verzend ik den

****

Lee-

xxvi V O O R R E D E.

Leezer naar de **BYVOEGSELS**, die aan het einde deezes Werks geplaatst zyn.

Nu ga ik ter verdediging van den onsterflyken lof des grootens **MOONENS** over. Niemand verwondere zich deeze taal te hooren. De Heer **KLUIT** heeft eene rede ten bezwaare van dien doorluchtigen **Spraakkonstenaar** ingebracht. Wierden die gezegden niet krachteloos gemaakt, zoude een groot gedeelte myner **Lyst** van geene waarde zyn, behalven dat myne achtting voor zyne doorwrochte **Spraak-**

V O O R R E D E. xxvii

Spraakkonst my daartoe aanzet. De Taalkundige denke onder tuschen niet, dat de beschuldiging zonder grond is. De Heer KLUIT heeft gelyk, maar tevens kan ik MOONEN rechtvaardigen. De Nieuwsgierigheid by den Leezer mischien gaande wordende, bekort ik my, en laat de aanklagt onmiddelyk volgen.

In de Geslachtlyst op het woord NACHTEGAAL zegt de Heer ADRIAAN KLUIT,

— „ MOONEN waarlyk is de „ zuiverste niet in de geslach-

****

2

„ ten,

XXVIII V O O R R E D E.

„ ten, die vele woorden ver-
„ keerdelyk M. gebruikt, als
„ daar is, *kolk*, *ramp*, *zege*-
„ *praal*, enz.” en dit herhaalt
hy op het woord PRAAL. Zie
hem ook op WIL.

Schoon de Heer KLUIT, die
wezenlyke achting heeft ver-
worven, hier stellig spreekt,
verzoek ik, dat elk zyn oor-
deel een oogenblik opschort;
het geding valt ten voordeele
dier beide Schryveren uit.

De Heer KLUIT heeft op
die woorden voorbeelden van
MOONENS Poëzy bygebragt,
welke

welke in een onrecht Geslacht staan, en van weetgierigen kunnen nagezien worden. Bygevolg is de beschuldiging waar; en de Geslachtlystschryver heeft gelyk.

Dit zy ten behoeve van den Heere KLUIT. Nu iets ten voordeele des anderen.

De Heer MOONEN heeft alle die woorden, met hun wezenlyk Geslacht in zyne Spraak-konst, gelyk KLUIT die begeert, en van alle goede Schryveren gebruikt worden, dat men in myne Lyst kan nagaan,

****

xxx V O O R R E D E.

alwaar de bladzyden zyner Spraakkonfte worden aangewezen, op welke hy van het Geslacht dier Naamwoorden spreekt. Aldus zal men zien, dat de Beschuldigde volkomen met den Beschuldiger overeenstemt, waarvan ik echter het woord *kolk* en *ramp* uitzonder.

In het eerste heeft KLUIT gelijk, dat MOONEN dit verkeerdelyk Manlyk stelt; doch hy is het alleen niet, en daarom vooral niet onzuiver in de Geslachten. Andere goede Schryvers zyn hem voorgedaan. En,
om

V O O R R E D E. xxxi

om maar eenen van alle te noemen, VAN HEULE heeft het, lang voor hem, van dat Geslacht gerekend.

Het tweede woord wil KLUIT volstrekt Vrouwlyk hebben, schoon yder met MOONEN het Manlyk acht, dat in myne Lyst kan gezien worden.

Hiermede meen ik den Heer MOONEN gerechtvaardigd te hebben, en vertrouw, dat de Leezer niet gansch onvoldaan zal zyn.

Ik heb nog iets hier by te doen, dat het gezag van den
be-

xxxii V O O R R E D E.

beroemden Spraakkonstschryver bevestigd, zo niet vergroot.

De Poëzy van den Heere MOONEN is in den jaare 1700 uitgekomen, toen hy werklyk aan zyne Spraakkonst arbeidde, welke zes jaaren laater door hem werd uitgegeven: weshalve hy best naar dat Werk kan beoordeeld worden, en de sterkste proef, zo my voorkomt, zonder hinder doorstaan.

Ik hoop dat den Leezer het eene en andere zal welgevallen.

*Amsterdam den 1sten van
Wintermaand 1775.*

H. K. PIETERSON.

I N.

I N H O U D.

- I. VERTOOG OVER EEN GEDEELTE DER NEDERLANDSCHE SPELKUNDE.
- II. VERTOOG OVER DE SPELLING VAN CH EN G.
- III. VERTOOG OVER DE PLAATSING VAN DE LETTER T IN ZOMMIGE WERKWOORDEN.
- IV. VERTOOG OVER HET LIDWOORDEKEN EEN.
- V. VERTOOG OVER DE LYDENDI DEELWOORDEN.
- VI. GESLACHTLIJST DER ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN.

*****

WAAR-

WAARSCHOUWING,

Schreef de Heer LAMBERT TEN
KAMP, achter de Voorrede, van zyne
AANLETTING tot de kennisfe van het
VAAKVERRE. Deze DER NEDERLAND-
SCHE SPAAKSE, op dat men niet ver-
zuimen zoude, zyne Voorrede te lee-
zen, om daardoor meer begrips van
zyn Werk te verkrygen. Ik verzoek den
Lezer ook zulks, omtrent mijn Ge-
fchriftje, in acht te neemen, eer Hy
van de GESELLSCHAFT gebruik maake.

EERSTE VERTOOG.

OVER EEN GEDEELTE

D E R

NEDERLANDSCHE

S P E L K U N D E.

Is 'er eene taal in welke verschilling der Spellinge plaats heeft, het is de onze, de Nederduitsehe. Zommigen zeggen daarom, by groot-spraak, dat yder schryver eene byzondere Spelling aan de hand houdt, het gene niet geheelyk is te ontkennen. Trouwens in deeze eeuwe zyn de schryvers in gelykheid zeer toegenomen: ja de eenpaarigheid en de zuiverheid van taale gaan in aanwas vroeger tyden te boven. Dit behoeft geen bewys. De schriften, die dagelyks voor den dag koomen, geeven daarvan het leevendigste op. Konde men eensgezind omtrent alle oneffenheden worden, onze spraak zou niet weinig in luister aanwinnen. Veelen hebben zich daarop toegelegd,

A

en

en de moeite genomen, om de Spelling, die zy goed vonden, met reden aan te dringen. Maar zo ras gesteld, zo ras verworpen. Anderen, die insgelyks de beste meenen te hebben, komen ook voor den dag; zoeken die van de eersten te doen verwerpen, en de hulle met toejuichinge doorgaan. Hierdoor staat niet zelden een leerling alleen, maar zelfs menig man van naame verlegen, als hy zyne schriften wil gemeen maaken, niet weetende wien van deeze hy tot naarvolging zal verkiesen. Om die reden, dunkt my, zoude het niet onnuttig zyn, die verscheidenheden by elkander in een geschrift te zien, om een hoofdonderwerp van nader overweeginge by de Liefhebbers te worden. Thans zal ik daartoe iets voordragen: en schoon geen nieuwigheid bevattende, echter een gedeelte onzer Spellinge bekrachtigende.

Het eerste verschil, dat men in de Spellinge ontmoet, heeft in de lange Klinkletteren plaats; naamelyk in

AA, EE, OO, UU.

Zommige hebben voorgedragen, dat men, in de Buiginge der woorden, die verdubbeling van klinkeren niet noodig hadde, dewyl een enkele, in 't sluiten van eene lettergrepe, toch zo lang is,

is, als de lange klinker, by voorbeeld: men meende te moeten schryven, *Alen, Beken, Daden, Buren*, in stede van *Aalen, Beeken, Dooden, Buuren*; en *Slapen, Leren, Poten, Verduren*, in plaats van *Slaapen, Leeren, Pooten, Verduuren*. En deeze Spelling kreeg by veelen voet door het gezag van den Haagfchen gulddmond, den wydberoemden Dichter JOANNES VOLLENHOVE, welke deeze eenpaarig in zyne fchriften heeft gebezigt. Maar met reden hebben anderen zich hiertegen gekant, onder welke **ARNOLD MOONEN, WILLEM SEWEL**, en vooral den yverigen **P. H. POERAET** telt, die in dit geval niet kan verzwegen worden (*). En 't is zodanig met die Spellinge vergaan, dat men die hedendaagsch byna van niemant, die zich zelve zoekt gelyk te zyn, gebruikt ziet, indien ik den geliefden Leeraar, **THEODORUS VAN SCHELLUYNE**, uitzonder, welke volgens zyne fchriften volkomen met dien Heere overeenstemt.

De Spelling van **AE**, in plaats van **AA**, door **VONDEL** gehouden, en van Haarlems Geschiedfchryver, **SAMUEL AMPZING**, in zyn
T A E L

(*) Zie zyne Verdediging van Moonensfpellinge 1700 N. II. tot 21. ingeflooten.

4 R H A P S O D I A

TÆLBERICHT DER NEDERDUITSCHË SPELLINGE (*) voorgesteld; en door den Wiskonstenaar CHRISTIAAN VAN HEULE, den Wysgeerigen Predikant, PETRUS MONTANUS VAN DELFT, en den arbeidzaamen RICHARD DAFFORNE †) in hunne Spraakkonsten geleerd; mitsgaders van MOONEN, in 't vierde Kappittel zyner Spraakkonste, én van zynen wakkeren verdediger, P. H. POERAET, bekrachtigd, in zyn Geschrift, DE SPELLING VAN A. MOONEN VERDEDIGT, is door anderen naderhand op nieuw voorgestaan, voornaamelyk door de Heeren FRANS BURMAN, in het eerste deel zyner AENMERKINGEN AENGAANDE DE NEDERDUITSCHË TÆL; FRANS DE HAES, in het derde Hoofdstuk van deszelfs Spraakkonste, en KORNELIS ELZEVIER in zyne PROEF VAN EEN NIEUWE NEDERDUITSCHË SPRAEKKONST.

Doch hoe veele redenen men daarvoor heeft bygebragt, ze is echter, om zote spreken, afgeschafte en vernietigd. De beroemde Leeraar J. NYLOË heeft de Spelling van den Drost, den doorluchtigen HOOFT, zynde de verdubbeling van den klincker A, niet alleen ingang doen vinden, maar

(*) Bl. 24, 25 en 26.

(†) VAN HEULE, EERSTE DRUK, 1626. MONTANUS, DELFT, 1635. DAFFORNE, AMSTERDAM, 1627.

maar schier stand grypen. Men zie zyne AANLEIDING TOT DE NEDERDUITSCHÉ TAAL, aan de tweede Afdeeling van het zesde Hoofdstuk. Ook is die verlenging van klinkeren voor altoos vastgesteld en bevestigd, door het gezag van den edelen HUYDECOOPER, die opzettelyk deeze Spelling ook heeft gehandhaafd, en aangedrongen, in zyn lofelyk Boek, dat onbetaalbare Werk, PROEVE VAN TAAL-EN DICHTKUNDE (*). Daar zegt hy onder anderen van TEN KATE, „ik zie deeze spelling in zyn werk aan, als een klein vlekje in een schoon aanzigt.” Ik zwyge van eenen VAN BELLE, VAN SEWEL, van het Kunstgenootschap NIL VOLENTIBUS ARDUUM (†), van de REDENRYKERS DER KAMER IN LIEFDE BLOBIENDE, die alle de Verdubbeling voor de beste Spelling hebben gehouden, en zoeken te wettigen; gelyk mede die geleerde Kanonik van Gorinchem, PONTUS DE HEUJTER VAN DELFT, gedaan heeft, in zyn NEDERDUITSCHÉ ORTOGRAPHIE, te Antwerpen by Plantyn, in den Jaare 1581, gedrukt.

Maar die Verdubbeling moet niet gebruikt worden in woorden, die uit meer dan een lettergreep

(*) Bladz. 154.

(†) DRIE VERHANDELINGEN VAN DER LETTEREN AFFINITAS, Amst. 1728.

greep bestaan, welker eerste met eenen klinker eindigt, die den klank en de maat van eenen langen heeft, by voorbeeld: *schakel, vedel, toren*, enz. mag men niet met eene verlengde klinkletter schryven, en spellen, *schAAkel, vEEdel, tOOren*, ten zy de afleiding zulks vereischt, als in deeze woorden: *zwaarigheid, zeerigheid, noodigheid*, die afgeleid zyn van *zwaar, zeer en nood*. Het NOODIG BERECHT OVER DE NEDERDUITSCHEN MISSPELLINGE (*) van den Heere JOOST VAN DEN VONDEL is alleen krachtig genoeg om dit te bevestigen, in wederwil van den geleerden OUDAAN, die zich hiertegen in zyne ROOMSCHE MOGENHEIT heftig (†) verzet heeft.

Veelen hebben den klank onzer woorden, die naar het geluid der schaapen zweemt, uitgedrukt met de AE; of liever zy hebben getracht dit te doen, schryvende *AEreld, blAEten*, enz.: want den verlengden klinker AA daar in te gebruiken is te misfelyk, volgens de uitspraak. Men brengt hier tegen in, dat dien vermengden klank in de

(*) Door hem in den jaare 1654. achter zynen LUCIFER geschreeven, en naderhand voor het eerste Deel zynner POEZYE geplaatst.

(†) Binnz. 266 en 267.

AE niet te vinden is. Dan my dunkt onder verbetering, deeze woorden aldus te moeten spellen, zo lang men geen letter daartoe vindt: waut gebruikt men een dubbelde A of een enkelde, of een dubbelde E of een enkelde, of een E met een I te zamen, dus: *wEIreld*, of spelt men dat woord met twee R, op deeze wyze: *wRReld*, geene van alle deeze onderscheiden spellingen, zal aan onze tegenwoordige uitspraak beantwoorden. Veele hedendaagsche schryvers, die achting verdienen, houden zich aan de eerste spellinge, en die is zelf reeds zo algemeen als ooit.

Die eenige verschillende spellingen van dit woord, door eenige schryvers gebruikt, begeert te zien, lees: het 2 Hoofdstuk van het EENIGSTE EN NU TOE ONBEKEND MIDDEL OM AANSTONDS EN VOOR ALTOOS UIT DEN WEG TE RUIJNEN DE ZWARIGHEDEN DIE ZIG OPDOEN, NOPENDE DE GESLAGTEN VAN SOMMIGE ZELFSTANDIGE WOORDEN, enz. GEDRUKT VOOR DEN UITGEVER 1769.

Na dat ik vergeefs in dat werkje het gemelde MIDDEL gezocht hadde, zag ik dat die Schryver zich met die zonderlinge byzonderheid van spellinge vermaakte, waardoor ik thans gelegenheid heb van hem hier te melden.

Schoon ik de AE, in de twee voorgemelde

8 R H A P S O D I A

woorden, verkies te gebruiken, komt my echter vreemd voor *wAErdig*, *rechtvAErdig*, *kAErs*, *pAErd*, en diergelyke, zo gespeld te zien. 't Is bekend, dat zommige even zo eenen vermengden klank aan die woorden, als aan *wAEreld*, geeven; schoon gezonde 'en geoeffende ooren denzelven wraaken. Ik vertrouw niet te veel te zeggen, door die uitspraak voor geen *Hollandschen Tongval* te houden: vooral walgtze my in openbaare Redevoeringen. *WAArdig* en *rechtvAArdig* enz. te spreken en te schryven, dunkt my, is het best, en daarboven zuiver en ongemaakt.

T W E E

TWEED E V E R T O O G .

O V E R D E

S P E L L I N G

V A N

C H E N G .

Veele Spraakkonstenaars hebben over de CH geschreeven, doch geenen regel aan de hand gedaan, waar men dezelve moet gebruiken of niet, om eenpaarig en zich zelveu gelyk te zyn. Dit heeft my aangespoord, om met de schriften van oude en gezaghebbende Schryveren te raadpleegen; en ik heb uit de zelveu iets opgemaakt, naar welke, zo 't my voorkomt, zy zich geschikt hebben. Sedert wordt zulks by my in acht genomen: en ik hoop dat den Liefhebberu niet onaangenaam zal wezen, het weinige dat ik daarover hier plaatse.

A 5

De

De CH, die men met TEN KATE (*), gelyk ook VAN BELLE doet (†), CHE mag noemen, en die eigenlyk een scherpe G is, gebruikt men met de beste schryveren daar, waar de Klank meer dan G is, en dus in de woorden *guichelen, huichelen, juichen, kuchen, lachen, loochenen, pochen, rochelen, schacheren*: als mede achter de S in het begin van een Naam- of Werkwoord, als: *schude, schryven*; insgelyks achter de S aan het einde van een Zelfstandig of Byvoeglyk Naamwoord, gelyk, *mensch, wensch; aardsch, duitsch*.

Byna eenpaarig ziet men met die CH een lettergreep of woord sluiten, by voorbeeld, *Ach, achter, och, zich*; en *kracht, lucht, gerecht, pacht, wacht, nacht*: zo insgelyks in de werkwoorden *verkrachten, verluchten, rechten, verpachten, verwachten, verzachten*, die afgeleid zyn van de voorige Naamwoorden. Zo schryft men ook *ik dacht, wy dachten, ik kocht, wy kochten, ik zocht, wy zochten*, oorspronkelyk van *denken, koopen* en *zoeken*.

Schoon men alle die woorden met deeze letter

(*). VERHEVENE DEEL DER NEDERD. SPRAKE, I D. bl. 122.

(†) KORTE WEGWYZER TFR SPEL-SPRAAK EN DICHTKUNDEN, ll. 12.

ter sluit, zulks geschiedt echter niet, als de afgeleide woorden een *G* vereischen: want dan moet het oorspronkelyke met het afgeleide in spellinge overeenkoomen. Dierhalve volgt hieruit, dat men de afgeleide woorden of de Buiging moet in 't oog houden, om met *CH* en *G* niet te warren. Byvoorbeeld: De afgeleide Werkwoorden, *draagen, klaagen, mogen, weegen, eischen* volstrekt een *G*, volgens den klank, gelyk ook door hunne gansche buiging te zien is, en daarom moeten de oorspronkelyke even zo gespeld worden, als, *dragt, klagt, magt, gewigt*. Zoleert de Buiging der Naamwoorden *vraag, weg*, dat men die met de letter *G* sluit, dewyl men zegt, *de vraagen, de wegen*. Aldus hebben *HOOR* en *VONDEL* met hunne naartvolgeren geschreeven; en zo doen ook nog de meeste hedendaagsche Dichters.

Door het in acht neemen deezer spellinge, onderscheidt men de tweederlei betekenissen van eenige woorden, by voorbeeld: *ik lach* van 't werkwoord *lachen*, afgeleid van het Naamwoord *lach*, onderscheidt zich, door de Spelling, van *ik lag*, dat DE ONVOLMAAKTE VOORLEDEN TYD is van *liggen*: mitsgaders *gelach*, van *gelag*, dat eene verteering in eene herberg is. En dat dit laatste woord zo geschreeven moet worden blykt uit

uit deszelfs Buiging, *gelag*, *gelagen*. Hierby komt ook nog *doch*, een redeschriftend woordje, en *dog*, een hond; *flach*, foort, en *slag*, een klap; *wech*, met *weg*, de straat, die geboogen worden, *doggen*, *slagen*, *wegen*.

Veelen hebben die onderscheiding ook waargenomen in

dicht, een vaers, en *dig*t, geflooten, waardoor het woord *Dichter*, een Poëet, ook onderscheiden blyft van *digter*, den vergelykenden trap van *dig*t,

licht, den dag, en *ligt*, het byvoeglyke Naamwoord gemaklyk,

noch, een ontkennend, en *nog*, een Bywoord, *slachten*, gelyken, en *slagten*, dooden.

Deeze zinnelykheid in 't spellen acht ik zindelyk en naarvolgens waardig. Ik weet wel, dat zommigen die verwerpen, om dat het verband van eene spreekwyze genoeg te kennen geeft, wat men door die woordjes verstaan moet, en gevolglyk dat die onderscheiding onnoodig is. Maar ik zie echter geen reden, waarom men zulk eene netheid niet zou waarneemen: want men doet der taale niet te kort.

De

De Heer ERNST ZEIDELAAR zal men hierover met genoeg leezen, zynde een Lyst van diergelyke onderscheidingen door hem opgegeven (*).

Ik weet wel, dat eenen JAN SINKEL deeze spelling niet behaagen zal, naardien hy, in zyne(†) LEERREGELS OVER DE SPELLINGE, de CH schier heeft willen uitmonstren. Ik zoude de moeite neemen, zyne redenen hier intelasfen, indien hy by de Taalkundigen bekend ware, en tevens de bekwaamheid van Meeſter vertoond hadde te bezitten, welke hy waant te hebben: immers de tytel zyns Werks geeft reden om zulks te denken.

Ondertusſchen koomen zyne vertolkte redenen, uit de Leerregels over de Spraakkunst, my hier niet ongepast voor.

(§), Om

(*) **REGELMAATIGE NEDERDUITSCH E SPEL-
KUNST enz. TE AMSTERDAM BY STEVEN VAN
ESVELT. 1769. van bladz. 105 tot 109 ingeslooten.**

(†) **NIEUWE DENKBEELDEN OF LEERREGELS
OVER DE SPRAAKKUNST, DE WELSPREKEND-
HYD, DE DIGTKUNDE EN DE WYSEBEGERTE
uyt het Fransch vertaald door JAN SINKEL en door den
Vertaalder vermeerderd, met Leerregels over de SPEL-
LINGE. En eene verdedinge voor de Letter T, tegen
de Heer B. HUYDECOPER TE AMSTERDAM BY
JAN SCHEURING. Zie bladz. 6 tot 9 ingeslooten.**

(§) „ Om net te spreekē, moet men niet minder zyn oordeel beschaven, als zyne Taal leeren, het grootste gedeelte van de oneygen uitdrukkingen, komen zo wel door een slegt oordeel, als uit onweetendhyd in de Taalkunde.

„ Daar zyn Lieden die beter spreekē, als schryven, het kan zyn, dat de Lieden die hen omringen, en hooren, alle hunne levendighyd en verbeeldingen gelyk opwekken, die in de stilte van het schryfvertrek kwynen.”

D E R

(§) L E E R R E G E L S O V E R D E S P R A A K K U N S T. *blad.*
§ en 9

DERDE VERTOOG.

OVER DE PLAATSING

VAN DE LETTER T.

IN ZOMMIGE

WERKWOORDEN.

De plaatsing van de T in de werkwoorden, die een D tot een wortelletter, en gevolgelyk haar in deszelfs Buiging hebben, zal by zommigen van weinig aanbelang schynen; doch Liefhebbers eener zuivere taale, die zo wel op het geringste als het grootste deel derzelve acht geeven, zullen, hoop ik, hunne aandacht met my daarover wel willen laten gaan. Veelen zyn hierin zich zelve oneenpaarig; anderen schryven in dezen zeer naauwkeurig; doch, zo my voorkomt, meer door eene gelukkige gewoonte, dan door rechte kundigheid: ten minste ik moet dit omtrent my zelve bekennen. En dewyl het pryzenswaardig is, reden van het gene men schryft te kunnen geeven,

ven, meen ik niet ondienstig te zyn, iets voor te draagen, dat tot zulk een zaak niet weinig zal toebrengen.

Met den geleerden en kunstlievenden Heere RUTGER SCHUTTE hierover spreekende, zeide hy, dat de T in de bovengemelde werkwoorden eene aarteigen letter der Buiging van den TWEE- DEN en DERDEN *persoon des eenvouds van den Tegenwoordigen Tyd was, mitsgaders van den TWEEDEN PERSOON des onvolmaakten voorleeden tyds, maar niet van deszeifs DER- DEN.* Dienvolgens schreef hy altyd, *ik ondervind, gy ondervindT, hy ondervindT; en ik ondervond, gy ondervondT, hy ondervond.*

Eenigen tyd geleeden herinnerde ik my deeze opmerking, en nam voor de gegrondheid deezer schryfwyze te onderzoeken: en by de uitkomst bleek zy my zo regelmaatig te zyn, als noodig om waargenoomen te worden. De waarheid hiervan is genoeg blykbaar uit de Buiging der werkwoorden, die geen D tot een wortelletter hebben, welke ik hier ten voorbeelde stel. Zulke zyn *gaan, loopen, slaapen*, en meer anderen. Deeze nemen de T in die perfoonen, welke ik bepaald heb;

heb, aan, gelyk: *gy gaaT*, *gy loopT*, *gy slaapT*,
hy gaaT, *hy loopT*, *hy slaapT*, in den tegenwoor-
 digen tyd. In den onvolmaakten voorleedene
 zegt men, *gy gingT*, *gy liepT*, *gy sliepT*;
 doch niet, *hy gingT*, *hy liepT*, *hy sliepT*. Hier-
 om moet men dan ook niet schryven, *hy ha DT*,
hy wer DT, *hy dee DT*, maar *ha D*, *wer D*,
dee D: dan schryft men eenpaarig.

Hoe keurig veele schryvers ook schryven, als
 zy dien derden perfoon van den Onv. Voorl. T. in
 DT. doen eindigen, kan men gerustlyk zeggen,
 dat zy zich zelve niet gelyk zyn: want in die
 andere werkwoorden bezigen zy in den zelfden
 perfoon geen T, dat ook niet kan geschieden;

De Spraakkonstenaars MOONEN en de groo-
 te HUYDECOOPER hebben deeze keurigheit in
 't schryven ook waargenomen, schoon zy niet
 opzettelyk daarover geschreeven hebben, op die
 plaatsen, alwaar zy gevoeglyk daarvan iets kon-
 den en moesten gezegd hebben. De laatstgemel-
 de heeft echter hierover zich uitgelaten by de
 drierlei spelling van D, T en DT (*).

De

(*) In zyne PROEVE van bl. 31 tot 36 ingeslooten.

De Heer ELZEVIER, die den Taallievenden te vroeg ontruk is, is de eenigste (voor zo veel ik weet) die aan deeze schryfwyze gedacht heeft, zeggende in zyne Spraakkonste (*), doch alleen van den onvolmaakten voorleeden tyd, aldus:

De onvolmaakte voorleeden tyd geeft te kennen, dat een zaak wel begonnen; maar nog niet volbragt is, als: ik beminde, ik vlood, gy beminde, gy vloodt, hy beminde, hy vlood. Let wel, dat de derde persoon alleen in D eindigen moet.

Dit is een duidelyk bewys, dat hy het gegrondé deezzer zaake wel in 't oog heeft gehad: ten minsten beter dan de Heer DE HAES, die in zyne Spraakkonste (**) van den tegenw. tyd geschreeven heeft,

geenszins — gebruiken wy dezelve (naamelyk de T) in den derden persoon van de aantoonende wyze en den tegenwoordigen tyd, als in bid, houd, bind, en diergelyke; vindende wy beter dat de derde met den eersten persoon in den voorgeschreven tyd en wyze overeenkome, vermits zy in den tegenwoordigen tyd der aen- of by-voegende wyze gebogen worden en altoos met elkanderen overeenstemmen.

Van

(*) bladz. 99.

(**) 2 h. bl. 10.

Van hoe weinig kracht deeze reden is, zal yder blyken, als hy andere woorden daarmede vergelykt. Immers de Heer DE HAES heeft die overeenstemming der aan-en byvoegende wyze niet kunnen maaken, in de werkwoorden *maanen, vraagen, en voortgelyken*? Het is regemaatig als de perfoonen verschillen, en geenzins als zy met elkander gelyk staan.

SÉWEL verschilt hierin van DE HAES, dat hy den 2 en 3^{den} perfoon, gelyk wy, in T laat uitgaan; maarden 3 van den Onv. voorl. tyd doet hy insgelyks eindigen, waarom hy in het laatste geval, tot geen voorbeeld van naarvolginge, kan gesteld worden.

Dit Werkje thans ter persse gaande, zie ik, dat de Utrechtsche Maatschappy, in haare kortdaags uitgegeven PROEVEN VAN OUDHEID TAAL- en DICHTKUNDE (*), de voorschreeven Spelling niet minder aandringt, dan hier gedaan is.

Zulks

(*) PROEVEN VAN OUDHEID TAAL- EN DICHTKUNDE, DOOR HET GENOOTSCHAP ONDER DE ZINSPREUK, DULCES ANTE OMNIA MUSAE. TE UTRECHT BY A. VAN PADDENBURG, EN J. VAN SCHOONHOVEN. 1775.

Zulks verstrekt my niet weinig genoegen, geevende geen geringe hoop, dat de eenpaarigheid onder de Kunstgenooten hierin zal toeneemen.

VIER.

VIERDE VERTOOG.

OVER HET

L I D W O O R D E K E N

E E N.

Al schryvende viel myn aandacht op het lidwoordje EEN. Het schynt my toe, dat veelen nog geen recht bescheid hiervan hebben, als het by een *Zelfstandig Naamwoord* gevoegd wordt, dat het *Bepaalende Geslachtwoord* aan 't hoofd heeft.

Ik heb veelmaalen verlegengestaan, als ik schryven moest, *de ecne man, het eene boek*; in twyfel zynde, of de letter E achter dat lidwoordje voegde, dewyl men dus doende het *Vrouwlyke Geslacht* niet onderscheidde. Doch by nader overweeging besloot ik, om dit standvastig te onderhouden; naardien het gebruik, die groote dwingeland, zulks vereischt. Thans zie ik ook, dat dat *woordeken* in zulk een geval geen *lid-*

woordje meer, maar een *Byvoeglyk Naamw.* is. Uit dien hoofde schryft men gevoeglyk EENE in alle de Geslachten. Ik zeg gevoeglyk, dewyl onze *Byvoeglyke Naamwoorden* insgelyks eene E aanneemen, als zy het Bepaalende Geslachtwoord voor zich hebben, by voorbeeld: *de grootE man, de grootE vrouw, het grootE boek.* Men zegt niet, *de groot man* enz.

Ik oordeel, schoon onder verbetering, dat men dit wordeken dien zelfden uitgang moet laten behouden, als men het zonder een *Zelfstandig Naamwoord* gebruikt, dat is: wanneer men het als een *Zelfstandig* aanmerkt. Daarom vind ik niet goed te schryven, *het een* en *het ander*: want zo zegt men niet van een *Byvoeglyk Naamw.*, *de klein*, en *het klein*, maar *de kleine*, en *het kleine*. Op dien voet dunkt ons mag men vrymoedig schryven *het eenE* en *het anderE*. En schoon onze uitspraak in deezen die E zomtyds niet doet hooren, zulks zal geen verandering maaken, Men selt mischien niet te veel, als men zegt, dat onze tong die E in den volgenden klinker versnelt, gelyk zy mede in veele andere woorden doet.

V T F.

VYFDE VERTOOG.

O V E R D E

LYDENDE DEELWOORDEN.

Het is bekend , dat men nog niet eens is, omtrent de Buiging van de LYDENDE DEELWOORDEN onzer taale , welke in EN uitgaan. Ik heb deeze zaak met aandacht overwoogen , en voor my zelven een besluit genomen , hoe daarmede te handelen. Ik zal myne gedachten eenvoudig hier nederstellen , zonder die aan iemant als regelen te willen opdringen. Dit is de zaak van mannen , welke hun zeggen , door verkreegen gezag , weeten te ondersteunen. Men oordeele over het myne naar goeddunken. En gebeurt het , dat een ander wat beter voor den dag brengt , ik zal myne schryfwyze niet blyven aankleeven , maar de zyne ten eersten omhelzen.

Het komt my voor, dat deeze Deelwoorden, als Byvoeglyke Naamwoorden aangemerkt, *Onbuigzaam zyn*, even gelyk de Stoffyke Byvoeglyke woorden, *gouden, zilveren, staalen* (*). Indien ik den tweeden of ook wel eenen anderen Naamval ten voorbeelde neem, schynt zulks my klaar te wezen.

Immers men zoude met Hooft gerust durven schryven (**),

— op

(*) *Ik had haast daarby geschreeven, en COMPARATIVA, om dat ik onveranderlyk dezelve insgelyks ONGEBOOGEN gebezigd heb. Voorlang my voorneemende hierover iets te schryven, laat ik by voorraad, die woorden aan de overweeginge van geoeffende Kunstgenooten, op dat men ook daarin eenpaarig worde.*

De woorden alle, allerhande, allerlei, veelerhande, veelerlei behooren ook hiertoe, welker Onbuigzaamheid door den Heer KLUIT volkomen beweezen is, in zyne doorwrochte Kanttekeningen by HOOGSTRATEN, op het woord BREN, bladz. 41.

Meer woorden, welke men onbuigzaam dient te houden, heeft men in onze Taale niet, ten zy men de Byvoeglyke Naamwoorden, voor een Gestachtwoord staande, daarby rekene: nooit werden zy in zulk een geval geboogen. 't Is de eenpaarige Landstaal te zeggen, hoe dierbaar eene zaak is onze vryheid:

(**) NEDERL. HIST. W. 1125.

— op den achtsten van wintermaant des LESTLEEDEN jaars, —.

maar niet zo ligt des LESTLEEDENEN jaars, zo min als men kan goedkeuren, het gevolg deezer BEGONNENEN aanslags is mislukt, de tong eens GEBORENEN Fransmans is vlug, de oorzaak deezer BEDREEVENEN moedwils is onbekend. En aldus diende men echter te schryven, indien zy Buigzaam waren: want de Byvoeglyke woorden nemen EN, in dien Naamval, aan, gelyk bekend is. Doch onze tong, zo ik my niet bedrieg, hangt in deezen niet wel haer toe. Ik reken hen daarom in alle de drie Geslachten en in de drie geslachten Onbuigzaam.

De Heer MOONEN leert in zyne Spraakkonste (*), op het voorgaan van VONDEL, dat men in het Vrouwlyke Geslachte de N moet wechlaaten, en schryven,

*Andromeda (Perseus VERKOORE bruit) was eene GEDWONGE, GEVANGE, GEBONDE jongk-vrou, hoewel eene GEBOORE ryksprinses van Moorenlant. Let wel, MOONEN durft dien uitgang niet verlengen. Dit heb ik echter nooit kunnen aanneemen, om dat deeze wyze van buigen my-
voet-*

(*) Kap. 12.

voorkomt ftrydig te zyn, met de Buiging, die by ons plaats heeft. Veelen hebben dezelve afgekeurd, van welke onder anderen een is, die beroemde Meester, BALTHAZAR HUYDECOFFER.

SÉWEL (*) slaat eenen anderen weg in, en voegt de E, die by ons het Vrouwlyke maakt, achter den uitgang EN, en zegt op die wyze, *eene* GESLAGENE vrouw; waarby hy nog voegt, dat het vrouwlyke geslacht der Deelwoorden *gevangen*, *gedwongen*, *overwonnen*, is *gevangenE*, *gedwongenE*, *gepreezenE*, *overwonnenE*. Ik hadde gaarne gezien, dat hy dit met eenige plaatsen uit goede oude schryveren had aangetoond, in stede van dit zo stellig te zeggen. Men schryft best zo als men spreekt, zegt een onzer Taalgeleerden. Waarom handelt men hier zo niet? Men spreekt immers niet van *eene gevangenE koningin*, van *eene gedwongenE zaak*: neen. Yder zegt, en het is het tongeigen van ons te zeggen, *eene* GEVANGEN koningin, *eene* GEDWONGEN zaak; even gelyk men zegt, *een* BEDROOGEN dochter, *een* GEBOREN *fransche* vrouw.

Dec:

(*) By de Deelw;

Deezen uitgang in E plaatst hy ook in het meer-
voudige getal. Ik acht die insgelyks daar onuit-
spreekelyk of onuitgesproken, en schryf daarom,
gelyk in het Eenvoud, GEVANGEN *soldaaten*,
niet GEVANGENE *soldaaten*. Ik zal eene spreek-
wyze ten voordeele myner schryfwyze bybren-
gen: yder oordeele daaruit, of Séwel ons de
rechte Buiging aan de hand gegeven hebbe. De
spreekwyze, die ik bedoel, is deeze:

zy zyn GESLAGEN vyanden.

Ik stel de volgende woorden gelyk met die
Deelwoorden, dat is, Onbuigzaam:

bedreven, eigen, verschoiden, en volkomen.

De DEELWOORDEN, die in een enkele N,
na eenen langen klinker, sluiten, zyn tot de voo-
rigen niet betrekkelyk, dat ik noodig oordeelde
hier te zeggen, op dat men zich daarmede niet
verbystere. Ik heb het oog op deeze en diergelyke,

begaan, gegaan, vergaan,

en alle deszelfs t'zamengezetten; mitsgaders

gestaan, uitgestaan, enz.

Deeze zyn zo wel Buigzaam, als die welke in
D of T eindigen: want men zegt,

een

een BEGAANE misdaad,
 een UITGESTAANE rampspoed.

of gelyk de Ridderlyke Historiefchryver,

*Godt zouw ONGEZIENEN bystand van elders
 verwekken, ———.*

in zyne Nederl. Hist. bl. 876.

Ik vlei my eenigzins, dat deeze weinige letteren genoegzaam zyn, om de voorschreeven DEELWOORDEN voor Onbuigzaam te houden. Want om, tegen die (*) afkapping, ter verkryging van het vrouwlyke Geslachte, papier te beschryven, lust my niet. Yder Taalkundige zal my gereedlyk toestemmen, dat de *Natuurlyke Buiging* van een woord by ons bestaat, in verlenginge, niet in verkortinge.

Nu zal ik eenige plaatsfen, uit de schriften van den wyzen HOOFT, en van onzen beroemden Tydgenoot, den gezaghebbenden HUYDECOPER, ter myner begunstiging laten volgen, zonder my aan de Buiging van den geachten Drost te stooren. Ik geloof, dat het voor my genoeg is, te kunnen toonen, dat hy die DEELWOORDEN niet verlengd heeft.

(*) Apocope. Over

Oover de VOORSCHREEVE Landen, —

Hooft, in de Opdragt der Graaflykheid van Holland aan den Prinse van Oranje, Nederl. Hist. bl. 889.

——, *dan by toestandt der BESCHREEVE staaten.*

bl. 890.

haare daaghelyksche woonplaats in een der VOORSCHREEVE Landtschappen.

bl. 891, regel. 2.

Tot Gent volghde men vast den AANGEVANGEN zydgang —

bl. 893, regel 5.

met erinnering van hunnen plicht, voorstel van de VOORLEEDE geschiedenis, —

bl. 893.

in slaghtmaant des NAASTVERLEEDEN jaars, —

bl. 894.

—— *en voerden met zich den GEVANGEN Hopman York.*

bl. 897.

dat

30 R H A P S O D I A

*dat hy, —, als MERVALLEN ketter, onverzoe-
baar waar.*

Mengelw. bl. 92.

dan eenen AANGENOMEN vader —.

bl. 94.

*— het uitsteeken van U Eds. RECHTSCHAAPE
werken, —.*

bl. 240.

*'t en zy hy voor valsch gekeurt worde van UEd.
RECHTSCHAFEN en VOLSLEEPEN oordeel; —*

bl. 349.

*Een man, — kan een ONBEDORVEN gemeente
niet zoo ras bederven.*

bl. 416.

nog eens:

niet quellende met VERLOOKEN moete —, —.

*Die naar eere staat, moet — allen AANGERODEN
dienst aannemen.*

bl. 419.

om te schande te maaken het BEDORVEN oordeel.

bl. 435.

om

om een VRYGEBOREN volk te brengen —.

bl. 438.

de VERLEDE maanden geschiedt ;

bl. 440.

ONGEMETE belooningen —.

bl. 446.

Als gy my de historie van twee BEDORVEN huishoudens, —, verhaald hebbende —.

Huydecoper, in zynen Brief wegens den Ablativus Absolutus (*), bl. 2.

Maar hy wist niet, dat de Latynen geene —, werkende Deelwoorden des VOORLEEDEN tyds hebben; —

bl. 16.

De aangehaalde plaatsen van HOOFT leveren, dunkt my, bewyzen genoeg op, dat hy niet voor de verlenging dier DEELWOORDEN ware, schoon zyne LXXXI WAARNEEMING OP DE HOLLANDSCHE TAAL de verkorting en de verlenging behelst. Dus luidt zy:

De

(*) Te vinden in de WERKEN VAN DE MAATSCHAPPIE DER NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE, TE LEIDEN 1772.

DE BEHOUDE *oft* BEHOUDENE EER, *in Genit.* DĒA
BEHOUDE *oft* BEHOUDENE EERE? *Bei.*

Zyne XCVI Waarneeming toont echter, dat hy de verlenging, voor zyne eigen ſchryfwyze, verworpen heeft: want daar had hy ze anderszins moeten gebruiken, dewyl hy daar den Tweeden naamval des Manlyken Geflachts bezigt. Ik zal dezelve hier inlaſſchen, en daarmee dit Vertoog beſluiten.

DES OVERLEDEN HENRIK DE DERDES? *oft* DES OVERLEDEN HENRIK DE DERDE *oft* DES DERDEN?

G E.

GESLACHTLYST

DER

ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN.

A.

A, eerste letter in de orde der letterlyst, V.

Aa, of **A**, **Ade**, een stroom in Nederland, V.

Aagt, een appel, V.

Aak, zekere schuit, V.

Aal, M.

Aalbezie, V.

Aalmoes, V.

Aalst, een stad in Vlaanderen, O.

Aam, O.

Aamtogt, **Aémtocht**, M.

Aanbeeld, O.

Aanbei, V. *Sevel* en *Hoogstraten*.

Aanbieding, V. *Hier-*

toe behooren alle woorden die in ing uitgaan, behalve *Haring*, *Koning*, *Kring*, *Penning*, *Ring*, *Rotting* en *Spiering*.

De woorden in ling eindigende, betrek ik hiertoe niet. Zie *Banneling*.

Aanblik, M.

Aanbod, O.

Aandacht, V.

Aandachtigheid, V. **Al-**

le woorden in heid eindigende zyn van dit geslacht, weshalve de overigen in deze Lyst geen plaats hebben.

Aandeel, O.

Aandrang, M.

C

Aan-

- Aandrif, V.**
Aangang, M.
Aangezigt, O.
Aangroei, M.
Aanhang, M. Mitsgaders
alle woorden die in hang
eindigen.
Aanhangfel, O. Zo ook
alle Werknaamwoorden,
zonder uitzondering, in fel
uitgaande, tot Styffel toe
ingeflooten.
Hierby behooren niet, Bus-
fel, Disfel, Geesfel,
Kansfel, Okfel, Rys-
fel, Wijsfel, Wisfel en
Ysfel.
Aanklagt, V.
Aankleeve, V.
Aankomst, V.
Aanleg, M.
Aanlokfel, O. zie Aan-
hangfel.
Aanloop, M.
Aanschyn, O.
Aanschouw, M.
- Aanflag, M.**
Aanspraak, V.
Aanftoot, M.
Aantal, V. *Sewel.*
Aantogt, M.
Aanval, M.
Aanvang, M.
Aanwas, M.
Aanwenst, V.
Aanzien, O.
Aanzigt, O.
Aanzoek, O. *Kluit, O.*
Sewel, M.
Aap, M.
Aâr, V. zie Ader.
Aardaker, M.
Aardappel, M.
Aardbeeving, V. zie
Aanbieding.
Aardbei, Aardbezie, V.
Aardbodem, M.
Aarde, V.
Aardkloot, M.
Aardryk, O.
Aars, M.
Aart, M.

Aas,

- Aas, O.
 Aasfem, M.
 Aaszak, M.
 Abberdaan, M. *Van Heule.*
 Aboddon, eigen naam, M.
 Abdy, V. *zie* By.
 Abeel, V. *Moonen en Kluit*, V. *Hoogstraten* fchynt met *Van Heule* voor 't manlyke Geslacht te zyn, schoon hy 't in zyne Geslachtlyst mede Vrouwlyk heeft.
 Abydus, *een stad*, O.
 Abrikoos, M. *Sewel en Halma. Kluit* heeft het niet. In *Hoogstraten's* Woordenboek staat, V.
 Abt, M.
 Acheron, *een stroom*, M.
 Acht, V.
 Achterdacht, V.
 Achterhoede, V.
 Achterhuis, O.
 Achterkamer, V.
 Achterklap, M.
 Achterfital, M.
- Achtersteven, M.
 Adder, V. *Moonen* heeft het met *Van Heule* en *Sewel* M. Ik heb verscheiden reizen gezien, als *Moonen* in 't Geslacht verschilt, dat *Ten Kate* het zelfde woord met twee Geslachten opgeeft. *Zie ook Olie.*
 Adel, M.
 Adelaar, M.
 Adeldom, M.
 Adem, M.
 Ademtogt, M.
 Ader, V.
 Aêr *van* Ader, V.
 Afbrek, M.
 Afbreuk, V.
 Afdak, O.
 Afdruk, *in onduitsch, een exemplaar*, M.
 Afgang, M.
 Afgezant, M.
 Afgod, M.
 Afgodendienst, M.
 Afground, M.
 Afgunst, V.

- Afkeer, M.
 Afkomst, V.
 Afkoop, M.
 Aflaat, M.
 Afloop, M.
 Afreis, V.
 Afrika, O.
 Affcheid, O.
 Affchrift, O.
 Affchrik, M.
 Aflag, M.
 Affpraak, V.
 Affpruitfel, O. *zie* Aan-
     hangfel.
 Aftand, M.
 Aftogt, M.
 Aftrek, M.
 Afuit, V.
 Afval, M.
 Afweg, M.
 Afzien, O.
 Agaat, *de stof bedoelende*, O.
 Agaat, *Agaatsteen*, M.
 Air, *koornair*, V.
 Ajuin, M.
 Akademi, V.
 Akant, *een boom*, M.
- Aken, *een stedeken in Duitsch-
     land*, O.
 Aker, M.
 Akker, M.
 Akkerbouw, M.
 Akonyt, O.
 Aks, *een byl*, M. *Hoogstra-
     ten Sewel en Van Heule*.
 Al, 't heeal, O.
 Albast, O.
 Albedil, M. *zie* Bedge-
     noot.
 Albedryf, M. *als* boven.
 Albeschik, M. *als* boven.
 Albula, *een rivier*, M.
 Alchimy, *liever*, Schei-
     konst, V.
 Alféus, *een stroom*, M.
 Alft, *zekere ftab van Vifch*,
     M.
 Algidus, *een berg*, M.
 Alikruik, V. *Sewel en*
     Halma.
 Alkoran, M.
 Almagt, V.
 Almanak, *of tydbyzer*, M.
 Aloë, V. *Sewel en Halma*.

Al-

Alpen, *gebergten*. V.
 Alfem, M. *Sewel en Hoogstraten*.
 Altaar, O.
 Aluin, M. *Sewel en Hoogstraten*.
 Am, *woedster*, V. *Kiliaan* zegt, *am. vetus. nutritius, prefectus, dominus, patronus*.
 Amandel, M. *Sewel en Hoogstraten*.
 Anarant, *een bloem*, V.
 Amaril, *steen om te polysten*, M.
 Ambacht, O.
 Ambásfáde, V., *anders* Gezantschap.
 Ambeeld, O.
 Amber, M.
 Ambergry, O. *Sewel en Halma*.
 Ambei, V.
 Ambroos, M. *Hoogstraten* heeft het niet. *Kluit*, M.
 Amethist, M.
 Ammiraal, M.
 Ampt, O.
 Amptgenoot, M.

Amstel, M.
 Amsterdam, O.
 Anbeeld, O.
 Andoren, *zeker kruid*, M.
 Andyvie, V. *Sewel en Hoogstraten*.
 Angel, M.
 Angst, M.
 Anio, *een rivier*, M.
 Anys, M. *Hoogstraten* M., *Sewel*, V.
 Anker, O.
 Antwoord, O.
 Apollyon, M.
 Apostelschap, O. De woorden in schap eindigende zyn *Onzydig*, als het op de waardigheid, of bediening ziet, en *Vrouwlyk*, wanneer men een ganschlichaam (eene vergadering) daarmede uitdrukt. Dus betekent het Apostelschap de bediening, de waardigheid; en de Apostelschap bedoelt alle de Apostelen. Noodzaaklyk is het den Heer *Kluit* hierover, in *Hoogstraten's Geslachtlyst*, na

te zien, in de Bytekeningen op het woord Priesterſchap, van bladz. 324 tot 339 ingeflooten.

De beroemde Dichter en Keurige Taalkundige, de Heer BERNARDUS DE BOSCH, had by verzinning, in zyne (*) DICHTLIEVENDE VERLUSTIGINGEN, geſchreeven,

Heeft uw liebt 't Apoſtelfchap.

Doch in zyne (†) AANMERKINGEN TER VERBETERING enz. heeft hy dit veranderd en, in 't Vrouwlyke,

De Apoſtelfchap

geſchreeven, het gene ik hier aanhaal voor zulk en, die alle Taalferten kleinigheden noemen, en eene juſte keurigheid verwaarloozen, welke de ordenſcheiden betekenis van een woord aanwyst.

Op alle woorden, die in ſchap eindigen, ſchoon zy die tweederlei betekenis niet

bezitten, zal ik den Leezzer naar het woord Apoſtelfchap wyzen, dewyl men hier erinnerd wordt, om de *Lyst* van *Kluit* in te zien, welke alle die woorden in hunnen oorsprong heeft opgedolven. Dit oordeelde ik gepast te zyn om hier te melden; naardien men zich miſchien zou verwonderen, dat ik op Blydſchap en andere woorden aantekende, zie Apoſtelfchap.

Apotheek, V.

Appel, M.

Appelaar, *eene boom*, M.

Appelbeet, M.

Aracynt, *een berg*, M.

Arar, *een ſtroom*, M.

Ararath, *eene gebergte*, M.

Arbeid, M.

Arbeidsloon, M. *Sewel*,

O., *Hoogſtaten* M. of

O., *Halma* M. zie ook

Kluit op LOON.

Ar

(*) I Deel bl. 120. regel 3.

(†) Te vinden in het II Deel van de *Werken van de Maatſchappij der Nederlandſche Letterkunde*, te Leiden, 1774. bl. 52.

Arduin, *de staf*, O.
 Arduin, *een steen*, M.
 Arend, M.
 Argernis, V.
 Argwaan, M. *Hoogstraten*
en Halma.
 Ark, V.
 Arm, M.
 Araband, M. *Hoogstraten*
M. Sewel V.
 Armbos, V.
 Armelyn, M. *Sewel.*
 Armelyn, *bont*, O.
 Armoed, Armoede, V.
 Armozyn, O.
 Armpyp, V.
 Armstoel, M.
 Arn, *een rivier*, V.
 Arnus, *de rivier als boven*, M.
 Arsenaal, O. anders Tuig-
 huis.
 Artisjok, V. *Sewel* en
Halma.
 Arts, M.
 Artseny, V. *zie* By.
 As, V. By *Vondel* zo ge-
 bruikt, zegt *Mooenen*. Hoog-

straten heeft het manlyk,
 doch *Kluit*, *Van Heule* en
Sewel, V. *Hoogstraten*, die
 een voorbeeld van 't manly-
 ke Geslacht, uit *Hoofst*, by-
 gebragt heeft, wordt van zom-
 migen, die waarfchynlyk de
 uitgaaf van den Heere *Kluit*
 niet hebben, verkeerdlyk
 gevolgd. Immers; zo ik my
 niet bedrieg, tref men het
 in zyne andere Werken
 meest Vrouwlyk aan. Al-
 thans *Vondel* heeft het laatst-
 gemelde geslacht dit woord
 toegeëigend, gelyk uit de
 voorbeelden, welke *Kluit*
 opgeeft, te zien is. Ik zou-
 de eene menigte daar kon-
 nen byvoegen, indien het
 noodig ware. Een schiet 'er
 my hier te binnen, dat ik
 zal plaatsen:

*Dat is het eenigh punt, waer
 op deze as moet draelen.*

zie SALMONEUS, IV bedr. 1
 toon.

Asch, V.

Asfchop, V.

Aspunt, O.

C 4

Astro

- Astrologie, V.
 Aftronomie, V.
 Athenen, O.
 Athesis, *een stroom*, M.
 Atlas, *een berg*, M.
 Autaar, O.
 Avegaar, M.
 Averuit, *een bittere plant*, V.
 Avery, Havery, V.
 Avond, M.
 Avondmaal, O.
 Avondstar, V.
 Avondstond, M.
 Avontuur, O.
 Azyn, M. *Sewel, Hoogstraten en Van Heule.*
- B.**
- B, V.
 Baai, *genomen voor zekere wollen stof*, O.
 Baai, *een zee-arm*, V.
 Baak, V.
 Baal, *een groot pak*, V.
 Moonen M. en V. *Van Heule, Sewel en Halma.* V.
- Baalie, V.
 Baan, V.
 Baar, *een golf*, V.
 Baar, *lykbaar*, V.
 Baar, *een baar zilver*, V.
 Baard, M.
 Baaring, V.
 Baars, M.
 Baarschap, *by Hooft*, O., *zegt Hoogstraten. De plaats die hy opgeeft, staat in de Nederl. Hist. bl. 206, niet 226.*
 Baas, M.
 Baat, V.
 Baatzucht, V.
 Baauw, M.
 Babyn, Bobyn, *een garen-klos, enz.* V. *Sewel en Halma.*
 Babok, M.
 Bad, O.
 Badstoof, V.
 Bag, Bagge, V.
 Bagyn, V.
 Bagynhof, O. *Dit moest M. wezen, als Doolhof en an-*

- anderen, gelyk de Heer
Kluit aanmerkt. Maar men
 zoude thans geen en Hollan-
 der schynen, indien men zei-
 de, ik ga op den Bagynhof,
 ter oorzaake van het ge-
 bruik, dat hier den dwinge-
 land speelt.
- Bajert, Beiert, M.
- Bajonet, V. By niemant
 der Woordboek — noch
 der Geslachtlystfchryveren
 staat dit woord, dan by *Se-
 wel*.
- Bak, M.
- Baken, O.
- Baker, V.
- Bakermat, V.
- Bakhuis, O.
- Baktand, M.
- Bal, M.
- Bal, *dansfery*, O.
- Balg, M.
- Balle, V.
- Balyn, *de stof*, O.
- Balyn, *een gedeelte*, V.
- Balk, M.
- Balkon, O.
- Ballast, M.
- Balling, by inkorting van
Banneling, M. zie aldaar.
- Ballingfchap of Banne-
 lingfchap, V. zie Apos-
 telfchap.
- Balfem, M.
- Ban, M.
- Band, M.
- Bandel, M.
- Bandelier, M.
- Banier, V.
- Bank, V.
- Banket, O.
- Banneling, M. Alle woor-
 den, in ling uitgaande en
 van grondwoorden afgeleid,
 zyn Manlyk, als men dezel-
 ve van Mannen, en Vrouw-
 lyk, als men die van Vrou-
 wen gebruikt. Dus zegt
 men, een Doopeling, een
 Vondeling, een Zuige-
 ling, van 't Manlyke Ge-
 flacht spreekende; maar
 eene Doopeling, eene
 Vondeling, eene Zuigeling,

ziet op het Vrouwlyke Geslacht. Deze woorden noemen de Spraakkonstenaars *communis generis*, woorden van een gemeen Geslacht.

Jongeling, van geen grondwoord, maar van het Byvoeglyke Jong, afgeleidynde, behoort, uit dien hoofde, tot die Gemeenschachtige woorden niet; maar is altyd M., mitsgaders Beuling, Drieling, Duimeling, Kamerling, Nesteling, Schelling, Taaling, Teeling, Taarling, Teerling, Vierling en Vingerling. Huurling tel ik onder de Gemeenschachtigen. Ik geloof niet, dat 'er geen eenig manlyk woord van deezen uitgang meer is, of het behoore tot de Gemeenschachtigen.

Beuzeling, Borsteling, Delling, Dooling, Dwaaling, Dwerling, Grilling, Handeling,

Helling, Kalling, Kamerling, Karsteling, Kraakeling, Kwelling, Mompeling, Spelling, Stribbeling, Trilling, Wandeling en Wieling hebben ook geen gemeenschap met de voorigen, maar zyn alle Vrouwlyk.

Het woord Borsteling heb ik by *Vandel* gezien, in den negenden zyner HELDINNEBRIEVEN,

Gy dorst wel uw borsteling bair met eenen myter baringen.

Grilling, ook hier boven geplaatst, vind ik ook bij hem voor *Trilling* gebruikt, in den zelfden Brief, als hierboven:

— *een grillig gaat over at myn lyf.*

Ik heb hier waarschylyk alle de Vrouwlyke Naamwoorden van deezen uitgang niet. 't is evenwel zeker, dat de overgeflagenen alle mede Vrouwlyk zyn; indien zy, in
ling

ing eindigende, niet gemeenflchtig kunnen gebruikt worden. Ik had hen gaarne hier ziele, ten behoeve van aankomelingen, geplaatst, maar ik konde my die moeite niet getroosten, om dat zy my niet veel beter dan overtollig voorkwame. Die eenigzins zyn oordeel gebruikt, vertrouw ik, zal in deeze soort van woorden zich nu niet vergisten.

Barnielingſchap, V. zie **Apoſtelſchap**.

Barbeel, een viſch, M. *See wel en Halma.*

Bark, V.

Barm, een viſch, M. *Moonen.*

Barmte, een aardboop, V.

Barning, V.

Barnnetel, **Brandnetel**,

V. *Halma* V. *Hoogſtraten* heeft dit M., het gſne *Hageman* blindelings gevolgd heeft. *Hoogſtraten* heeft het echter op *Netel*, *Barnnetel*, V., mitſgaders *Ten Kate*, welke het Vrouwlyke Ge-

ſlacht ook uit verwantschap te taalen aanwyst.

Barst, M. *Hoogſtraten.*

Bas van eenen bond, M. *Vier Heule...*

Bas, in de zangkunde, M.

Bas, een basvedel, ook, M.

Bafiliskus, M.

Bast, ſchors, M.

Bast, een ſtrop, ſtrik, M.

Bauw, M. zie **Baauw**.

Baviaan, M.

Bazuin, V.

Bed, O.

Bede, V.

Bederf, O.

Bedevaart, V.

Bedgenoot, M. Deze en diergelyke woorden zyn Gemeenſlachtig, als **Banne-ling**, zie aldaar.

Bediedfel, O. Zie **Aanhangfel**.

Bediening, V.

Beding, O.

Bedpan, V.

Be-

- Bedrag, O.**
Bedryf, O.
Bedryfal, M.
Bedrog, O.
Beduidfel, O. Zie Aanhangfel.
Bedwang, O.
Beek, V.
Beeld, O.
Beemd, M.
Beemster, M.
Been, O.
Beer, M.
Beereklaauw, M.
Beereklaauw, een kruid, O.
Moonen Spraakk. 6t: 78.
Beerebyt, een buis buiten de
Utrechtsche Poort alhier, V.
Beest, O.
Beet, bete, bite, V.
Beet, M. *Moonen en Van Heule hebben het V. Hoogstraten verkiest Vondel in 't Manlyke te volgen. Zie ook Kluis.*
Bef, Befe, V.
- Begeerte, V.** Alle zelfstandige Naamwoorden, die van Werkwoorden, of van Byvoeglyke Naamwoorden, afgeleid zyn, en met be of ge beginnende, met te eindigende, behooren tot het Vrouwlyke Geslacht. Verhemelte, dat Onzydig is, behoort op Gebeente. Aldus zyn schaamte, schreumte, schroomte, sterfte, vaste, verdiens- te, Vrouwlyk, dewyl zy van Werkwoorden affta- men.
Menigte, vreemde, van Byvoeglyke woorden afgeleid, zyn insgelyks met moeste Vrouwlyk, ten zy dit laatste tot die der Werk- woorden behoorde. Zie ook **Breedte, Gade en Ge- beente.**
Begin, O.
Beginfel, O. zie Aan- hangfel.

Te

- Begraafenis, V. *zie* Behou-
 houdenis.
- Begrip, O.
- Behangfel, O. *zie* Aan-
 hangfel.
- Behemot, M. *Hageman*.
- Behoef, O.
- Behoefte, V. *zie* Begeerte.
- Behoud, O.
- Behoudenis, V. Zo ook
 alle werkelyke Naamwoor-
 den in nis uitgaande. De
 woorden Vernis en Von-
 nis behooren hiertoe niet.
- Behulp, O.
- Bejag, O.
- Beiert, M.
- Beitel, M. *Hoogstraten*,
 schoon hy een Vr. voorbeeld
 van *Vondel* bybrengt, stelt
 het M. Zo heeft hy het
 ook in zyn Woordenboek,
 mitsgaders *Halma*. *Kluit*
 heeft het in zyn Register
 met een * getekend.
- Bek, M.
- Bekentenis, V. *zie* Behou-
 denis.
- Beker, M.
- Bekken, O.
- Bekkeneel, O.
- Beklag, O.
- Bekommering, V. *zie*
 Aanbieding.
- Bekomst, V.
- Bel, V.
- Belang, O.
- Beleg, O.
- Beleid, O.
- Belet, O.
- Beletsfel, O. *zie* Aan-
 hangfel.
- Belhamel, M.
- Beloofte, V. *zie* Begeerte.
- Beloop, O.
- Belul, O. *zie Kluit* over dit
 woord.
- Belt, *ascbbelt*, V.
- Belt, *een stroom*, V. *Moo-*
nen M. *Hageman* heeft het
 Vrouwlyk. *Antonides* zegt in
 zyna

- zyne Gedichten, bl. 188.
- Tot beil der havyenryke Belt.*
- Men kan echter niet veel staat op hem maaken. In 't zelfde Gedicht schryft hy,
- Waer op de Belt syn oeverboorden*
- Met weelderiger baren sbaeft.*
- Vondel heeft het overal V. Zie Kluit. Ik doe by de zyne nog dit voorbeeld, uit Vondels Poëzy, II d. bl. 119.*
- Dat van den Donau afkomt bruizen in de Belt.*
- Ben, ' Benne, V.
- Bende, V.
- Bengel, M.
- Beraad, O.
- Berd, Bord, O.
- Berecht, Bericht, O.
- Bereik, O.
- Berg, M.
- Bericht, O.
- Berk, *betulla, een berkeboom,* M.
- Berkemeier, M.
- Beroep, O.
- Beroerte, V. *zie Begeerte.*
- Berouw, O.
- Berd, Bord, O.
- Berrie, Burrie, V. *Sewel, Hoogstraten en Van Heule.*
- Bes, *liever Bezie, V., gelyk men schrijft.*
- Befcheer, O.
- Befcheid, O.
- Befchik, O.
- Befchot, O.
- Befchutfel, O. *zie Aanhangfel.*
- Befchutting, V. *zie Aanbieding.*
- Befluit, O.
- Befprek, O.
- Best, *vetula, oudwyf, V.*
- Bestand, O.
- Bestek, O.
- Bestervenis, V. *zie Behoudenis.*
- Bestier, O.

Be-

- Betuw, V.
- Beudel, *ſcherprechter*, M.
zò ſchryft Vondel,
 Gewetens Beudel vrees den
 Godde!ycken wreker.
*in zyn Misbruik des Kerkelyken
 Banr. Poëzy. I deel bl. 306.*
- Beugel, M. *ſewel, Hoogſtra-*
ten en Van Heule.
- Beuk, *een boom*, M.
- Beukelaar, M.
- Beul, M. by zamentrek-
 king van Beudel, gelyk
 Veël van Vedel. Zie
 Keël, Kiël, Seël, Veël,
 Veër, Voër en Voëring.
- Beuling, M. *van Hoogſtraten*
en Van Heule. zie Banne-
ling.
- Beun, te *Hamburg* voor een'
zolder genomen, zegt *ſewel*.
 M.
- Beurs, V.
- Beurt, V.
- Beuzeling, V. *Halma* en
Hageman.
- Bevang, O.
- Bevel, O.
- Bever, *een beest*, M.
- Bevernel, V. *ſewel* en
Halma.
- Beverwyk, V. *zie Wyk.*
- Bewerp, O.
- Bewys, O.
- Bewysdom, O. *Moonen*
Spraak. bl. 79.
- Bewind, O.
- Bezaan, V. *zie Winſchoo-*
tens Seeman.
- Bezem, M.
- Bezie, *bes*, V.
- Bezit, O.
- Bezoek, O.
- Bezwaar, O.
- Biecht, V.
- Bier, O.
- Bierkan, V.
- Bies, V.
- Riest *van koeien*, V. *ſewel*
en Hoogſtraten V. Van Heu-
le, O.
- Biet, Beet, V.
- Big,

- Big, Bigge, O.** *Moonen en Halma. Sewel en Hoogstraten, V.*
Bij, V. Alle Naamwoorden, in by, dy, fy, gy, ly, my, ny, py, ry, fy, ty, en zy, uitgaande zyn van 't Vrouwlyke Geslacht. Zie *Moonens* Spraakkonst bl. 64.
Bijbel, M.
Bijl, V.
Bijleger, O.
Bijstand, M.
Bijt, V.
Bijtebaauw, Bullebak, M.
Hoogstraten en Kluit, M.
Moonen neemt het V.
Bijwoord, O.
Bikkel, M. *Moonen, V.*
Hoogstraten, Halma en Sewel, M.
Biksteen, M.
Bil, V.
Binnenhof, O.
Bint, woord der bouwkunde, O.
- Bisdom, O.**
Bischoptom of Bisdom, O.
Bit, gebit, O.
Bitter, zelfstandiger wyze genomen, O. zie Engelsch.
Bitternis, V. zie Behoudenis.
Blaaker, Blaker, M.
Blaam, V. *Kluit en Sewel beide V.*
Blaar, Blaër, V.
Blaas, V.
Blaasbalg, M.
Blaaskaak, M.
Blaër, Blader, V. zie Blader.
Blaffer, M.
Blad, O.
Blader, Blaër, zweer, V.
Bladwijzer, M.
Blaker, Blaaker, M.
Blank, zes duiten, M.
Blanketfel, O. zie Aanhangfel.
- Blans,**

- Blans, Balans, V. *Hoogstraten* in zyn *Woordenboek*.
 Blas, M.
 Blazoen, O.
 Bles, *het bair aan den kop eens paards*. V.
 Blyde, *een schiettuig om steenen te werpen*. V.
 Blydschap, V. *zie Apostelschap*.
 Bly, of Blei, *visch*, V.
 Bly, *hiervan ons blywit, zegt Ten Kate*, O.
 Blyk, O.
 Blik, *Erts*, O.
 Blik, *opslag des dogs*, M.
 Bliksem, M.
 Blind, *een Luik, of Boegspritscil*, V.
 Blink, V.
 Bloed, O.
 Bloed, *ten onnozele bals*, M.
 Bloetverwant, M. *zie Bedgenoot*.
 Bloedverwantchap, O. *zie Apostelschap*.
 Bloedvin, V.
- Bloei, M.
 Bloeifel, O. *zie Aanhangfel*.
 Bloem, V.
 Bloemhof, M.
 Bloemkool, V.
 Bloesfem, M.
 Blok, O.
 Bloss, O.
 Bobbel, V. *Moenen, Hoogstraten en Kluit*, V. *Van Heule*, M.
 Bød *dat men biedt*, O.
 Bode, M. *zie Bedgenoot en Gade*.
 Bodem, M.
 Bodemery, V. *zie By*.
 Boedel, M.
 Boef, M.
 Boeg, M.
 Boei, V.
 Boeier, M.
 Boek, O.
 Boekstaaf, V.
 Boekweit, V.
 Boël van Boedel, M.
 Boel, V.

D

Boel

- Boellaadje, V.
 Boelschap, O. *zie* Apostelschap.
 Boender, M. *Sewel*.
 Boer, M.
 Boert, V. *Sewel en Van Heule*.
 Boete, V.
 Boezel, Boezelaar, M.
 Boezem, M.
 Bof, V.
 Bogt, V.
 Boha, M. *is eer een tuschenwerpsel dan Zelfstandig Naamwoord. Zie Moonens Spraakkonst bl. 62.*
 Bok, M.
 Bokking, V.
 Bokfen, V.
 Bol, M. *Moonen V.*
 Bolpees, Bollepees, V.
 Bolk, V.
 Bolster, M. *Sewel en van Hoogstraten*.
 Bom, V.
 Bombazyn, O. *Sewel en van Hoogstraten*.
 Bommel, M. *Hoogstraten, Moornth V.*
 Bommel, *een gedierte, M.*
 Bondel, M.
 Bonet, V.
 Bong, of Bonk, V.
 Bonit, O.
 Bontekraai, V.
 Bontgenootschap, O. *zie* Apostelschap.
 Boodschap, V. *zie* *hierboven*.
 Boog, M.
 Boom, M.
 Boomgaard, M.
 Boon, V.
 Boor, V.
 Boord *van 't schip, O.*
 Boord *van een kleed, M.*
 Boord *vaneenglas, rand, M.*
 Booswicht, M.
 Boot, *een schuit, M.* Dit woord heeft 'Boots' in 't Meervoud, gelyk in myn Aanhangsel *over de zelfstandige Naamwoorden te zien is.*
 Boot,

- Bóót, *een juweel*, V.
 Bóotsgezel, M.
 Borat, O.
 Bord, O.
 Bordeel, O.
 Borduurfel, O. *zie Aanhangfel.*
 Borg, Burg, M.
 Borg, *die borg staat*, M. *zie Bedgenoot.*
 Borger } *zie op Bur-*
 Burgerfchap } *ger.*
 Bors, *een zak*, V. *zie Beurs.*
 Borst, V.
 Borst, *van eenen jongeling spreekende*, M.
 Borst (in-) V.
 Borstel, V. *Moonen en Hoogstraten.*
 Bórstweer, V.
 Bos, Bus, V.
 Bos, *bairbos, vederbos*, M.
 Bósch *of woud*, O.
 Bosforus, *een zeetngte*, M.
 Boschaadjé, V.
 Bot, *visch*, M. *Moonen, Sewel en Halma* V. *Hoogstraten in zyn Woordenboek M. mitsgaders van Heule.*
 Bot, *een knop*, V.
 Boter, V.
 Bout, M.
 Bouw, M.
 Bouwen, *een vrouwenrok*, M.
 Bouwfel, O. *zie Aanhangfel.*
 Bovenzolder, M.
 Boxen, *zie Bokfen*,
 Braak, V.
 Braam, V. *zie Brem.*
 Braásfem, M.
 Brak, *een bond*, M.
 Brand, M.
 Brandier, M.
 Brandnetel, Barnnetel, V.
 Bras, *een hoop*, M.
 Bravade, V.
 Breedte, V. *Allé woorden in te uitgaande, en van Byvoeglyke Naamwoorden afgeleid, zyn V. Zie ook Begeerte, Gebeente en Gade.*

- Breekspel, M. *zie ook* Bed-
 genoot.
 Breidel, M.
 Brein, O.
 Brem of Braam, V.
 Bres, V.
 Breuk, V.
 Brief, M.
 Briel, *de stad*, M.
 Brill, M. *Hoogstraten*; en
Kluit, M. *Moonen*, V.
Sewel, M. en V.
 Brod, V.
 Broeder, M.
 Broederschap, V. *zie*
 Apostelschap.
 Broek, *moeras*, O.
 Broek, *voor een kleed*, V.
 Brok, M.
 Bron, V.
 Brood, O.
 Broos, V.
 Brouwte, V. *zie* Begeerte.
 Brug, V.
 Bruid, V.
 Bruiloft, V.
- Bry, M. *Van Heule* en
Hoogstraten, M. *Sewel*, V.
 Bucht, *bult*, M.
 Buffel, M.
 Bui, V.
 Buidel, M.
 Buik, M.
 Buil, V.
 Buis, V.
 Buit, M.
 Buitendeur, V.
 Bukking, Bokking, V.
 Bul, M.
 Bulbak, M.
 Bulle *van den Paus*, V.
 Bulster, *matras*, V.
 Bult, M.
 Bun, *om visch te houden*, V.
 Bundel, M.
 Bunder, *ploegland*, V.
 Bunsing, M. *Sewel* en
Halma.
 Burg, M.
 Burgemeesterfchap, O.
zie Apostelschap.
 Burgerfchap, V. *zie hier-*
boven.

Bur-

Burgery, V. *zie* By.
 Burrie, Berrie, V.
 Bus, V.
 Busfel, *bundel*, V. *Moonen*,
 V, *Halma*, M. Dit woord
 behoort op het woord Aan-
 hangfel, onder de uit-
 zondertng.
 Buur, M.
 Buurt. V.
 By, *Apis*, V.
 Bystand, M. *Hoogstraten*,
 M. *Sewel*, M. en V. *zie*
 hier voor op By.

C.

C, V.
 Chaos, *beiert*, M.
 Charante, *een rivier in*
Frankryk, V.
 Cherub, M.
 Chimeer, V.
 Christen, M.
 Christendom, O.
 Cier, *zie* Sier.
 Cieraat, *zie* Sieraat.
 Cingel, *zie* Singel.

Citer, *zie* Siter.
 Citroen, *zie* Sitroen.
En zie verder andere woort-
den aldaar.

D.

D, V.
 Daad, V.
 Daagement, O.
 Daaging, V. *zie* Aanble-
 ding.
 Daalder, Daaler, M.
 Daarom, *een bywoord, zelf-*
standiger wyze gebruikt wor-
dende, M. De waarom en
 Daarom.
 Daauw, M.
 Daauwel, Dauwel, V.
Sewel en Halma.
 Dadel, M. *Hoogstraten*,
Halma, Sewel, Van Heule,
 en *Hageman*, M. *Mooners*
 alleen V.
 Dadel, *vrucht*, M.
 Dag, M.
 Dag, Dagge, *geweer*, V.
 Dag, Dagge, *een scheeps-*
tuig, V.
 D 3

Da-

- Dageraad, M.
 Dagon, M.
 Dak, O.
 Dal, O.
 Dam, M.
 Damast, O.
 Damp, M.
 Danau, Donau, M.
 Dank, M.
 Dans, M.
 Dant, V. *Moonen.*
 Darm, M.
 Das, *een beest*, M.
 Das, V.
 Das (ron-) V.
 Daunie, *een landschap*, O.
 Dauwel, V.
 Deeg, O.
 Deel, O.
 Deemer, *een stroom*, M.
 Deernis, V. *zie Behou-*
denis.
 Deesfem, M.
 Degel, *van eene Drukpersfe,*
 M.
 Degen, M.
 Dek, O.
 Deken, *van een gild*, M.
 Deken, *voor Dekfel*, V.
 Dekfel, O. *zie Aanhang-*
fel.
 Delling, V.
 Demer, *een stroom*, M.
 Den, *een boom*, M.
 Deugd, V.
 Deugeniet, M.
 Deun, M.
 Deur, V. Staat by *Kluft*
 M. doch is een drukfeil,
zie zyn Register achter de
Lyst.
 Diamant, *de stof*, O.
 Diamant, *een diamant*, M.
 Dicht, O.
 Dief, M.
 Dieffstal, M.
 Diefte, V.
 Diemermeer, O.
 Dienerfche, *Dienaares*, V.
Moonen.
 Dienst, M.
 Diep, O.
 Diepte, V. *zie Breedte.*
 Dier,

- Dier, O.
 Dierte, Duurte, V. *zie*
 Breedte.
 Diggel, V. *Sewel*.
 Dy, Dye, V. *zie* By.
 Dijk, M.
 Dijkaadje, V.
 Dijl, *een rivier*, V.
 Dijning, V. *zie* Aanbie-
 ding.
 Dikte, V. *zie* Breedte.
 Dille, V.
 Ding, O.
 Dingsdag, M.
 Dinkel, *een rivier*, V.
 Disch, M.
 Disfel, *Kuipers of Timmer-
 mans Gereedschap*, M.
 Distel, *zeker gewas*, V.
 Dobbel, *voor lotspel*, M.
 Dobber, M. *Sewel* en *Hal-
 ma*.
 Dochter, V.
 Doek, *van de stof sprekens-
 de, voor een geheel webbe
 van Lynwaas* O. *zegt* *Moonen*.
 Doek, een gedeelte, een lap
 van het doek, M, *Zie* den
 Heer *Kluit* hierover op
 Doek, in zyne fraaie Kant-
 tekening.
 Doel, O.
 Doffer, M.
 Doft, *rosibank*, V.
 Dog, M.
 Doier, M.
 Dok, *een beflooten plaats,
 daar schepen gemaakt worden*,
 O. In wederwil van *Hoog-
 straten* en *Halma*, die dit
 woord Vrouwlyk in hunne
 Woordenboeken hebben,
 houd ik het met *Sewel* on-
 zydig. Schoon men den
 Scheepstimmerlieden geen
 taalkunde toekent, geldt
 hunne spreektrant hier, en
 schryft ons de wet voor.
 Wil men hier ten overvloede
 het gemelde geslacht door
 eenen Letterkunstigen ge-
 sterkt zien, men sla *Win-
 schootens Sieman* op, daar
 men leezen zal, — „ een
 schip weder uit het Dok,
 uit-

- uitgehaald, —. waarmede ik geloof te kunnen volstaan.
 Dol, V.
 Dolfyn, M.
 Dolk, M.
 Dom, M.
 Dommel, *een rivier*, M.
 Domp, V. *Hoogstraten en Moonen*.
 Donau, *een stroom*, M.
 Donder, M.
 Donderdag, M.
 Donker, O.
 Dons, O.
 Dood, M.
 Doodfteek, M.
 Dooi, M. *Halma*, M. *Speel*, V.
 Dooier, M.
 Doolhof, M.
 Doop, M.
 Doopeling, M. *zie Baneling*.
 Doopfel, O. *zie Aanhangfel*.
 Doorn, Doren, M.
- Doortogt, M.
 Doos, V.
 Dop, M.
 Doren, Doorn, M.
 Dorp, O.
 Dorpel, M.
 Dorst, M.
 Dos, M.
 Douw, *pressie, een hefboom*, M.
 Dozyn, O.
 Draad, *de geheele stof bedogende*, O. gelyk *Gouddraad*. *zie Kluit*.
 Draad, M.
 Draager, M.
 Draai, M.
 Draaiboom, M.
 Draak, M.
 Drab, Drabbe, V. *Hoogstraten en Van Heule*.
 Draf *van een paard*, M.
 Draf, *voor veeder*, O.
 Dragon, *zeker Kruid*, V. *Sewel en Halma*, V.
 Dragt, V.
 Drang,

- Drang, M.
 Drank, M.
 Dreef, V.
 Dregge, V.
 Drek, M.
 Drempel, M.
 Drenkeling, M. *zie Banne-
 neling.*
 Dreum, M.
 Drieling, M. *zie Banne-
 ling.*
 Driescht, M.
 Drievoet, M.
 Drift, *impetus, besitigheid, V.*
 Drift, *grex, een hoop vee, V.*
*Hoogstraten, Kluit en Se-
 wel, V. Moenen, M.*
 Dril, M.
 Droes, M.
 Droessem, M.
 Drog, M. *Sewel. Thans is
 dit woord niet meer in ge-
 bruik, maar het is behou-
 den gebleeven in Drog-
 grond, Bedroggrand,
 Dwaaigrond.*
 Drogge, *Droogery, V.*
 Drom, M.
 Drommedaris, M.
 Drommel, M.
 Dronk, M.
 Dronkenschap, V. *zie A-
 postelschap.*
 Droogte, V. *zie Breedte.*
 Droom, M.
 Drop, M. *Moenen en Kluit
 M. Hoogstraten, V.*
 Droppel, M.
 Drost, M.
 Druif, V.
 Druk, M.
 Druksel, O. *zie Aanhang-
 fel.*
 Drup, M.
 Druppel, M.
 Dubbelt, O.
 Duif, V.
 Duiker, M.
 Duim, M.
 Duimeling, M.
 Duin, V. *Hoogstraten en
 Kluit, V. Moenen, O.*
 D 5   Duis-

Duister, O. *zie* Engelsch. Dwinglandy, V. *zie* By.
 Duisternis, V. *zie* Behou- Dy, *feruur*, V.
 denis. *Zie de overige op Dij.*

Duit, M.

Duitsch, O. *zie* Engelsch.

Duivel, M.

Duizend, O.

Dukaat, M.

Dukaton, M.

Durfriet, M.

Durk, O. Volgens *Moonen*.

De plaats daar het vuile
 water van 't Schip verga-
 dert. *zie* *Wijnbootens Seg-*
man, op Durk,

Dut, M.

Duur, *duratio*, M. *Moonen*.

Duurte, V. *zie* Breedte.

Duw, M.

Dwang, M.

Dweil, M. *Hoogstraten* en

Van Heule, M. *Sewel* en
Halma, V.

Dwerg, M.

Dwerling, Dwarling, V.

zie Banneling.

E,

E, V.

Eb, Ebbe, V.

Echenis, V. *zie* Behou-
 denis.

Echt, M.

Echtgenoot, M. *zie* Bed-
 genoot.

Edeldom, *zie* Adeldom.

Edik of Eek, M.

Eed, *jurjurandum*, M.

Eelt, O. *Van Heule* en *Se-*
wel, O. In *Hoogstratens*
 Woordenboek staat, waar-
 schynlyk by misflag, V.

Eem, een rivier, V.

Eemer, M.

Eems, een rivier, V.

Een, God, O.

Eend, een vogel, V. Een
 Byvoeglyk Naamwoord,
 hier

hierby geplaatst zynde, wylt
duidelijk aan, dat het Onzy-
dige Geslacht hier geen
plaats heeft. Een wilde of
tamme eend. Zo schryft ook
Halma, maar *Seusel*, M.

Terwyl dit reeds op de
Pers is, kryg ik gevallen
GELLEERTS FABELN, die he-
den te *Utrecht*, by *J. v.*
Schoonhoven en *Comp.* zyn
uitgekomen. Tot myn ge-
noegen, vind ik daarin het
Vrouwlyke Geslacht van dit
woord ook duidelyk gebe-
zigt.

*Een zwemmende Eend zag aan
den zoom*

*Van baaren modderigen stroom,
Waaruit zy 's hoofd bad opge-
beven,*

*Een koppel vette ganzen aan,
enz.*

Ik zoude dit niet bybren-
gen, ware het niet van een-
nen naarvolgenswaardigen
Dichter. Het zyn vaerzen,
Leezer, van den keurigen
Bernardus de Boob, die zo

zuiver in de Geslachten als
vloeiende in zyne vaerzen is.

Eendragt, V.

Eenhoren, M.

Eer, V.

Eerbied, M.

Eerzucht, V.

Eest, M. De plaats alwaar
de Brouwers mout droogen.

Seusel en *Halma*.

Eeuw, V.

Efod, M.

Egel, M.

Egge, V. *Moonen* en *Seusel*.

V., waarmede *Kluit* het

schynt te houden. *Hoogstrat-*

ten, O., doch in zyn Woor-

denboek heeft hy mede *Eg-*

ge, V.

Ei, O.

Eigendom, M. *Moonen* M.

Spraakkonst bl. 79. zo ook

Hoogstraten in zyne *Lyst* en

in zyn *Woordenboek*.

Eigenschap, V. *zie* Apos-

telschap.

Eik, een boom, M.

Eike-

- Eikelaar, M.
 Eiland, O.
 Eind, Einde, O.
 Eisch, M.
 Eikel, Eikel, Aker, M. Hoog-
   straten, Kluit en Sewel, M.
   Moonen en Van Heule, V.
 Ekster, Akster, M.
 El, V.
 Eland, een dier, M.
 Elboog, Elleboog, M.
 Elefant, M.
 Element, O.
 Eist, M. Van Heule en Se-
   wel, M. Hoogstraten V.
 Elger, een soort van vork, M.
 Elixer, O.
 Elleboog, M.
 Ellende, V.
 Els, een boom, M.
 Elst, M.
 Elve, V.
 Emmer, M.
 End, een vogel, V.
 End, einde, O.
 Engel, M.
- Engelsch, O. En alle By-
   voeglyke Naamwoorden,
   zelfstandiger wyze gebruikt
   wordende, O.
 Engelsdom, O. Moonen
   Sprakkonst, bl. 79.
 Engte, V. zie Breedte,
 Enk, M.
 Enkel, talus, M.
 Ent, Ente, V.
 Eppe, V.
 Erf, een stuk lands, O.
 Erfgenaam, M. zie Bed-
   genoot.
 Erffthouderampt, O.
 Ergernis, V. zie Behou-
   denis.
 Eridaan of de Po, een stroom,
   M.
 Ernst, M.
 Erts, M.
 Ervarenis, V. zie Behou-
   denis.
 Erve, V.
 Erwt, Erwit, V.
 Esch, een boom, M.
 Eskuriaal, O.

Et-

Etmaal, O.
 Etna, M.
 Etter, M.
 Eufraat, *een rivier*, V.
 Eurotas, M.
 Euvel, O.
 Evangelie, O.
 Evel, O.
 Evenaar, M.
 Exempel, O. *zie Voorbeeld.*
 Exemplaar, O. *zie Afdruk.*
 Ezel, M.

F.

F, V.
 Faal, V.
 Faam, V.
 Fabel, V.
 Fakkel, V.
 Fali, V.
 Fatsoen, O.
 Feest, O. *Moonen en Sevel,*
 O. *sluithoof* het O. en V.

Hoogstraten alleen V. ook in
 zyn *Woordenboek.*
 Feestoen, V.
 Feil, V.
 Feit, *daad*, O.
 Feit, *een zwaer*, *zie Vyt.*
 Feitel, V.
 Felp, O.
 Feniks, M.
 Fielt, M.
 Fierte, V. *zie Breedte.*
 Filosoof, M.
 Filosoofy, V. *zie By.*
 Fiool, V.
 Flaauwte, V. *zie Breedte.*
 Flep, V.
 Fleresyn, O.
 Flesch, V.
 Fleur, *bloei*, M.
 Flits, M.
 Floers, O.
 Floret, O.
 Flouw, *een snijppanet*, V.
 Fluim, V.
 Fluit, V.
 Fluweel, O.

Foe-

Foelie, V.
 Fok, V.
 Fonk, V.
 Fontein, V.
 Fooi, V.
 Form, V.
 Forneis, O.
 Fortuin, V.
 Fout, V.
 Franje, V.
 Fransyn, O.
 Fronfel, O. *zie Aánhang-*
fel.
 Fruit, O.
 Fuik, V.
 Fyt, *vyr*, V.

G.

G, V.
 Gaaf, V.
 Gaal, *scabies, scurft, out-*
digheid, V.
 Gaard, M.
 Gaarde, V.
 Gaardenier, M.
 Gaas, O.

Gabriel, M.
 Gade, V. Alle zelfst. Naam-
 woorden in de uitgaande,
 Grondwoorden zynde, of
 van Werkwoorden of van By-
 voeglyke Naamwoorden af-
 geleid, zyn alle Vrouwlyk, be-
 halve Vrede en Bode, die
 Manlyk zyn. Nu zyn 'er, be-
 dreeg ik my niet, nóg maar
 acht woorden van deezer
 uittgang, welke geene deezer
 twee Geslachten hebben.
 Deeze zyn Bedde, Ein-
 de, Geleide, Geweide,
 Gewysde, Gilde, Mudde
 en Wadde, die tot het On-
 zydige behooren. Zie ook
 Begeerte, Gebeente, en
 Breedte.

Gading, V.
 Gaffel, V. *Moonen en Halma-*
V. Sewel, M. en V. Hoog-
straten M.
 Gagel, V.
 Gal, V.
 Galbaan, *een sep. vacht*, M.
 Galeas, *een vaartuijg*, V.

Gt

Galei, V.
 Galery, V. *zie Byl*
 Galg, V.
 Galjoen, O.
 Galm, M.
 Gang, M.
 Gariges, *een stroom*, M.
 Gans, V.
 Garde, V.
 Gareel, O.
 Garen, O.
 Garf en Garve, *houw-*
schoef, V.
 Garnaal, Garnaat, V.
 Garonne, *een rivier*, V.
 Garst, V.
 Gas, *een straat, wyk*, V.
 Gast, M.
 Gat, O.
 Gave of Gaaf, V.
 Gebaar, O.
 Gebabbel, O.
 Gebaf, O.
 Gebak, O.
 Gebas, O.
 Gebed, O.

Gebeente, O. Alle zelf-
 standige Naamwoorden van
 andere zelfstandige Naam-
 woorden afgeleid; en met
 het ontfcheidbaare voortzet-
 fel ge beginnende en met te
 eindigende, zyn Onzijdig;
 mitsgaders Verheemelte.
 Gemeente, Diefte,
 Leemte en Walnte maa-
 ken hier alleen uitzonde-
 ring, zynde van 't Vrouw-
 lyke Geslacht. Zie ook Be-
 geerte, Breedte en Ga-
 de.
 Gebergte, O. Zie hierbo-
 ven.
 Gebied, O.
 Gebit, O.
 Geblaas, O.
 Geblaat; Geblaet, O.
 Gebloemte, O.
 Gebod, O.
 Geboefte, O. *zie Ge-*
beente.
 Geboomte, O. *als boven*.
 Geboorte, V. *zie Begeer-*
te. Ge-

- Gebouw, O:
 Gebraad, O:
 Gebrek, O:
 Gebriescb, O:
 Gebroederfchap, V. *zie*
 Apostelfchap.
 Gebroed, O:
 Gebroedfel, O. *zie* Aan-
 hangfel.
 Gebrom, O:
 Gebruik, O:
 Gebruis, O:
 Gebrul, O:
 Gebulder, O:
 Gebulk, O:
 Gebuur, M. *zie* Bedge-
 noot.
 Gebuurfchap, O. *zie*
 Apostelfchap.
 Gedaante, V. *zie* Begeer-
 te.
 Gedacht, Gedachte, O:
 Gedachtenis, V. *zie* Be-
 houdenis.
 Gedans, O:
 Gedante, O. *zie* Ge-
 beente. By *Kluit* iftaat
 kwaalyk V. *zie* zyn Re-
 gister.
 Gedeelte, O. *zie* Ge-
 beente. Men heeft ook
 genoeg voorbeelden van het
 V. de *Gedeelte*, doch dan
 moest het afgeleid zyn van
 het Werkwoord *Deelen*, en
 zou dienvolgens behooren
 op *Begeerte*.
 Gedenkenis, V. *zie* Be-
 houdenis.
 Gedicht, O:
 Gedierte, O. *zie* Ge-
 beente.
 Geding, een pleit, O:
 Gedommel, O:
 Gedonder, O:
 Gedrag, O:
 Gedrang, O:
 Gedrocht, O:
 Gedruis, O:
 Geduld, O:
 Geer, V:
 Geers, V:
 Geesfel, M. *Van Heult*,
 Hoog-

- Hoogstraten*, *Khuic* en *Hal-*
wa, *M. Moonen*, *Sewel* en *Ha-*
geman, *V. Hoogstraten* heeft
 het in zyn *Woordboek*,
 waarfchynlyk een *drukfeil*,
V.
- Dit woord, mitsgaders *Bus-*
fel en *Karfel*, maaken
 een uitzondering in den regel
 van de woorden in *fel* uit-
 gaande. *zie Aanhangfel.*
- Geest*, *M.*
Geestdom, *Geestendom*,
O. Moonen *Spraakkonst*
 bl. 79.
- Geete*, een *rivier*, *V.*
Geeuw, *M.*
Gefemel, *O.*
Geflonker, *O.*
Gefluit, *O.*
Gegil, *O.*
Gegons, *O.*
Gegrim, *O.*
Geheim, *O.*
Geheimenis, *V. zie Be-*
houdenis.
Gehemelte, *O. zie Ge-*
beente.
- Geheugen*, *O.*
Geheugenis, *V. zie Be-*
houdenis.
Gehoer, *O.*
Gehucht, *O.*
Gehuil, *O.*
Gejank, *O.*
Geil, *O.*
Gein, *O.*
Geit, *V.*
Gejammer, *O.*
Gejok, *O.*
Gejuich, *O.*
Gefchal, *O.*
Gek, *M.*
Gekerm, *O.*
Gekyf, *O.*
Geklag, *O.*
Geklak, *O.*
Geklank, *O.*
Geklap, *O.*
Geklater, *O.*
Geklikkak, *O.*
Geklots, *O.*
Geknor, *O.*
Gekor, *O.*
E
- Ge-*

- Gekraai, O, niet gelyk: **Gemaal, M.**
     Halma, M. **Gemaal, van maalen, O.**
 Gekrak, O. By *Kluit* staat **Gemaalim, V.**
     V, is een drukfeil, zie in **Gemaauw, O.**
     zyn Register. **Gemak, O.**
 Gekrasch, O. **Gember, V.**
 Gekryt, O. **Gemeen, O.**
 Gekweel, O. **Gemeenebest, O.**
 Gekwel, O. **Gemeenschap, V. zie**
 Gelaat, O. **Apostelschap.**
 Gelach, O. **Gemeente, V. zie Ge-**
     beente.
 Gelag, *Drinkgelag, O.* **Gemoed, O.**
 Geld, O. **Gemompel, O.**
 Geldzucht, V. *zie op* **Gemor, O.**
     Zucht. **Gemuit, O.**
 Geleide, O. *zie Gade.* **Genade, V.**
 Gelid, O. **Genet, een spaansche paard, O.**
 Gelykenis, V. *zie Be-* **Geneugte, V. zie Be-**
     houdenis. **geerte.**
 Geloei, O. **Genever, M. Halma.**
 Gelofte, V. **Gengber, V. *Seewel en Van***
 Geloof, O. ***Heule.*** **Genies, O.**
 Geloop, O. **Genoegen, O.**
 Gelt, Gelte, *porca castra-* **Genootschap, O. zie**
     ta, een gelubde zeug, V. **Apostelschap.**
     Zie den Heer *Kluit.* **Ge-**
 Geluid, O.
 Geluk, O.

Genot, O.	Gefchrei, O.
Gens, V.	Gefchrift, O.
Gepeins, O.	Gefchut, O.
Gepeupel, O.	Geflacht, O.
Gepiep, O.	Gefmeek, O.
Gepoëch, O.	Gefnap, O.
Gepraat, O.	Gefnor, O.
Geraamte, O. <i>zie Ge-</i>	Gefnork, O.
beente.	Gesp, M. <i>Mooien</i> heeft
Geraas, O.	het V. en <i>zo</i> is het ook
Gerammel, O.	als men fchryft <i>Gespe</i> .
Gerecht, O.	Gespan, O.
Gereedfchap, O. <i>zie</i>	Gespe, V.
Apostelfchap.	Gespeel, O.
Gerief, O.	Gespook, O.
Gerijf, O.	Gefprek, O.
Gerit, O.	Gespuis, O.
Geroep, O.	Gest, V.
Gerst, V.	Gestalte, V.
Gerucht, O.	Gestaltenis, V. <i>zie</i> Be-
Geruisch, O.	houdenis.
Gefchal, O.	Gestarnte, Gestarrente,
Gefchenk, O.	O. <i>zie</i> Gebeente.
Gefchiedenis, V. <i>zie</i> Be-	Gesteen, O.
houdenis.	Gesteente, O. <i>zie</i> Ge-
Gefchil. O.	beente.
	E 2
	Ge-

68. GESLACHTLYST DER

Gefel, O.	Geul, V.
Gefeltenis, V. <i>zie</i> Be-	Geur, M.
houdenis.	Geus, M.
Geficht, O.	Geut, V.
Geftoei, O.	Gevaar, O.
Gefstoelte, O. <i>zie</i> Ge-	Gevaart, Gevaarte, O.
beente.	<i>zie</i> Gebeente.
Gefreel, O.	Geval, O.
Getal, O.	Gevecht, O.
Geteem, O.	Gevel, M.
Getier, O.	Gevest, O.
Gety, O.	Gevlei, O.
Getimmer, O.	Gevloek, O.
Getoet, O.	Gevoel, <i>een zintuig</i> , O.
Getokkel, O.	Gevoelen, <i>oordeel</i> , O.
Getommel, O.	Gevogelte, O.
Getouw, O.	Gevolg, O.
Getrappel, O.	Gevry, O.
Getrippel, O.	Gewaad, O.
Getrommel, O.	Gewag, O.
Getuige, M. <i>zie</i> Bedge-	Gewas, O.
noot.	Geween, O.
Getuigenis, V. <i>zie</i> Be-	Geweer, O.
houdenis, mitsgaders de	Gewei, Geweide, <i>inger-</i>
Lyst van <i>Klust</i> .	<i>wand</i> , O. <i>zie</i> Gade.
Getyde, O.	Gewelf, O.

Ge-

Geweld, O.	Gezucht, O.
Gewemel, O.	Gezuip, O.
Gewest, O.	Gezuis, O.
Geweten, O.	Gezweer, O.
Gewigt, O.	Gezwel, O.
Gewysde, <i>vonnis</i> , O.	Gicht, V.
Gewin, O.	Gids, M.
Gewisfe, O.	Gier, M.
Gewoel, O.	Gift, <i>gaaf</i> , V.
Gewoonte, V. <i>zie</i> Be- geerte.	Gift, <i>vergift</i> , O.
Gewormte, O. <i>zie</i> Ge- beente.	Gyl, V.
Gewoud, Geweld, O.	Gil, M. <i>Halma</i> , M. <i>S-</i> <i>wel</i> , V.
Gewricht, O.	Gild, Gilde, O. <i>zie</i> Gade.
Gewrocht, O.	Gis, V.
Gezag, O.	Gist, V.
Gezang, O.	Git, O. <i>Hoogstraten</i> en <i>Kluit</i> houden insgelyks met <i>Moonen</i> dit Geslacht, schoon in de Lyst op Git V staat.
Gezant, M.	Glans, M.
Gezantschap, O. <i>zie</i> Apostelschap.	Glas, O.
Gezeet, <i>kleding</i> , O.	Glimp, M.
Gezelschap, O. <i>zie</i> Apos- telschap.	Glinster, M.
Gezigt, O.	Gloed, M.
Gezin, O.	

- Gloor, *glans*, M.
 Glop, O.
 Glorie, V.
 Glos, V.
 God, M.
 Godsvrucht, V. By *Kluit* staat, door een drukfessl, O. zie zyn Register, achter de Geslachtlyst.
 Goed, O.
 Golf, V.
 Gom, V.
 Gondel, *Venetiaansch rooi-schuitje*, V. *Moonien en Sewel*.
 Gons, M. *Sewel*, M. en V.
 Gooi, V. *Moonen*, M. *Hoogstraaten* en *Kluit*, V.
 Gooi, *een landstreek*, O.
 Goot of Geut, V.
 Gorde, V. Zie *ten Kate* en *Winschooten*.
 Gordel, M.
 Gordyn, V.
 Gorgel, M.
 Gort, V. *Sewel*, *Hoogstraten* en *Halva* V. *Van Heule*, O.
 Goud, O.
 Graad, *voor trap*, M.
 Graadboog, M.
 Graaf of Grave, M.
 Graaf, *een werktuig*, *een schop*, V.
 Graaffchap, O. zie *Apostelschap*.
 Graan, O.
 Graat *van visch*, V.
 Graauw, *een barsch woord*, M.
 Graauw, *gemeen volk*, O.
 Graauw, *een kleur*, O. zie *Engelsch*.
 Grabbel, V.
 Graf, O.
 Graft, V.
 Gramschap, V. zie *Apostelschap*.
 Granaat, *een vrucht*, M.
 Granaat, *bandgranaat*, V.
 Gras, O. By *Kluit* staat V. 't is ligt uit de voorbeelden aldaar te zien, dat het een drukfessl is.
 Graveel, O.
 Greep, *een bewerkte zaak*
aan

- aanduidende*, V. *dus ook*
baar zamengezet woord,
 Lettergreep, V.
 Greep, *een bewerkt worden*
de zaak betekenende, M. als,
eenen greep doen, en zo ook
 Misgreep, M. Zie hier-
over ten Kate, 1 deel. bl.
 404. en 405 en 427, mits-
 gaders *Kluit* op dit woord.
 Grein, *van koren*, O.
 Grein, *een korrel*, O.
 Grein, *stóf van gekte- of ke-*
melsbair, O.
 Grendel, M. *Hoogstraten*,
Kluit, en van *Heule*, M.
Moonen, V.
 Grens, V.
 Greppel, V.
 Grieksch, O.
 Griel Grabbel, V.
 Griet, *een visch*, V.
 Griffel, *of ent*, V.
 Griffioen, M.
 Grift, *of ent*, V. in *Hoogstra-*
tens Woordenboek.
 Grift, *griffie*, *om te scbry-*
ven, V. als *boven*; mits-
 gaders *Sewel*.
 Grift, *of graft*, V.
 Gryns, V.
 Gril, V.
 Grim, V.
 Grins, V.
 Groef, V.
 Groei, M.
 Groen, O.
 Groente, V.
 Groep, V.
 Groes, *Groeze*, V.
 Groet, M.
 Groete, V.
 Grol, V. *Sewel*.
 Groin, *ingestwand van dieren*,
 O.
 Grond, M.
 Grondvest, V.
 Groótte, V. zie *Breedte*.
 Grop, V.
 Gros, O.
 Grot, V. *Sewel en Hagmar*.
 Grouwel, M.
 Gruis, O.
 E 4 Grut,

Grut, V.
 Gruwel, M.
 Guds, V. *Sevel en Halma.*
 Guig, V.
 Guil, M.
 Guit, M.
 Gulden, M.
 Gulp, V. *Sevel.*
 Gunst, V.
 Gunstjagt, by *Hoofst* ge-
 bruikt, V.

H.

H, V.
 Ha, *een water*, V.
 Haag, V.
 Haagappelboom, M.
 Haagedis, V.
 Haai, M. zie ook Hai.
 Haak, M.
 Haal, *trek*, M. *Sevel.*
 Haal, *beugel*, V. *Halma.*
 Haam, O.
 Haan, M.
 Haanegekraai, O. niet
 M. gelyk *Halma*,
 Haanekraai, M.

Haar, hair, O.
 Haard, Haardstede, M.
 Haarlemmermeer, O.
 Haas, M.
 Haast, V.
 Haat, M.
 Hacht, *een stuk, een brok*,
 M. *Hoogstraten en Halma*
 M. *Moonen* V.
 Haft, *een dagdiertje*, O.
Moonen, Sevel en Hageman.
 Hag, *gevaar*, V.
 Hagedis, V. *Hoogstraten.*
 Hagedoorn, M. *Kluit* heeft
 dit in zyn Register met een
 * getekend.
 Hagel, M.
 Hai, *een verblindende visch*,
 M. *Moonen en Halma*, V.
Hoogstraten en Hageman, M.
 Hair, O.
 Hairlok, V.
 Hairvlecht, V.
 Hak, M.
 Hak, *biel*, V.
 Hakkenei, *een paard, een*
klepper, V.
 Hal,

Hal, V. *Mönen*, *Sewel*, en
van *Heule*.

Hal of Hel, *scriptuur*,
O.

Halfter, M.

Halm, M.

Hals, M.

Ham, M.

Ham (in-) M.

Ham (uit-) M.

Ham van een varken, V.

Hamei, V.

Hamel, M.

Hamer, M.

Hand, V.

Handel, M.

Handeling, V.

Handgift, V.

Handschoen, M.

Handschrift, O.

Handvatfel, O.

Handvest, V.

Handvol, V.

Handteering, V.

Hang, M.

Hans, M.

Hap, M.

Haring; M.

Hark of Herk, V.

Harnas, O.

Harp; V.

Harpy, V.

Harpoen, M.

Harpuis, O.

Hars, V. *Sewel*, *Halma* en
Hoogstraten in zyn Woord-
boek, V. *Mönen*, O.

Harst, M.

Hart, O.

Hartewee, O.

Hartogdom, Hertogdom,
O.

Hartstogt, M. De Heer
Kluit merkt aan, dat alle
de zamenzettingen van
Togt Manlyk zyn, en ver-
kiest daarom hartstocht
daaronder. Ik houd het ook
M., en hoop dat de een-
paarigheid by de Kunstge-
nooten hierin zal plaats
vinden. zie *Lyftogt*.

Haspel, M.

Have, *goed*, V.

E 5

Ha-

- Haven, *reede*, V.
 Haver, V.
 Havik, M.
 Hazelaar, *een boom*, M.
 Hebreeuwfch, O. *zie Engelsch*.
 Hebrus, *een rivier*, M.
 Hecht, O.
 Hecht, *snoek*, M. *Sewel en Van Heule*.
 Heer, M.
 Heerschap, O. *zie Apostelſchap*.
 Heerschappy, V. *zie By*.
 Heester, M. *Sewel*, M. en V. *Halma*, M.
 Hef, Hefte, V.
 Heg, Hegge, V.
 Hegt, O.
 Hei V. *of*
 Heide, V.
 Heiden, M.
 Heidendom, O.
 Heil, O.
 Heilig, *een beilig*, M. *zie Bedgenoot*.
- Heiligdom, O.
 Heim, O.
 Heilig, V.
 Heir, O.
 Heirsprits, V.
 Hek, O.
 Hekel, M.
 Hel, V.
 Hel, *de grond, de wigg*, O.
 Held, M.
 Helft, V.
 Helikon, *een berg*, M.
 * Hellebaard, ~~Helebaard~~, M. *Hoogſtraten*, M. *Kluit* V. *Moonen en Sewel*, M.
 Heller, *een diſt*, M.
 Helleveeg, V.
 Helling, V.
 Helm, M.
 Helmet, O.
 Hemd, O.
 Hemel, M.
 Hemus, *een berg*, M.
 Hen, V.
 Hengel, M.
 Hengst, M.

Henne of Hen, V.
 Hennep, O.
 Herberg, V.
 Herder, M.
 Herfst, M.
 Herk, of Hark, V.
 Herkomst, V.
 Herkules, M.
 Hermelyn, M.
 Herre, een hongst, V.
 Hersfen, Hever in 't meer-
 end Hersfenen, V.
 Hersfenbekken, O.
 Hersfenpan, V.
 Hert, de man van eene hie-
 de, O.
 Hertogdom, O.
 Heugel, M.
 Heugenis, V.
 Heul, O.
 Heup, V.
 Heuvel, M.
 Hevel, M.

Heks, V.
 Hiasint, M.
 Hiel, M.
 Hoogstraten, Mod-
 nen Sewel en Van Heule,
 V. Kluit, M.
 Hydaspes, een berg, M.
 Hyzop, een kruid, V.
 Hik, M.
 Hinde, V.
 Hindebai, Hindebei,
 Hindebezie, V.
 Hinder, O.
 Hooft, heeft een voorbeeld van
 in zyne Lyst opgege-
 ven, daar 't onzydig is,
 en zulks heeft Kluit ge-
 volgd. Ik verkies hem met
 anderen te volgen.
 Hooft, en Halm schryven, M;
 heeft het Hoogstraten
 ook in zyn Woordenboek.
 Historie, V.
 Hitte, V.
 Hoed, M.
 Hoede, acbt, V.
 Hoef, ungula, M.
 Hoefslag, M.
 Hoef-

- Hoefzyzer, O.
 Hoek, M.
 Hoen, O.
 Hoep, M.
 Hoepel, M. *Scapel en Halma*, M. *Moonen V.*
 Hoer, V.
 Hoest, M.
 Hoef, Hoeve, V.
 Hof, *bortus*, M.
 Hof, *curia, aula*, O.
 Hok, O. By *Kluit* staat V, dat een drukfeil is. Zie zyn Register.
 Hol, O.
 Holster, M. *Scapel en Halma*.
 Holte, V. zie *Breedte*.
 Hom, V.
 Hommel, V. *Moonen en Hobna*.
 Homp, V.
 Hond, M.
 Honderd, O.
 Honger, M.
 Honig, M.
 Honigby, V. zie *By*.
 * Honigraat, V. By *Kluit*
- M. Zie hier achter op Raat.
 Honigzeem, O.
 Honk, O.
 Hont, Honte, *van afte der schelde*, V.
 Hoofd, O.
 Hoofdman, M.
 Hoofdmanfchap, O. zie *Apostelfchap*.
 Hoofdzweer, *moete*, M.
 Hoogmoed, M.
 Hoogte, V. zie *Breedte*.
 Hoogtyd, M.
 Hooi, O.
 Hoon, M.
 Hoorn, Horen, M.
 Hoop, *acervus*, M.
 Hoop, *spes*, V.
 Hoorn, M.
 Hoos, V.
 Hop, V.
 Horde, V.
 Horen Hoorn, M.
 Horizont, M.
 Horlement, M.

Ho.

Horoscopus, O.	Hut, V.
Horzel, V.	Huur, V.
Hort, <i>font</i> , M.	Huurling, M. <i>zie Ban-</i>
Hot, V.	neling.
Hout, O.	Huwelyk, O.
Hout, <i>een bosch</i> , O.	
Houtstapel, M.	L
Houw, M.	
Houweel, O. <i>Moonen.</i>	I, V.
Houwer, M.	Iber, <i>een rivier</i> , M.
Hui, V.	Ida, <i>een berg</i> , M.
Huid, V.	Iet, O.
Huif, Huive, V.	IJ, O.
Huig, V. <i>Sewel, Hoogstra-</i>	IJl, V.
<i>ten en Halma.</i>	IJp, M.
Huik, V.	IJs, O.
Huis, O.	Ijsfel, M.
Huisraad, M.	IJver, M.
Huive, Huif, V.	IJzer, O.
Hulde, V.	Ilias, V.
Hulk, V.	Impost, M.
Hul, Hulle, V.	Inboedel, M.
Hulde, V.	Inborst, V.
Hulk, V.	Inbrek, M.
Hulp, V.	Indruk, M.
Hulsel, O. <i>zie Aanhang-</i>	Ingang, M.
<i>fel.</i>	Ingewand, O.

In-

78 G E S L A C H T E L Y S T D E R

- Inham, M.
 Inhoud, M.
 Inkeer, M.
 Inkoop, M.
 Inkt, Int, M.
 Inlaag, V.
 Inloop, M.
 Inquisitie, V.
 Insteekfel, O. *zie* Aanhangfel.
 Inrid, *intrede, inryding*, M.
 Intogt, M.
 Intrede, V.
 Inval, M.
 Invoer, M.
 Inzigt, V.
 Iser, *een rivier*, V.
 Ister, *nu de Donauw*, M.
 Ivoor, Ivoir, O.
- J.
- J, V.
 Ja, *het jawoord*, O.
 Jaar, O.
 Jaargetyde, O.
 Jadder, O.
- Jagt, *venatio*, V.
 Jagt, *zeilschuit*, O.
 Jak, O.
 Jammer, O. *Moonten*, M.
 Jareel, O.
 Jasmyn, V. *Sewel en Hageman*.
 Jaspis, M.
 Jawoord, O.
 Jeugd, V.
 Jicht of Gicht, V.
 Jodendom, O.
 Jofferschap, O. *zie* Jufferfchap.
 Jok, O.
 Jol, *boot*, V. *Hoogstraten en Hageman*, V. *Sewel en Halma*, O.
 Jong, *dat eigenlyk Byv. &* O. *zie* Engelsch.
 Jonge, M.
 Jongeling, M.
 Jongkvrouw, V.
 Jonst, V. *zie* Gunst.
 Jool, *Druil, balve gek*, M. *Meenen*.
 Jor-

Jordaan, V.
 Jouw, *een schimpend woord*;
 V.
 Juda, *mans naam*, M.
 Juda, *een Landstreek*, O.
 Jufferfchap, O. *zie Apos-*
telschap.
 Juk, O.
 Jurk, V.
 Jupiter, M.
 Juweel, O.

K,

K, V.
 Kaag, V.
 Kaai, V.
 Kaak, V.
 Kaam, V.
 Kaan, V.
 Kaap, V.
 Kaar, *vischbaar*, V. *Sewel.*
 Kaarde, *om wol te kaarden*,
 V.
 Kaars, V.
 Kaart, V.

Kaas, V.
 Kaats, V.
 Kaauw, V.
 Kabas, V.
 Kabbeljaauw, M.
 Kabel, M. *Sewel*, *Hoog-*
straten en Van Heule.
 Kabinet, O.
 Kabouter, M.
 Kachel, *Moonen* V. *Sewel*,
 M.
 Kade of Kaai, V.
 Kaf, O.
 Kai, *een mans naam onder de*
Romeinen, M.
 Kajuit, V.
 Kalander, V.
 Kalf, O.
 * Kalk, V. *Moonen* V.
Kluit M.
 Kalkoen, M.
 Kalnte, V. *zie Breedte.*
 Kalot, V.
 Kam, M. *Hiermede stem-*
men Kluit, Moonen, Ten
Kate en van Heule overeen.
Sewel heeft het M. en V.
 Ka-

- Kameel, Kemel, M. Kaneel, O.
 Kameleon, O. Kanker, M.
 Kamer, V. Kanon, O.
 Kameraad, M. *zie* Bed- Kans, V.
     genoot. Kanfel, M. Dit behoort op
 Kamerling, M. behoort op het woord Aanhangfel,
     Banneling, onder de by Geesfel. Ondertus-
     woorden in de 2 Afdeeling. sphen erinnere men zich, dat
 Kameryksdoek, O. Kanfel geen Nederduitach
     woord is.
 Kamfer, V. Kant, *latus*, M.
 Kamille, V. Kant, *naaldewerk*, V.
 Kammeling, *korte uitgekam-* Kanteel, M.
     de wol, V. behoort op Ban- Kantoer, O.
     neling, onder de woor- Kap, V.
     den in de 3 Afdeeling. Kapel, V.
 Kamp, M. Kaper, *een bulfel*, V.
 Kampanje, V. Kaper, *roofschip*, M.
 Kamperfoelie, V. Kapitaal, O.
 Kampernoelie, *soort van* Kapiteel, O.
     paddestoel, V. Kapitoel, O.
 Kan, V. Kapittel, O.
 Kana, *een stad in Galilee*, Kapoen, M.
     O. Kappel, Kapel, V.
 Kanaal, O. Kaproen, V.
 Kancelery, V. Kapsel, O. *zie* Aanhangfel.
 Kandeel, V. Kar, V.
 Kandelaar, M.

Ka-

Karakter, O.	Kasfier, M.
Karavane, V.	Kasie, <i>groene Kasie</i> , V.
Karbonkel, M.	Kast, V.
Karbijn, V.	Kastanje, V.
Kardamon, V.	Kasteel, O.
Kardinaal, M.	Kastoot, M.
Kardinaalfchap, O, <i>zie</i>	Kat, <i>een dier</i> , V.
Apostelfchap.	Kat, <i>een krijgskundig woord</i> ,
Kardoes, V.	V.
Karmoziijn, O.	Kat, <i>Katten</i> , <i>de oude cat-</i>
Karel, M.	<i>ten</i> , M.
Karkant, M.	Kater, M.
Karn, V.	Katoen, O.
Karoot, V.	Katrol, V.
Karos, V.	Katwijk, O.
Karper, M.	Kawoerde, <i>een gewas</i> , V.
Karrabijn, V.	Keel, V.
Karros, Karos, V.	Keël, <i>een overkleed</i> , M. <i>zie</i>
Kars, Kers, V.	Kedel en Kiël.
Karsteling, <i>gebak</i> , V. Dit	Keep, V.
woord behoort op Banne-	Keer, M.
ling; onder de woorden in	Keerne, V.
de 3 Afdceeling.	Keest, V. <i>Sewel en Hoog-</i>
Kartouw, V.	<i>straten</i> .
Karwei, V.	Keet, V.
Kas, V.	Kedci, <i>een overkleed</i> , waar-
	P voor

- voor men by inkorting zegt,
 Keël, Kiël, M. *zie op*
 Kiël.
 Kegel, M. *Van Heule,*
Hoogstraten en Sewel.
 Kei, een steen, M.
 Keizer, M.
 Keizerdom, O.
 Kelder, M.
 Kelk, M.
 Kemel, Kameel, M.
 Kennip, M.
 Kennis, V.
 Keper, V.
 Kerf, V. *Hoogstraten en Se-*
wel.
 Kerk, V.
 Kerker, M.
 Kerkhof, O. Dit moest,
 M. zyn, gelyk Bloem-
 hof, Doolhof, dan het
 gebruik verbiedt zulks, *zie*
 Bagijnhof.
 Kermis, V.
 Kern, of Pit, V.
 Kers, kors, toekruid, V.
 Kers, Kersse, een vrucht,
 V.
 Kersmis, V.
 Kervel, V.
 Ketel, M.
 Keten, V.
 Ketter, M.
 Ketting, V. *zie Aanbie-*
ding.
 Keuken, V.
 Keur, V.
 Keurs, V.
 Keurvorfendom, O.
 Keus, V.
 Keutel, V. *Moonen en Hoog-*
straten.
 Keuvel, V.
 Kever, een spaansche vlieg,
 V. *Hoogstraten in zyn Woor-*
denboek.
 Kevi, V.
 Kieken, O.
 Kiel van een schip, V.
 Kiël, een overkleed, M. Bij
 inkorting, en verwisfeling
 van de eene E van 't woord
 Kedel. *Zie ook Beül,*
 feël, veël, veër, voër,
 en voëring.
 Kiem,

- Kiem, V.
- Kies, V. Met verwondering
zie ik, dat *Hoogstraten* dit
in zyn *Woordenboek* man-
lijk heeft. Zijne geslachtlijst
meldt het vrouwlijke dui-
delijk, dat eenpaarig is aan-
genomen.
- Kieuw, V.
- Kievit, V.
- Kif, O.
- Kijf, *tuiken kijf*, V.
- Kil, *koude*, V.
- Kil, *steuf*, V.
- Kim, V.
- Kin, V.
- Kind, O.
- Kink, V. *Sewel en Helma*.
- Kinkel, M.
- Kinnebak, V.
- Kip, V.
- Kist, V.
- Kistje, O. zie Meisje.
- Kit, V.
- Klaauw, M.
- Klad, Kladder, V.
- Klagt, V.
- Klai, zie Klei.
- Klak, V.
- Klamp, V.
- Klank, M.
- Klap, M.
- Klaver, V.
- Klavier, Klawier, M.
- Kleed, O. Bij *Klust* staat;
V, doch de voorbeelden
bewijzen, dat het een druk-
feil is.
- Klei of Klai, V.
- Kleinood, Kleinood, O.
- Klem, V. *Moonen V. Hoog-*
straten, M. *Kluit* schijnt
voor 't vrouwlijke te zijn.
- Klep, V.
- Klepel, M.
- Klepper, M.
- Klerk, M.
- Klets, V.
- Kleun, *kloen*, een soort van
bier, dat te *Groningen* ge-
brouwen wordt, V.
- Kleur, V.
- Kliek, V.
- Klier, V.
- F 2
- Klijf,

- Klif, *een bevelkje, een hoog-*
te, O.
 De Heer *Kluit* heeft een
 aanmerking, omtrent *Moo-*
nen, over dit woord ge-
 maakt. Zie hem aldaar. *Moo-*
nen schrijft wel duidelijk
 Klif O, en geen Klift,
 V. Zie zijne Spraakkonst
 bl. 67.
- Klijf, Klimop, O.
- Klik, M.
- Klim, O. *Moonen en Kluit,*
 O.
- Klimop, O.
- Kling, V.
- Klink *van een deur V. Moo-*
nen.
- Klink, *colapbus, een vuist-*
slag, M.
- Klinker, *een letter, M.*
- Klinket, Winket, O.
- Klip, V.
- Klis, M.
- Kloet, M.
- Klok, V.
- Klomp, M.
- Klont, V.
- Kloof, Klove, V.
- Klooster, O.
- Kloot, M.
- Klop, M. *Hoogstraten heeft*
dit V. Van Heule, Kluit,
en Sewel, M.
- Klopper, M.
- Klos, M.
- Klucht, V.
- Kluft, V.
- Kluin, *zeker bier of turf, V.*
Moonen.
- Kluis, V.
- Kluister, V.
- Kluit, V.
- Kluppel, M.
- Kluts, V.
- Kluwen, O.
- Knaap, M.
- Knecht, M.
- Kneep, V.
- Kneppel, M.
- Kneukel, M.
- Knevel, M.
- Knie, V.
- Knijf, Knipmes, O.
- Knik,

Knik, M.
 Knijp, V.
 Knip, M. *Van Heule en Hoogstraten.*
 Knobbel, M.
 Knods, V.
 Knoet, M.
 Knokkel, M.
 Knol, M.
 Knoop, M.
 Knop, M.
 Knor, M.
 Knuppel, M.
 Kodde, V.
 Koe, Koei, V.
 Koegel, M. *zie Kogel.*
 Koek, M.
 Koekoek, M.
 Koelte, V. *zie Breedte.*
 Koepel, M.
 Koers, M.
 Koets, V.
 Kof, Kuf, M. *Ten Kate.*
 * Koffer, V. *Hoogstraten* heeft dit woord in zijne Geslachtlijst niet, maar in zijn

Woordenboek. houdt hij het O, waarmede *Kluit* en *Hageman* zich vereenigen. *Sewel* schrijft M, *Moonen* en *Van Heule* V., met welke twee laatste ik eens ben.
 Kog, V.
 Kogel, M.
 Kok, M.
 Koker, M.
 Kol, V.
 Kolder, M.
 Koleur, V.
 Kolf, V.
 Kolk, V. *Moonen* heeft dit woord onder het Manlijke Geslacht gerekend, in zyne *Spraakkonst* bl. 69; zo ook *Sewel*, en van *Heule*. *Hoogstraten*, en na hem den grootsten hoop, houden het vrouwlijk: zie ook *Kluits* en *Hagemans* Lijst.
 Kolom, V.
 Kom, V.
 Kombuis, V.
 Komkommer, M. *Hoogstraten* en *Halma*.
 F 3 Kom-

- Kommeet, V.
 Kommer, M.
 Kompas, O.
 Komst, V.
 Koncilie, O.
 Konijn, O.
 Koning, M.
 Koningdom, O.
 Koningin, V.
 Konst, V.
 Koog, V.
 Kooi, V.
 Kooket, *al wat gekookt is*,
 O.
 Kool, V.
 Koon, V.
 Koop, M.
 Koopman, M.
 Koopmanschap, V. *zie*
 Apostelschap.
 Koopstad, V.
 Koopvaardij, V. *zie* Bij.
 Koor, *Zangkoor*, O.
 Koor *in een Kerk*, O.
 Kooraal, *koorjongen*, M.
 Koord, V.
 Kocm, O.

- Koorts, V.
 Koot, V.
 Kop, M.
 Koper, O.
 Koppel, O.
 Koraal, *gesteente*, O.
 Koren, O.
 Korf, M.
 Kork, O.
 Kornet, V.
 Korrel, V.
 Korst, V.
 Kortouw, *Kartouw*, V.
 Koslem *van den bals eens or*,
 M.
Kiliaan vertaalt het door
 onderkin.
 Kost, M.
 Kosten, *onkosten*, V.
 Kot, O.
 Koude, V.
 Kous, V.
 Kout, M.
 Kouter, O.
 Kouw, *Kooi*, V.
 Kovel, V.
 Kraag, M.

Kraai,

- Kraai**, *cornix*, een vogel, V.   **Kreeft**, M.
Kraai, *baanekraai*, M. Haa-   **Kreek**, V.
     negekraai is O.   **Kreet**, M.
Kraak, V. *See* en *Hal-*   **Kreits**, M.
     ma. De laatste verstaat een   **Krekkel**, M.
     oud Spaansch, of Portu-   **Kreng**, O.
     geesch groot schip daardoor.   **Kreuk**, V.
Kraakeling, V. *See*.   **Krevel**, V.
Kraam, *Kraambed*, V.   **Krib**, een *kribbige vrouw*, V.
Kraam, een *winkel*, V.   **Krib**, *Kribbe*, V.
Kraan, een *vogel*, V.   **Kriel**, aan een *boed*, M.
Kraan, of *tap*, V.   **Kriek**, een *kers* V.
Krab, *Krabbe*, V.   **Krieken van den dag**, O.
Kracht, V.   **Krijg**, M.
Krak, M.   **Krijt**, *zekere witte aarde*, O.
Krakkeel, O.   **Krijt**, *Kring*, O.
Kram, V. *Hoogstraten*, *See*   **Krimp**, V.
     en Van Heule.   **Kring**, M.
Kramp, V.   **Krinkel**, M.
Krankte, V. *zie* *Breed-*   **Krip**, O.
     te.   **Kristal**, O.
Krans, M.   **Krits**, *Kring*, M.
Krap, *zeker gewas*, V. *See*   **Kroeg**, V.
     en Hoogstraten.   **Kroes**, M.
Kras, een *scrap*, V.   **Krokodil**, V.
Krat, van een *wagen*, O.   **Kromte**, V. *zie* *Begeerte*.
Kreb, V.   F 4   Kro-

- Kronijk, V.
 Kronkel, M.
 Kroon, V.
 Krooning, V.
 Kroos, Kroost, *eendgroen*,
 O.
 Kroost, *nageslacht*, O.
 Krop, M.
 Krop, *salade*, V.
 Kruid, O.
 Kruidery, V. *zie Bij.*
 Kruik, V.
 Kruim, V.
 Kruimel, V.
 Kruin, V.
 Kruis, O.
 Kruk, V.
 Kruk, *een broddelaar*, M.
 Krul, V.
 Kuch, *boest*, V.
 Kudde, V.
 Kuier, *wandeling*, V.
 Kuif, V.
 Kuiken, O.
 Kuil, M.
 Kuip, V.
 Kuit, V.
 Kuit, *van een vish*, V.
 Kunde, V.
 Kundschap, V. *zie Apostel-*
schap.
 Kunne, V.
 Kunst, V.
 Kurk, O.
 Kus, M.
 Kusfen, O.
 Kust, V.
 Kuur, V.
 Kwaad, O.
 Kwaal, V.
 Kwab, Kwabbe, V.
 Kwak, M.
 Kwakkel, M.
 Kwant, M.
 Kwartel, M.
 Kwast, M. *Moonen en*
Hoogstraten.
 Kween, V.
 Kwel, V.
 Kwelling, V.
 Kwendel, V.
 Kwetfuur, V.
 Kwezel, V. *Moonen en*
Hoogstraten.
 Kwik,

Kwik, V. . . . .
 Kwijl, V. . . . .
 Kwispedoor, V. . . . .
 Kwispel, M. *Hoogstraten*
Halma en van Henda

L.

L, V.
 Laâ, Lade, V.
 Laag, V.
 Laagte, V. *zie Breedte.*
 Laan, V.
 Laars, V.
 Laauwte, V. *zie Breedte.*
 Labirinth, M.
 Lach, M.
 Ladder, V.
 Lade, V.
 Laf, *vóór lafenis*, O.
 Lage, Laag, V.
 Lak, *misdrijf*, M. *Moonen.*
 Lak *tot brieven* O. *Moonen.*
 Lak, *een water*, O.
 Laken, O.

Lam, O.
 Lamp, V.
 Lampêr, O.
 Lampet, O.
 Land, O.
 Landaart, M.
 Landou, V.
 Landschap, O. *zie Apostel-*
telschap.
 Landvrouw, V.
 Lans, V.
 Lanfet, O.
 Lantaren, Lantaarne, V.
 Lap, M. *Moonen en Sewel*
V.
 Lasch, V.
 Last, M.
 Lastaadje, *schepstimmer-*
werf, V.
 Laster, M.
 Lat, V.
 Latium, O.
 Latijn, O.
 Latoen, *metaal, een soort*
van koper, O.
 Latuw, Latouw, V.
 Lau-

- Laurier, M.
 Lauwer, M.
 Lavas, *eppekruid*, V.
 Lavendel, V.
 Leb, Lebbe, V.
 Ledekant, V. *Hoogstraten*
 en *Moonen*.
 Ledemaat of Lid, V.
 Leder, of Leër, O.
 Leder, ladder, V.
 Leed, O.
 Leedwezen, O.
 Leek, M.
 Leem, O.
 Leemte, *gebrek, ongemak*,
 V.
 Leen, O.
 Leening, *beleening*, V. zie
 Aanbieding.
 Leep, *van de leep geeven*,
 V.
 Leer, Leere, V.
 Leër, Leder, *corium*, O.
 Leër, Leder, Ladder,
 V.
 Leering, V.
 Leerling, M. zie *Bab-*
neling.
 Leers, zie *Laars*.
 * Leest, V. *Moonen, Hoog-*
straten, van Heule en Sewel
 V. *Hageman* heeft het M.
 De Heer *Kluis* haalt eene
 plaats aan, daar *Moonen* dit
 woord M. stelt, en daer-
 mede schijnt hy 't te hou-
 den. In zijn Register staat
 echter *Leest*, V. Hier-
 voor houd ik het. En *Mos-*
nen heeft het wel duidelijk
 onder de *Vrouwlijke* getald,
 in zijne *Spraakkonste*, bl.
 76.
 Leeuw, M.
 Leeuwrik, M.
 Leger, O.
 Leg, Legge, *van koren op*
den dorschuloer, V.
 Lei, V.
 Lei, leie, *een stroom*, V.
 Leis, Leist, *voor Leizeel*
genomen, V.
 Leizeel, *een toom*, O.
 Lek, O.
 Lek,

- Lek**, een rivier, V.
Lekkernij, V. zie By.
Lel, kelle, V.
Lelie, V.
Lemet, O.
Lemmer, O. van *Hoogstraten*, *Kluit*, *Scwel*, en van *Heule* O. *Moonen* V. en O.
Lemmer, een landbreek, V.
Lemmet, O.
Lenden, **Lendenen**, V.
Leng, V.
Lengte, V. zie *Breedte*.
Lening, *yaeren*, *bouten leuning*, V.
Lens, **Luns**, V.
Lente, V.
Lepel, M.
Lepelaar, M.
Lerp, V.
Les, V.
Lesenaar, M.
Letfel, O. zie *Aanhangfel*.
Letter, V.
Lettergreep, V. zie ook *Greep*.
Leugen, V.
Leugenaar, M.
Leuning, **Lening**, V.
Leur, V.
Leus, **Leuze**, V.
Leven, O.
Lever, V.
Lichaam, O.
Licht, O.
Lichter, *Kandelaar*, M.
Lid, O.
Lied, O.
Lief, O.
Liefde, V. zie *Gade*.
Lier, V.
Lier, **Liere**, een stad in *Nederland*, V.
Lies, O.
Ligter, M.
Lij, *in de ly*, V. zie *Bij*.
Lijf, O.
Lijftogt, M. Wat de reden is, dat *Kluit* hierin het vrouwlijke hoeft behouden, weet ik niet. Op *Hartstogt* zegt hy, dat alle de zamenzettelingen van
togt

togt M. zijn, waarvoor ik het ook houd.

Lijk, O.

* Lijm, V. *Moonen, Van Heule, Sewel en Halma, V. Hoogstraten* heeft het in zijne Geslachtlijste niet. *Outlof*, volgens *Kluit's* Lijst, mitsgaders *Hageman*, hebben het Onzijdig. Ik houd het met *Moonen* en anderen V., en zo heeft het *Hoogstraten* ook in zijn Nederduitsch en Latijnsch Woordenboek.

Terwijl dit blad ter perse zal gaan, zie ik, dat *Ten Kate* in zijne Geslachttoetse, dit woord van *Leem* afleidende, duidelijk schrijft, Lijm, f, het gene ik daarom hier nog invul. Zie hem op *Leem*.

Lijn, V.

Lijnwaat, O.

Lijst, V.

Lijster, V. *Kluit* en anderen.

Lil, O.

Limoen, V.

Linde, een boom, V.

Linge, een rivier, V.

Linie, lijnie, V.

Linnen, O.

Lint, O.

Linze, zeker gewas, V.

Lip, V.

Lisch, O.

List, V.

Lits of Lis, V.

Livereï, V.

Lob, Lub, V.

Loef, V.

Loer, M.

Lof, *Loof*, O.

Lof, M.

Log, Loch, O.

Logen, V. zie *Leugen*.

Loire, een rivier, V.

Lok, V.

Lokfel, O. zie *Aanhangfel*.

Lombaard, Lombard, M.

Lommer, V.

Lomp,

- Lomp, V.
 Long, V.
 Lonk, M. *Maanen en Se-
 uel* V.
 Lont, V.
 Lood, *een bergstof*, O.
 Loof, lof, O.
 Loog, V.
 Look, O.
 Loon, M.
 Loop, M.
 Looper, M.
 Loopgraaf, V.
 Loopmaar, *courant*, V.
 Loos, *Loots, sbeur*, V.
 Loot, *een sbeut of spruit*,
 V.
 Loots, *sbeur*, V.
 Loots, Lootsman, M.
 Los, *een soort van wolf*, M.
 Lossing, V. *zie* Aanbie-
 ding.
 Lot, O.
 Lotery, V. *zie* Bij.
 Lover, V.
 Lub, V.
- Lucerie, *een land*, O.
 Lucht, V.
 Lucretiel, *een berg*, M.
 Luier, V.
 Luif, V. *of*
 Luifel, V.
 Luik, O.
 Luim, V.
 Luiperd, M.
 Luis, V.
 Luister, M.
 Luit, V. *De voorbeelden
 by Knit toonen, dat O.
 daar een drukfeil is.*
 Luk, *geluk*, O.
 Lul, V.
 Luns, V.
 Lust, M.
 Lusthof, M.
 Luur, *Luier*, V.
 Luwte, V. *zie* Breedte.
 Ly, *de lijszijde van een sbeip*,
 V. *zie* Bij.

M, V.

- M.
- M, V.
- Maag, *affinis*, *blaadvortend*,
M. zie Bedgenoot.
- Maag, *stomachus*, V.
- Maagd, V.
- Maagdom, M. *Moonen*
Spraaik bl. 79. zie ook
Kluit.
- Maagfchap, O. zie Apos-
telfchap.
- Maai, *Gewormte*, V.
- Maakfel, O. zie Aan-
hangfel.
- Maal, *pera*, een zak, V.
- Maal, een *bepaaling des tijds*, V.
- Maal, voor *maaltijd*, O, met
alle woorden die daarvan
afgeleid worden.
- Maalftroom, M.
- Maaltijd, M.
- Maan, V.
- Maan, *de maanen van een*
paard, V.
- Maand, V.
- Maandag, M. V.
- Maanefchijn, M.
- Maankop, Mankop, O.
- Maar, *Maare*, *tijding*, V.
- Maart, een *Maand*, V.
- Maas, een *rivier*, V.
- Maas, een *maas van een net*,
V.
- Maat, *focius*, M.
- Maat, *mensura*, V.
- Maatschappy, V. zie By.
- Made, *worm*, V.
- Madelief, V.
- Magazijn, O.
- Magiftraat, M. De voor-
beelden van *Hooft*, die de
Heer *Kluit* opgeeft, in wel-
ke hy een tweederlei ge-
flacht fehijnt te ftellen, be-
vallen my niet: ik zag die
veel liever van *Vandel*, hoe-
wel ik toch eenige beden-
kelijkheid daartegen zoude
hebben.
- Magneet, M.
- Magt, V.
- Mai, *zonder maand daar by*;
M. Mai,

- Maai**, *made*, V. *zie ook* **Mark**, O.
Maai..... **Markt**, V.
Main, *een rivier*, V. **Marmer**, *de stof*, O.
Majesteit, V. **Marmer**, *een marmersteen*, M.
Makelaar, M. **Marne**, *een rivier*, V.
Makker, M. **Mars**, *een scheepswoord*, V.
Makreel, *een zeevisch*, M. **Mars van een Kraamer**, V.
Mali, V. **Mars**, *Optogt*, V. *Halma*;
Maluwe, V. *of* V. *Sewel*, M.
Malwe, V. **Mars**, *de Oorlogs God by de*
Mam of mem, V. *Heidenen*, M.
Mammon, M. **Martelaarschap**, O. *zie*
Man, M. *Apostelschap*.
Mand, *Mande*, V. **Masker**, O.
Mander, *een vliet*, V. **Mast**, M.
Manganeel, O. **Mat**, V.
Mangel, O. **Mat**, *een tijdpunt*, *of* *te*
Manier, V. *mat koomen*, O.
Mankop, O. **Matras**, V.
Manna, O. **Medecijn**, V.
Manfchap, V. *zie* **Apos-** **Mededogen**, O.
telschap. **Mede**, V. *of*
Manflag, M. **Meê**, **Meede**, *benigdrank*;
Manflagt, V. V.
Mantel, M. **Meekrap**, V.
Mariolein, *een kruid*, V. **Meel**, O.

Meer,

- Meer, Meere, **Merie**, V. *afkijken, genomen, of van 't*
 Meer, **Lacus**, O. *gebeele menschedom sprekken-*
 Meerle, *een zwarte vogel*, V. *de*, M.
 Mees, V. **Mensch**, *ifnant bepaald-*
 Meester, M. *lijk bedoelende*, O. **Zie** die
 Meesterschap, O. *zie* Keurlijke onderscheiding by
 Apostelschap. *Ten Kate*, I deel bl. 441
 en by *Kluit*.
 Meeuw, V. **Menschdom**, O. *Mooiens*
 Mei, *een bloembondel*, M. *Spraakk*. bl. 79.
 Mei, *de Maand*, M. **Merg**, O.
 Meid, V. **Mergel**, O.
 Meir, *zie Meer*. **Mergen**, *van land sprekken-*
 Meisje, O. Alle zulke Di- *de*, O.
 minutiva, of Verkleennaam-
 woorden, in je of ken,
 gelijk Meisken, uitgaan-
 de zijn Onzydig.
 Meisken, O. *zie Meisje*.
 Melisse, *een kruid*, V.
 Melk, V.
 Mella, *een stroom*, M.
 Meloen, V.
 Memorie, V.
 Mengelmoes, O.
 Menigte, V.
 Mensch, *een enkelvoud voor*
het meervoudige, de men-

Me-

- Metaal, O.
 Metaalen, (*naamen van*) syn,
 O.
 Middag, M.
 Middel, *een gedeelte des lichaams*, V.
 Middel, *wijze om iets te bekoemen* O.
 Midden, O.
 Miede, V. Men gebruikt hier te Amsterdam dit woord gekoppeld met *brenger*. *Miedebrenger*, *Midbrenger*, *Tijdingbrenger*.
 Mier, V.
 Mijl, V.
 Mijn, V.
 Mijt, *boutmijt*, *boutstapel*, V.
 Mijt, *een stuk gelds*, V.
 Mijt, *mijtworm*, V.
 Mijter, M.
 Mik, V.
 Mikt, V.
 Min, V.
 Mincius, *een rivier*, M.
 Minuut, V.
 Mirrhe, V.
 Mirt, M.
 Mis, V.
 Misbaar, O.
 Misbruik, O.
 Misdrijf, O.
 Misgreep, M. *zie Greep*.
 Miskwaam, *ongeval*, (*een oud woord*) O.
 Mispel, M.
 Misfchien, *een bijwoord*, *zelfstandig genomen*, O.
 Mist, *smur*, M. *zie Mest*.
 Mist, *nevel*, M.
 Misval, *een ramp*, O. Oorspronkelijk van *Mis-ge-val*. *Zie den Heer Kluit hierover op Val*.
 Misval, *miskraam*, *misdragt*, M.
 Mitras, M.
 Modder, M.
 Mode, V.
 Moed, M.
 Moeder, V.
 Moederflagt, V.
 G Moed-

- Moedwil, M. V.
- Moer, *palus, moeras*, O.
- Moër, *droeiften*, V.
- Moër, *waardoor een fchroef gaat*, V.
- Moeras, O.
- Moerbezie, Moerbes, V.
- Moes, O.
- Moëzel, *een rivier*, V.
- Mof, *vooreen westfaling*, M.
- Mof, *moffe*, V.
- Moker, M.
- Mol, M. *Hoogstraten in zijn Woordboek*, M. *Moonen*, V.
 Bij de Voorbeelden van 't Manlijke Geslacht, die *Outbof*, volgens *Kluit*, opgeeft, voeg ik eene plaats van Roemer Visser, *Bijfgebefont, t'aller ftondt, laes den mol delven*. In 't Gedicht van den Os op den ezel, aan 't einde.
- Mol, *een foort van bier*, V.
- Molen, M.
- Moly, *zeker kruid*, O.
- Molm, *mul*, V.
- Moloch, M.
- Molok, M.
- Molos, *een jagtbond*, M.
- Mom, V.
- Member, *een woegd*, M.
- Mompeling, V. *zie Banneling*, in de 3 Afteeling.
- Mond, M.
- Monfter, *gedrocht*, O.
- Monfter, *een staal*, O.
- Monftering, V. *zie Aanbieding*.
- Moof, M.
- Moord; M.
- Moot, V.
- Mop, V.
- Morgen, M.
- Morgen, *van land fpreken*, O.
- Mor-

Morgenfond, M.
 Mortel, O.
 Mosch, *groente*, O.
 Mosch, *Musch*, *een vogel*.
ja, V.
 Mosket, O.
 Mostel, V.
 Most, M.
 Mot, *een worm*, V.
 Mot, *spaandertjesbeuk*, O.
 Mout, *gedroogde gerst*, O.
 Mout, *Moude*, *een holle bak*, V. *Seewel*. *Moude* is ook stof, *pulvis*, in *Friesland* gebruikelijk.
 Mouw, V.
 Mozel, V. *zie* *Moezel*.
 Mud, *Mudde*, O.
 Mug, V.
 Muil, *rostrum*, *snaet of bek*, M.
 Muil, *een diert*, M.
 Muil, *een voetschoefel*, V. *Seewel* en *Hälma*.
 Muilprang, M.
 Muis, V.
 Muis *van de band*, V.

Munt, *gold*, V.
 Munt, *een kruid*, V.
 Musch, V.
 Musk, V. *zo schrijft* *Mos-*
nen.
 Muskadel, V.
 Musket, O.
 Muts, V.
 Mutfaard, M.
 Muur, M.
 Muzijk, V.

N.

N, V.
 Naad, M.
 Naaf, *Nave*, *velg*, *bet*
midden van een rad, V.
 Naaisel, O. *zie* *Aanhang-*
fel.
 Naald, V.
 Naam, M.
 Naamen van *ste-*
den
 Naamen van *me-*
taalen } *zyn*, O.
 Naamen van *ver-*
kleening

- Naamen van rivieren zijn
meest, M.
- Naaste, M. zie ook Bedgenoot.
- Naauwte, V. zie Breedte.
- Nacht, M.
- Nachtegaal, M. De Heer *Bernardus de Rosch* meldt, in zijne (*) Aanmerkingen ter Verbetering zijner Dichtlievende Verlustingen, dat *Moonen* dit woord, in zijne †) Poëzij, Vrouwlijk gebruikt, gelijk het zo is; doch hier, volgens zijne §) Spraakkonst, heeft hij het echter Manlijk, naar het gebruik van alle goede Schrijveren. De Heer *Kluit* heeft die zelfde vrouwlijke plaats in zijne Geslachtlijste aangevoerd, waarvan ik in mijne Voorrede breeder heb gesproken.
- Nachtuil, M.
- Nadeel, O.
- Nadorst, M.
- Nadruk, M.
- Nagel, M.
- Nakomeling, M. zie Ban-
neling.
- Nakomelingschap, V. s
Apostelschap.
- Nakomst, V.
- Nap, M.
- Nar, een stroom in *Italië*, V.
- Nar, een gek, M.
- Nardus, M.
- Nasleep, M.
- Nat, O.
- Natuur, V.
- Nave, V. zie Naaf.
- Navel, M.
- Nawee, O.
- Nazaat, M. zie Bedgenoot.
- Nazaatschap, O. zie Apostelschap.

(*) In de meergemelde Werken van de Maatschappij te Leiden, bl. 70.

†) Bl. 583.

§) Bl. 70.

- Neb, Nebbe, V.
 Nederlaag, V.
 Nederflag, M.
 Neen, *bet neen*, O.
 Neep, V.
 Neer, Neere, *draaisroom*, V.
 Neering, Nering, V.
 Neêrlaag, Nederlaag, V.
 Neêrslag, M.
 Neerftik, O.
 Neet, V.
 Nek, M.
 Nekker, *een rivier*, M.
 Nektar, M.
 Nepenth, *zeker kruid*, O.
 Nerf, V.
 Nering, Neering, V.
 Nes, M.
 Nest, O.
 Nestel, M.
 Nesteling, *ligula*. M. *Hoog-
straten* in zijn *Woordenboek*.
 Nester, *een rivier*, M.
 Net, O.
 Netel, V.
 Neteldoek, O.
 Neus, M.
 Neushoorn, *een Renaster of
Rinocerus*, M.
 Nevel, M.
 Nicht, V.
 Nier, V.
 Niet, O.
 Nieuws, O.
 Nifaat, *een berg*, M.
 Nifates, *ien stroom*, M.
 Niger, *een stroom*, M.
 Nijd, M.
 Nijl, *een stroom*, M.
 Nijptang, V.
 Nik, *bik*, M.
 Nikker, M.
 Nippe, *kattokruid*, V.
 Nis, *Bouwkundig woord*, V.
 Noen, M.
 Nok, V.
 Non, V.
 Nood, *gevaar*, M.
 Nooddruft, V. *Kluit heeft
dit met Hoogstraten in de
Geslachtlijst, V., doch de
laatste schrijft in zijn Woor-
den*.

denboek M, dat waarschijnlijk een drukfeil is, even als bij hem staat. Mist, Mest, V., en op Mest, weder M. waarmee ik jonge Kunstgenooten wil gewaarfchouwd hebben, om zich op dat enkele Woordboek niet te verlaaten. Na dat ik dit geschreeven had, schiet mij eene plaats van *Hoef* te binnen, daar het Manlijke Geslacht gebruikt wordt.

Die gedwongen was zijnen nooddrift — te baalen, Nederl. Hift. bl. 206. Ik houd het echter Vrouwlijk. Zie Kluis.

Noodlot, O.
 Noodweer, *verdediging*, V.
 Noodweër, Noodweder, O.
 Noorden, O.
 Noordwijk, *een dorp*, O.
 Noot, *hantichering*, V.
 NOOT, *een teken in de Zangkunst*, V.

Noot, *of Neut*, V.
 Noot (*speel*) M. *zie* Bedgenoot.
 Nop, V.
 Not, *verkorting van genot*.
 O, *Hooft* wordt van niemant hierin thans gevolgd.
 November, V.
 Nuk, V.
 Nul, V.
 Nut, O.

O.

O, V.
 Oaxes, *een rivier*, M.
 Oceaan, M.
 Ochtend, M.
 Oder, *een rivier*, V.
 Oefening, Oeffening, V.
zie Aanbieding.
 Oest, M. *zie* Oogst.
 Oester, V. *Van Heule en Hoogstraten*.
 Oever, M.
 Oest,

Offer, O.
 Offerande, V.
 Oievaar, M.
 Oir, *erfgenaam*, O.
 Okfel, M. behoort op Aanhangfel, bij het woord Geesfel.
 Oktroi, O.
 Olie, V. *Hoogstraten, Kluit, Sewel, van Heule en Hageman*, V. *Moonen*, M. *Ten Kate* m. en f.
 • Oliesel, O. *zie* Aanhangfel.
 Olifant, M.
 Olijf, *een boom*, M.
 Olijf, *vrucht*, V.
 Olimp, *een berg*, M.
 Olm, *ulmus*, M.
 Olm, *voor molm*, V. *Moonen* Spraakk. bl. 72.
 Omgang, ommegang, M.
 Omloop, M.
 * Omring, *een sirkel*, M.
 Ik twijfel niet of de Heer *Kluit* hebbes zich vergist,

in dit woord vrouwlijk te stellen: *sing* is bij elk van 't manlijke geslacht. De plaats van *Hoofst* heeft hij ook verkeerd aangehaald. Daar staat niet *wij trekken in eene ommering*, maar: *wij trekken in een ommering*.

Zie Raeto aan 't einde van 't 4de bedr.

Omvang, M.
 Omzwaai, ommezwaai, M.
 Omzwier, ommezwier, M.
 Ons, once, V.
 Ondank, M.
 Onderdaan, M. *zie ook* Bedgenoot.
 Ondergang, M.
 Onderhoud, O.
 Onderrok, M.
 Onderscheid, O.
 Onderst, *bet onderste*, O.
 Onderstand, M.
 Ondertrouw, V.
 Onderwijs, O.
 G 4

On-

- Ondeugd, V.
 Ondeugd, *voor een deugd-
niet genomen*, M.
 Ondier, O.
 Ongedierte, O. *zie Ge-
beente*.
 Ongel, O.
 Ongelaat, O.
 Ongelijk, O.
 Ongeluk, O.
 Ongemak, O.
 Ongenoegen, O.
 Ongenoegte, V. *zie Be-
geerte*.
 Onheil, O.
 Onkosten, V.
 Onkunde, V.
 Onlede, *bezigheid*, V.
 Onlust, M.
 Onmagt, V.
 Onmin, V.
 Onrecht, O.
 Onrijm, O.
 Onrust, V.
 Onschuld, V.
 Ontbijt, O.
 Ontfang, Ontvang, M.
 Ontfangst, Ontvangst, V.
 Onthaal, O.
 Onthiet, *bevel*, O.
 Ontslag, M.
 Ontsteltenis, V. *zie Be-
houdenis*.
 Ontstentenis, V.
 Ontucht, V.
 Ontwerp, O.
 Ontzag, O.
 Ontzeg, O.
 Ontzet, O.
 Ontzig, *liever ontzag*, O.
 Onweder, O.
 Ooft, O.
 Oog, O.
 Oogelijn, O.
 Oogenblik, M.
 Oogmerk, O.
 Oogst, M.
 Ooi, *bet wijffe van een' ram*,
V.
 Oom, M.
 Oor, O.
 Oorber, *nut, voordeel*, M.
 Oord,

- Cord, O.
 Oordeel, O.
 Corlof, M. *Moonen.*
 Oorlog, *naar het tegenwoordige algemeene gebruik,* M.
 Oorsprong, M.
 Oorzaak, V.
 Oort, *van een blad papier,*
 O. Oort is een vierde deel eener zaak. Zo zegt men in andere plaatsen, een oort Brandewijns en diergelijke, voor $\frac{1}{2}$ pintje of $\frac{1}{3}$ van een mingelen.
 Oost, Oosten, O.
 Dotmoed, M.
 Opbrek, *opbrekking van een leger,* M.
 Opdragt, V.
 Open, Opening, O.
 Opening, V. *zie Aanbieding.*
 Opgang, M.
 Opgeld, O.
 Ophir, O.
 Opkomst, V.
 Oploop,
 Opper, *een rook, booiſtapel,* M.
 Oproer, M.
 Opſchik, M.
 Opſchrift, O.
 Opſlag, M.
 Opſpraak, V.
 Opſtal, M.
 Opſtand, M.
 Opſtel, O.
 Optogt, M.
 Opvaart, V.
 Opzet, O.
 Opzigt, V. *gelijk Toezigt.*
 Orakel, O.
 Orde, *ſchikking,* V.
 Orden, *een waardigheid,* V.
 Orgel, O.
 Orion, *een geſtarnte,* M.
 Ork, V.
 Orkaan, M.
 Oront, *een ſtroom,* M.
 Os, M.
 Oſſa, *een berg,* M.
 G 5

Ot.

- Otter, M.
 Oude of. Oudte, *ouder-*
dom, V.
 Ouder, M. *zie*. Bedge-
 noot.
 Ouderdom, M. *Moonent*
 Spraakk. bl. 79.
 Ouderkerk, *een dorp*, O.
 Outer, O.
 Ouwel, M.
 Oven, M.
 Overdaad, V.
 Overgang, M.
 Overhand, V.
 Overkleed, O.
 Overlast, M.
 Overleg, O. Dit houdt ik
 met den Heere *Kluit* On-
 zijdig. *Sewel* en *Hageman*
 hebben dit ook zo. En
 schoon *Hoogstraten* in zij-
 ne Geslachtlijst, M. schrijft,
 in zijn Woordboek lees ik,
 Overleg, O.
 Overloop, M.
 Overschot, O.
 Overslag, M.
- Overspel, O.
 Overste, M.
 Overtoegt, M.
 Overtoom, M.
 Overvaart, V.
 Overval, O.
 Overvloed, M.
- P.
- P, V.
 Paai, *betaaling*, V.
 Paai, *is ook een oud man*.
 Paal, M.
 Paander, *een (teenen) korf*
 V.
 Paap, M.
 Paar, O.
 Paard, O.
 Paarl, Parel, Paerle, V.
 Paarlemoer, *van* Paarle-
 moeder, O.
 Paauw, M.
 Pacht, V.
 Pad, Padde, V.
 Pad, *een weg*, O.

Pa-

- Padus of Po, M.
- Pais, *onduitsch woord*, M.
- Pak, O.
- Pakkaadje, V.
- Palei, V. *zie* Windel.
- Paleis, O.
- Palet, *een schilderbordje*, O.
- Palet, V. *Halma* zegt; Palet, O. en M. Palette, *Battoir*, *qui sert à joner au volant*. Ik heb dit woord by niemant anders aangetroffen. Het manlijke kan niet doorgaan. Ik zoude het, met eenen mijnner geleerde vrienden, dan liever onzydig houden.
- Paling, V. *Van Heule*, *Hoogstraten* en *Halma*. Dit woord behoort op Banning in de 3de Afdeeling.
- Palisade, *ond. woord*, V.
- Palm, palmtak, M.
- Palm, *van de hand*, V.
- Paltz, M.
- Pan, *barsjenpan*, V.
- Pan, *een kookpan*, V.
- Pan, *de boschgod bij de Hebr. denen*, M.
- Pand, O.
- Pand, *slip van een rok*, O.
- Pand, ook O. voor een huis athier, waarin allerhande schrijnwerk verkocht wordt.
- Panneel, O.
- Panter, *een dier*, M.
- Pantoffel, V.
- Pantsér, Pantfier, O.
- Pap, V.
- Papegaai, M.
- Papier, O.
- Paradijs, O.
- Pardel, M. Bij *Moonen* te vinden.
- Park, Perk, O.
- Parket, perk, O.
- Parkiet, *een vogel*, M.
- Parlement, O.
- Parnas, M.
- Pars, Pers, V.
- Part, *een listige trek*, V.
- Part, *een deel*, O., zegt *Kluit*.
- Par-

- Partij, V. *zie* Bij.
 Partijſchap, V. *zie* Apos-
 telfchap.
 Paruik, Pruik, V.
 Pas, *een ſtoud*. O.
 Pas, *een doortogt*, M. *ie-*
mont den pas afſnijden. Pas
is ook een vrij geleibrief.
 Paſcha, O.
 Paskwil, O.
 Paskwijn, Paſquin, M.
 Paſloot, O.
 Paſpoort, O.
 Paſſer, M.
 Paſtei, V.
 Patacon, M.
 Paternoster, O.
 Patrijs, M. *Moonen en Hal-*
ma, O. *Hoogſtraten* in zijn
 Woordboek en *Hageman*,
 M. *Sewel* V. *Kluit* heeft
 het niet.
 Pausdom, O. *Moonens*
 Spraakk. bl. 79.
 Pavane, V.
 Paviljoen, O.
 Pedestal, *ond. woord*, *zie*
 Voetſtal.
 Peen, V.
 Peer, V.
 Pees, V.
 Peet, V.
 Pegel, M.
 Peil, O.
 Peis, pais, M.
 Pek, Pik, O.
 Pekel, V.
 Pekel, *dat de Dichters voor*
't woord zee gebruiken, O.
 Peking, *een groote ſtad in*
't Keizerrijk China, O.
 Pelgrimaadje, V.
 Pelion, *een berg*, M.
 Pellikaan, M.
 * Pels, M. *Kluit en Sewel*
 V. ik houd het met *Moo-*
nen, *Ten Kate*, *Halma*, en
Hageman, M. *Hoogſtraten*
 Woordenboek meldt, Pels,
 een *buid*, M. *Pelsrok*,
 M.; doch uit dit laatste
 blijkt het Geſlacht van
 Pels niet, maar van rok.
 Pen, V.
 Penning, M. *Zie het ge-*
zegde op Aanbieding.
 Pens,

- Pens, voor den buik genomen, M.
- Pens, ingewand, V. *Van Heule, Moonen, Sewel, Halma*, V. Dat ik deeze schrijvers hier optel, geschiedt om dat de Heer Kluit, Pens, voor Buik, en niet Pens, ingewand, heeft; schoon hij zekerlijk hierin overeenkomt.
- Oulings schreef men *pen- se*, zie ook van *Heule*.
- Penfeel, O.
- Penfoen, O. *Vandel* zegt, *Met bamer en penfoen gedreven, Zo veel historien naar 't leven*, Poëzij, 2 d. bl. 363.
- Schoon het Geslacht hierin niet te zien is, weet ik echter dat het Onzijdig is.
- Peper, V.
- Perk, O.
- Perkament, O.
- Perket, O.
- Perruik, Paruik, V.
- Pers, V.
- Perfoon, M. Deszelfs zamengezeten zijn Onzijdig. Men zegt nooit die Mansperfoon, die Vrouwspersfoon, maar altijd het of dat Mansperfoon of Vrouwspersfoon. Vergelijk hiermede het gezegde op 't woord Mensch.
- Personaadje, V. Zo ook alle Naamwoorden in aadje uitgaande.
- Perzik, V. *Moonen en Halma*.
- Pest, V.
- Petard, M.
- Peterfeli, V.
- Peul, *Vrucht*, V.
- Peul, *peulwa, kussen*, V.
- Piek, V.
- Pier, V.
- Pieterman, *visch*, M.
- Pij, V. zie Bij.
- Pijl, M.
- Pijlkoker, M.
- Pijloot, M.
- Pijn,

210 GESLACHTLYST DER

- Pijn, een boom, M.
 Pijn, V.
 Pijp, V.
 Pik, een wrok, M.
 Pil, V.
 Pilaar, Pijlaar, Pijter, M.
 Pimpel, een vogel, M.
 Pimpernel, V.
 Pin, V.
 Pink, de kleinste vinger, M.
 Pink, juvenis, jonge os, M.
 Pink, een vaartul, V.
 Pinne, Pin, V.
 Pint, V.
 Pip, V.
 Piramide, V.
 Pis, V.
 Pistool, V.
 Pit, merg, O.
 * Pit, de Kern, V. In deze betekenis trekt *Kluit* het onzijdige ook voor. Doch, ik volg liever *Ten Kate*, die even gelijk *Sevel*, deze onderscheiding, verkiest. Zie ook *Hageman*.
- Plaa, V.
 Plaaster, Pleister, V.
 Plaat, V.
 Plaats, V.
 Plagge, zede boven van de bei gestoken, V. Moonen.
 Plak, V. Moonen.
 Plakkaat, O.
 Planeet, V.
 Plank, V.
 Plant, V.
 Plantaadje, V.
 Plantsoen, V.
 Plas, M.
 Plat, O.
 Plecht, V.
 Plein, O.
 Pleister, plaaster, V.
 Pleister, Gips, Kalk, V.
 Pleit, O.
 Pleit, een praam, V. Den Heere *Kluit* schijft dit woord v. toe, waarvoor ik het ook houd. Want by *Kluit* vind ik het met de Vrouwlike *E* achter aan. Hij schrijft, *Pleyte*.

Sla-

- Slata: navis larga & plana.*
 Roofschip, Kaper, een
 wijd vaartuig. *Halma* zegt,
 „Pleit, *Brabaudsw.* zie
 „*Praam*” *Winfchooten* heeft
 in zynen *Seeman*, Pleit,
 een soort van een klein vaar-
 tuig; mitsgaders *Sewel*, die
 geschreeven heeft, Pleyt
 (platboomde schuit) V.
 Plek, V.
 Pligt, M.
 ploeg, M.
 Flok, M.
 Plooi, V.
 Plug, *lightnis*, M.
 Plug, een deuik, of stok,
 dien men in eene kram steekt.
 V.
 Plunderaadje, V.
 Plunje, V.
 Pluim, V.
 Pluimaadje, V.
 Pluis, vezel, V.
 Pluvier, een vogel, O.
Vondel, volgens *Kluit*, ge-
 bruikt dit woord onzijdig.
- Ik geloof ook dat het van
 eenen anderen aart is, dan
Barbier, *Hovenier*, enz.
 Misfchien hebbe men dit
 aantemerken, als, *bet baas*,
 gelijk jaagers spreken. Zie
Ten Kate I d. bl. 403.
 Po, Padus, een rivier, M.
 Poeder, Poer, O.
 Poëet, M.
 Poel, M.
 Poep, een westfaling, M.
 Poep, *crepitus ventris*, M.
 zegt *Hoogstraten* in zijn
 Woordboek. *Halma* V.
 Poëzij, V. zie Bij.
 Pok, Pokken, V.
 Pol, M.
 Polder, M.
 Polei, V.
 Pols, *flagader*, M.
 Pols, een springstok, M.
Vondel schrijft in die keur-
 lijke persoonschets van *Klaas*
van Kyten,
Hy kan met zynen pok
een busgwal overspringen.

In.

112 G E S L A C H T L Y S T D E R

- In zijnen *Cysbrecht* het
vijfde Bedrijf.
- Pomp, V.
- Pompoen, M.
- Pond, *zeker gewigt*, O.
- Ponjaard, M.
- Pont, *een schouw*, V.
- Pook, M.
- Pool, *aschpunt*, V.
- Pool, de *strekking* der fijne
hartjes van wollen of ande-
re stoffen naar eene zijde,
en de *glans* die daardoor op
het goed komt, is ook V.
- Poort, V.
- Poortaal, O.
- Poortier, M.
- Poos, *een wijl, een stond*, V.
- Poot, M.
- Pop, V. *Moonen, Sewel en
Halma*. In 't Register van
Kluit staat M., zie in zij-
ne Lijst.
- Popel, M.
- Populier, M.
- Porci, of Porrei, V.
- Porfelein, O.
- Porfelein, *groente*, V. Zo
heeft het *Hoogstraten* in
zijn *Woordboek*. *Halma*
spelt, *Postelein*, O.
- Pos, V.
- Postelein, *Porfelein*, V.
- Post van een *deur*, M.
- Post, *voor een ampt*, M.
- Post, *Postbode*, M. *maer*
Post, in de betekenis van
Postbuis, V.
- Pot, M. *Hoogstraten* in zijn
Woordboek, *Kluit*, van
Heule en Hageman, M.
Moonen, Sewel en Halma, V.
- Pots, *gril, klucht*, V.
- Pottaadje, V.
- Potvisch, M.
- Praal, V. *Moorrens Spraakk.*
bl. 70.
- Zie hierop *Nachtegaal*,
en vergelijk daarmede, het
gene de Heer *Kluit* van *Moo-
nen* zegt, op de woorden
Nachtegaal, Praal en Wil.
Praam,

- Praam, *dwang*, M.
 Pfaam, *zekere schuit*, V.
 Praat, M.
 Pracht, V.
 Pram, V.
 Prang, V.
 Predikaatfi, V.
 Preek, V.
 Prei, *kleine afuin*, V.
 Prent, V.
 Priel, O.
 Priem, M.
 Priesterdom, O. *Moonens*
 Spraakk. 79.
 Priesterschap, O. *zie* A-
 postelschap, om naat de
 de keurige en vernuftige
 Kanttekeningen van den Hee-
 re Kluis, op 't woord Pries-
 terfchap, geweezen te
 worden.
 Prij, *cadaver*, V. *zie* Bij.
 Prijs, M.
 Prik, M.
 Prikkel, M.
 Prinsdom, O. *Zie Moonens*
 Spraakk. bl. 79.
 Prinselij, *prinsje*, O.
 Print, Prent, V.
 Privilegê, O.
 Proef, V.
 Profceetfij, V. *zie* Bij.
 Profijt, O.
 Pronk, M.
 Prooi, V.
 Proostdij, V. *zie* Bij.
 Prop, V. *Moonen en Häl-*
ma V. *Seewel* heeft weder
 M. en V.
 Pruum, V.
 Prul, *beuzeling*, V.
 Pfalm, M.
 Pui, V.
 Puik, O.
 Puin, O.
 Puit, V. *Moonen*. Ik denk
 dat dit *aal* is, *Puitaak*. *Zie*
Kiliaan over dit woord.
 Pul, V.
 Pulver, O.
 Punt, *met deszelfs samen-*
zettingen, O. *Hoofdpunt*
enz., O.
 H Punt,

Punt, V. *met de Punt des degens.* Zie hierover breed den Heer *Kluit*.

Purmer, V.

Purper, O. *zie* Engelsch.

Put, M.

Puts, V.

Py, *penula, een rok, V. zie* Bij.

Pyramide, V.

Q.

Q, V.

Quaal en andere woorden met

Qu gespeld zijn op de Kw te vinden.

R.

R, V.

Raa, Ree, *scheepswoord*

V.

Raad, M.

Raad (huis-) M.

Raadsfel, O. *zie* Aanhangfel.

Raadslag, M.

Raaf, Rave, V.

Raam, M.

Raap, V.

* Raat, V. Zo heeft het ook *Hoogstraten*, doch in zijn *Woordenboek* vind ik *Honigraat, M.*; en de Heer *Kluit* houdt het in zijne *Geslachtlijste* ook daarvoor. Maar al konde men honderd *Spraakkonstenaars* opnoemen, die het *Manlijke Geslacht* bezigden, het doet niet uit, indien hunne reden zonder grond, ten minsten zo gegrond niet als de mijne is. Ik denk dat mijn (*) *Aanhangfel* over de *Naamwoorden* hier het pleit afdoet. De *Faalkundigen* gelieven mij, met hunne aandacht te volgen.

(*) *Achter mijne Verhandeling over de Scheid- en Onscheldbare voortzetsels enz.*

Alle *gelijknaamige* Naamwoorden, die Manlijk of Onzijdig zijn, maaken het Meervoudige met D; en zulke, welke Vrouwlijk zijn, maaken het Meervoudige met de letter T. Men vergunne mij deezen regel nu om te keeren.

Alle gelijknaamige Naamwoorden, die in 't Meervoud eene D hebben, zijn Manlijk of Onzijdig; en die, welke in de Buiging de letter T aanneemen, zijn Vrouwlijk. Bijgevolg.
Raad, *confilium*, maakt Raaden, dus Manlijk; en Raat, *Honigraat*, heeft Raaten, gevolglijk Vrouwlijk.

Tot nog toe, heb ik in dien regel geene uitzondering gevonden, en vertrouw, dat dit woord Raat zulks ook niet doen kan. Zie ook Speld en Waard.

Rabouw, M.

Rach, Rag, O.

Rachel, Rachgel, V.

Rad, *eén wiel*, O.

Radem, M. *Moonen*.

Radijs, V.

Raf, V.

Rak, O.

Rakel, *rakelstok*, *gebruikbaar*

bij de Bakkers om koolen en hout in den oven te roeren,

M., zegt *Hoogstraten* in *zijn Woordenboek*.

Raket, *eén kruid*, V.

Raket, *kaatstuig*, O.

Ralle, *mulier garrula*, *eene snappige Vrouw*, V. *Moonen*.

Ram, M.

* Ramp, M. De Heet *Kluit* wil dit woord Vrouwlijk houden. Zie hem op Ramp. Zo doet ook *Halma*.

Hoogstraten, *Moonen*, *van Heule*, *Sewel*, en *Högeman* noemen het Manlijk; dat ik navolg.

Ik zoude het hierbij laa-

ten, sprak de Heer *Kluit* niet zo sterk, dat *Vondel* ramp altoos in't Vrouwlijke Geslachte gebruikt had. Ik heb althans het tegendeel wel gevonden. Ook is het zeker, dat 'er in dien treffijken rei van Eubeërs, niet staat,

Die ramp vermijst mijn burgerboer,
gelijk de Heer *Kluit* meende, maar duidelijk,

Dien ramp vermijst mijn Burgerboer.

volgens den druk dien ik heb, bl. 55. Zie ook mijne Voorrede.

Rand, M.

Rang, M.

Rank, V.

Ranket, *kaatsnet*, O.

Ranfoen, Rantsfoen, *losgeld*, O.

Rapier, Rappier, O.

Rasp, V. *Moothen*.

Rat, *glis*, een rot, V.

Ratel, M.

Ratijn, O. *Sewel*.

Rave, Raaf, V.

Ravelijn, O. De Heer *Kluit* zegt, dat *Kiliaan* hiervoor het duitſche woord *Raveling* gebruikt. Dan ik vind het bij dien *Woordgronder* ook op de *Lijst van Basterdwoorden*, zo wel als in zijn *Etymologicum*.

Raveling, V. Zie hier boven.

Razijn, een gedroogde druif, V.

Reaal, M.

Recht, O.

Rechte, V. Zie *Kluit*.

Rede, *oratio*, V.

Rede, *vlak strand, daar ſchepen ten anker komen*, V.

Reden, *ratio*, V.

Ree, een wild dier, O.

Reê, *Rede, haven*, V.

Ree of Raa, V.

Reef, Rif, *ſcheepswoord*, O.

Reek, een kleine egge, V.

Reeks, V.

Reep, M.

Reet,

Reet, V.
 Regeering, V. *zie* Aan-
 bieding.
 Regel, M.
 Regiment, Regiment,
 O.
 Regen, M.
 Regenbak, M.
 Regenvlaag, V.
 Regge, *een stroom*, V.
 Register, O.
 Rei, *zangrot*, M.
 Reiger, M.
 Reis, V.
 Rek, O.
 Rekel, *een bond*, M.
 Rekenfchap, V. *zie* A-
 postelfchap.
 Ren, Run, M.
 Rent, Rente, V.
 Rentier, M. Bij *Hoofst*, in
 stede van *Renteniër*, Ne-
 derl. Hist. bl. 578.
 Rest, V.
 Reuk, M.
 Reur, M. *betonen*. Ik

denk van *Reuter*, *crisbrum*,
 een zeef of teems, zameng-
 getrokken, met uitlaating
 van te.
 Reus, M.
 Reutel, M. *Moonen*, V.
Kiliaan zegt, Reutel,
 Rotel, *Fland.*, is Raetel.
crepitaculum.
 Reuter, *een zeef*, M.
 Reuzel, O.
 Rhone, *een rivier*, V.
 Rib, Ribbe, V.
 Richel, *of* Righel, houdt ik
 V. *Halma* schrijft insge-
 lijks Richel, V. Ik heb
 het ook bij *Winfbooten* ge-
 vonden, op *Reef*, welke
 ook zegt, *van de Righel*.
 En op Riggel, staat,
set de schotels op de rigghel,
 schoon men in 't Geslacht
 niet juist op hem moet
 staat maaken.
 Richtfnoer, O.
 Ridder, M.
 Ridderfchap, V. *zie* A-
 postelfchap.
 H 3, Riem,

- Riem, *een gordel*, M.
 Riem, *roefpaan*, M.
 Riem, *twentig boek papier*,
 M.
 Riet, O. Zo ook *Hoog-*
straten, *schoon in Kluis*
uitgaave V. staat. Hier-
voor meermaalen gezien,
dat zulks een drukfeil is.
 Rievier, V. *zie Rivier.*
 Rif, O.
 Rij, *schikking, rang*, V. *zie*
Bij.
 Rijf, V. *Moonen.*
 Rijk, *Koninkrijk*, O.
 Rijkdom, M. *Moonens*
Spraak. bl. 79.
 Rijm, *rijmwoord*, O.
 Rijm, *rijp*, M.
 Rijn, *Rhijn, een stroom*, M.
 Rijp, *rijm*, M.
 Rijp, *laag woord, rups*, V.
 Rijs *van hout*, O.
 Rijst, *rijs, aardvrucht*, V.
 Rijt, *canalis*, V. *Moonen.*
 Rijtuig, O.
 Rik, O. *Moonen.*
- Rim, V. *Moonen.*
 Rimpel, V.
 Ring, M.
 Rinkel, M.
 Rioel, O.
 Rist, V.
 Rit, *ryding*, M.
 Rivier, V.
 Rivieren (naamen van) *zijn*
meest M.
 Rob, M.
 Robijn, *gesteente*, O.
 Robijn, *robijnsteen*, M.
 Roch, *visch*, M.
 Rochel, Rachel, V.
 Rodaan, *rivier*, M. *Kluit.*
 Roede, V.
 Roef, V.
 Roek, V. *Moonen. Meyen*
zegt, zorg, acht, opmer-
king, hiervan ons Roer-
keloos.
 Roem, M.
 Roemer, M.
 Roep, M.
 Roer, O.
 Roerdomp, M.
- Roer,

Roerom, M. bij *Hoofst*
gebruikbaar, zie *Kluit*.

Roes, M.

Roest, M. *Kluit* en *Hoog-*
straten, M. *Monen* en van
Heule V. *Sewel* V. en O.

Roet, O.

Rog, Rogge, V.

Rog, zie *Roch*.

Rok, M.

Rok, *rokken*, M. zie ook
Spinrok.

Rokken, O.

Rol, V.

Roman, V.

Rome, O.

Romp, M.

Rond, O. zie *Engelsch*.

Rondas, V.

Ronde, V.

Rondeel, O.

Roof, van *eene wonde*, V.

Roof, *buit*, M.

Roofzucht, V.

Rooi, M.

Rook, *damp*, M.

Rook, *een booiſtapel*, V.

Room, M. *Moonen*.

Roemer, M. zie *Roëmer*.

Roos, V.

Rooster, M. *Moonen*.

Rooselaar, *een boom*, M.

Roosengaard, M.

Ros, O.

Roskam, M. zie *Kam*.

Roskammer, M.

Rot, voor *een menigte geno-*
men, O.

Rot, *beter* *Rat*, V.

Rots, V.

Rotte, *een rivier, waarnaar*
de Stad Rotterdam genoemd
is, V.

Rotting, M. *Moonen*.
Spraakk. bl. 68. Zie hier-
voor op *Aanbieding*.

Rotting, *verrotting*, V.
behoort onder *Aanbie-*
ding.

Rouw, M.

11 4

Rug,

- Rug, Rugges, M.
 Rui, V.
 Ruig, O.
 Ruijge, V. *zie* Breedte.
 Ruiker, M.
 Ruim, O. *zie* Engelsch.
 Ruimte, V. *zie* Breedte.
 Ruin, M.
 Ruit, *een gedeelte van glas,*
 V.
 Ruit, *ruite, kruid,* V.
 Ruitery, V. *zie* Bij.
 Ruk, M.
 Rul, V.
 Rumoor, O.
 Run, runne, *zeker gewas,*
 V.
 Run, *ren,* M.
 Rund, *rundvee,* O.
 Rund, *rind, een os,* M.
 Runfel, *stremfel,* O. *zie*
 Aanhangfel.
 Rups, V.
 Rust, V.
 Rusting, V. *zie* Aanbie-
 ding.
- Ry, *schikking, rang,* V.
zie Bij.
- S.
- S, V.
 Saai, O.
 Sabbat, M.
 Sabel, bij *Vendel V.,* zegt
Mooenen. Hoogstraten, M.
Kluit verkiest ook het eer-
 ste Geslacht. *Zie* zijn Re-
 gister.
 Sabel, *een dier,* M.
 Saffier, O.
 Saffier, *saffiersteen,* M.
 * Saffraan, V., volgens
Mooenen. Hoogstraten heeft
 het in zijne Lijst niet;
 maar in zijn Woordenboek,
 en daarbij staat, V. zo
 ook *Sewel. Kluit* heeft het
 Manlijke verkoozen.
 Saizoen, O.
 Sakrament, O.
 Sakristie, V.
 Salade, V.
 Salamander, M. *Mooenen*
 V.
 Salet,

- Salet, O.
 Salie, V. *Hoogstraten en Halma* V.
 Sanhedrin, M. *Vondel*.
 Sant (heilig) M.
 Saone, een rivier, V.
 Sap, *fuccus*, O.
 Sarnus, een rivier, M.
 Satan. M.
 Satijn, O.
 Saus, V.
 Scepter, M.
 Schaaf, V.
 Schaak, *schaakschiff*, V.
 Schaakberd, O.
 Schaal om te weegen, V.
 Schaal, *drinkschaal*, V.
 Schaamte, V. zie op Begeerte in de 2de Afdeeling.
 Schaaap, O.
 Schaar, een menigte volks, V.
 Schaar, een werktuig, V.
 Schaats, V.
 Schabel, V.
- Schacht, V.
 Schadde, *cespes*, een groene zode, V. *Mooenen*.
 Schade, V.
 Schaduw, V.
 Schakel, V.
 Schalie, V. *Mooenen en Ten Kate*, V.
 Schalk, M.
 Schalm, *schakel*, V.
 Schalmei, V.
 Schamp, V.
 Schandaal, O.
 Schande, V.
 Schandvlek, V.
 Schans, V.
 Schappraai, V.
 Schar, *vissb*, V.
 Scharlaken, O.
 Schat, M.
 Schave, *schaaf*, V.
 Schavot, O.
 Schede, *schee*, V.
 Schedel, M. *Mooenen* heeft het Vrouwlijk in zijne Spraakkonst bl. 70. reg. 6.

van onderen. Elk houdt het Manlijk. Zie *Hoogstraten*, *Kluit*, *Sewel* en anderen.

Scheel, *versobit*, O. om 't scheel te slechten.

Zo schrijft *Hooft*,

Dien 't scheel niet aan en gaat, ———

in *Daeto*, den laatste regel van 't 2de bedr.

Scheel, *sutura*, zegt *Hoogstraten* in zijn Woordenboek, een naad, gelijk die, waarmede 'de beenderen van 't hoofd zamengevoegd zijn. Ik acht het O., niet V. gelijk hij.

Hiervan komt ons scheelen, het hair met eenen kam van een scheiden, gelijk oudtijds gebruikelijk was.

Scheel, *bet scheel der oogen*, *wenkbrauw*, O.

Scheel, *hairscheel*, O. *Halma* zegt,

die vrouw draagt scheelen aan 't hoofd. Cette femme

a un tour de cheveux, elle

a de faux cheveux. Hij stelt het M., doch 't is Onzijdig als de voorigen.

Scheen, V.

Scheering, V. zie Aanbieding.

Schel, *voor bast*, V.

Schel, *een bel*, V.

Schelde, *een rivier*, V.

Schelling, M. zie Ban-
neling.

Schelm, M.

Schelp of Schulp, V.

De Heer *Kluit* houdt het eerste V., en het tweede, M. *Moonen* heeft ook schelp M. Doch best is, *Hoogstraten*, van *Heule*, en *Sewel* in 't Vrouwlijke te volgen.

Schelvisch, M.

Schemering, V. zie Aanbieding.

Schenkaadje, V.

Schenkel, M.

Schennis, V. zie Behou-
denis.

Schep,

Schep, M.
 Schepel, O.
 Schepen, een *Rechter*, M.
 Schepfel, O. zie *Aan-*
hangfel.
 Scherf, V.
 Scherm, *befchutting*, M.
 Schermer, een *rivier*, V.
 Schermfchool, V.
 Scherp, O. zie *Engelſch*.
 Schets, V.
 Scheuk, een *ſtraatboer*, V.
Moonen.
 Scheur, V.
 Scheurbuik, V.
 Scheurzucht, V.
 Scheut, ſhot, M.
 Scheut, een *ſpruit*, M.
 Schicht, M.
 Schietſpoel, V.
 Schijf, V.
 Schijn, M.
 Schik, M.
 Schil, Schel, V.
 * Schild, M. *Schoon Kluis*
 het Onzijdige ſchijnt te ver-
 kiezen, houd ik het met

Hoogſraten, M. en doe
 bij zijne voorbeelden nog
 deeze twee van *Vondel*,

Ghij hebt met uwen ſchildp
zoo menigbmaek bedocht

De Vaders, ———

Gebr. 1 bedr. 3. toon.

Hij — Klimt met d'eene
bant ———

In d'ander met den
ſchild, ———

Gysbr. 5 bedr.

Schild van een wapen, O.

Schildpad, een *dier*, V.

Schildpad, een *oorlogstuig*,
 V.

Schim, V.

Schimmel, *uitſlag van brood*,
 enz. V.

Schimmel, een *paard*, M.

Schimp, M.

Schink, M.

Schinkel, M.

Schinkel, een *ſtroom*, die in
bet Haarlemmer meer uit
komt, M.

Schip, O.

Schipbreuk, V.

Schipper, M.

Schob,

- Schob, V.
 Schoefel, V.
 Schoen, M.
 Schoft, *schouder*, V.
 Schok, *stoot*, V.
 Schok, *een getal van zestig*,
 O.
 Schol, V.
 Schonk, M.
 Schoof, V.
 School, V.
 Schoonte, *Hoofst*, volgens
Kluit, V. zie *Breedte*.
 Schoor, *een stut*, M.
 Schoorsteen, M. *Kluit*,
Sewel, *Halma* en insgelijks
Hoogstraten in zijn *Woor-*
denboek, schoon hij het
 in de *Lijst*, met *Moenen*,
Vrouwlijk heeft. *Echter*
schrijft hy daar, „*Het most*
 „ — *mannelijk* zijn, als
 „ *bij Fondel*” enz.
 Schoot, M.
 Schoot, *een schieting*, M.
Hoofst heeft het V. *naauw-*
lijx een schout oft ze deed
eenen man sneuvelen, *Ned.*
Hist. bl. 309.
 Ik houd het echter met
Kluit en *De Decker* *Man-*
lijk, welke laatste *schrijft*,
Men zaid ons dat de Jagt-
godin
Is veilig voor den schout
der Min,
Rijmoeff. 2 d. bl. 260.
 Schoot, *een schoot vieren*,
 M.
 Schop, *een spade*, V.
 Schor, O. *Hoofst*, volgens
Kluit.
 Schors, V.
 Schort, V.
 Schorteldoek, M., niet
 O., gelijk *Sewel*, *Spr.*
 bl. 98.
 Schot, *schut*, O.
 Schotel, V.
 Schots *van ijs*, V.
 Schouw, *pont*, V.
 Schouwburg, M.
 Schouder, V.
 Schoufel, O. zie *Aan-*
hangfel.

Schou-

- Schouwe , *onderzoek*, V. *Kluit*. Schuldenaar, M.
 * Schulp, V. *zie* schelp.
 Schouwe , *schoorsteen*, V. Schup , *ligo*, V. *Moonen*.
Kluit. Schurft , O.
 Schraag , V. Schut , *schut*, O.
 Schraap , *schrap*, V. Schuur , V.
 Schram , Schramp , V. Scÿlle , Scylla , V.
 Schrede , V. Scorpioen , O.
 Schreeuw , M. Sedel of Cedel , V.
 Schreumte , *schroomte*, V. Seder , of Ceder , M.
 Schrift , *heilige Schrift*, V. Seël van Sedel , V. *zie*
 Schrift , *geschrift*, O. Beül , Kiël , veël , veër ,
 Schriftuur , V. voër , en voëring.
 Schrijn , *kas*, *kist*, O. Segrijn , O.
 Schrik , M. Seine , *een rivier in Parijs*,
 Schroef , *schroeve*, V. V.
 Schroom , M. Seisfen , *zie* Zeisfen.
 Schroomte , V. Sek , V.
 Schroot , O. Sel , Selle , Cel , V.
 Schub , *schubbe*, V. Seldrie , V.
 Schuif , V. Septer , M.
 Schuim , O. Sequaan , *de rivier de Seine*,
 Schuimspaan , M. M. *Kluit*.
 Schuif , V. Serpent , O.
 Schuitje , O. *zie* Meisje. Sexe , *Kunne*, V.
 Schuld , V. Sier , V.

Sie-

- Sieraad, O. *zie: Sier.*
 Siere, Sier, V. *zie: Sier.*
 Sikkel, V. *zie: Sier.*
 Sikorei, Chicorei, V.
 Silb, *lettargreep*, V.
 Sim, *zapp*, V.
 Simbel, of, Cimbal, V.
 Siment, Ciment, O.
 Simoys, *een stroom*, M.
 Singel, Cingel, M.
 Sirkel, Cirkel, M.
 Siroop, V.
 Siter, Cither, V.
 Sitroen, Citroen, M.
 Slaak, O. *zie: Kluit.*
 Slaap, M.
 Slab, slabbe, V.
 Slach, *slag, soort*, O. De
 Kuytgehooten verzuime
 toch niet, den Lijst van
 den Heere Kluit, op 't
 woord Slag, in te zien.
 Slag, klap, M.
 Slag, kans, M. Den slag
 waarneemen.
 Slag, *duivenslag*, O.
 Slagt, *slagting*, V.
 Slak, Slek, V.
 Slang, V.
 Slede, V.
 Sleep, M.
 Sleet, V.
 Slék, V.
 Slemp, M.
 Slet, V.
 Sleter, M.
 Sleuf, V.
 Sleur, V.
 Sleutel, M.
 Slib, *stijk*, O.
 Slij, *zeelt*, V. *zie: Bij.*
 Slijk, O.
 Slijm, O.
 Slijpsteen, M.
 Slinger, M.
 Slip, V.
 Sloep, V.
 Slof, sloffe, *toffel*, V.
 Slok, *een teug*, M.
 Slommer, V.
 Sloof, *voorschoot*, V.
 Sloof *een bijnaam van vrouwen.*
 Sloop,

Sloop *van een kuisen*, V.
 Moonen, *van Heule*, en
Halma.
 Sloop, V.
 Slorp, M.
 Slot *van een deur*, O.
 Slot, *kasteel*, O.
 Sluier, M.
 Sluik, V.
 Sluis, V.
 Slij *of Zeelt*, V. *zie Bij.*
 * Smaad, V. *Kluit houdt*
dit in zijn Register. M.
Ik volg Moonen, Hoogstra-
ten en Sewel.
 Smaak, M.
 Smak, M.
 Smak, *een schip*, V.
 Smaragd, M.
 Smart, *smert*, V.
 Smèer, O.
 Smert, *smart*, V.
 Smet, V.
 Smid, M.
 Smids, V.
 Smoel, M.
 Smook, M.

Smout, O.
 Smul, V.
 Snaar, *van een speeltuig*, V.
 Snaar *is ook eene aangebrade*
zuster.
 Snaauw, *zeker vaattwig*, V.
Moonen.
 Snab, Sneb, V.
 Snak, M.
 Snap, M.
 Snater, M.
 Snavel, M.
 Sneb, *nebbe*, V.
 Snede, V.
 Sneeuw, V.
 Sneeuw, O. *dunkt mij*
als men een overdragtelijke
spreekwijze gebruikt, gelijk
in de plaats van Van den
Vondel, die de Heer Kluit
aanhaalt,
En 't sneeu der blancke borst
enz.
 Hier wordt het blanke of
 witte van de borst sneeuw
 genoemd.
 Zie ook Pekel, Pit en
 Punt.
 Snel,

- Snel, *een steenen kanneken*, Soudeerfel, O. *zie Aanhangfel.*
 V.
 Snep, *sneppe*, V. Spa, *een dorp in het Bisdóm van Luik*, O.
 Snik, M. Spaè, *of Spade*, *een schop*, V.
 Snip, V. Spaak, V.
 Snirs, M. Spaan, M. *Mitsgaders deszelfs zamenzettingen*, Boterspaan, Klapspaan, *bouten veer van een molentreef*, Klapspaan, *of Klikspaan*, *een mensch, die niets kan zwijgen*, Roerspaan, Schuimspaan en Vischspaan.
 Snoek, M. *Moonen en van Heule.* Ten Kate stelt dit Geslacht insgelijks vast, in zijn doorwrocht Werk, *Verbevene deel der Nederd. sprake*. *Zie deszelfs tweede deel, Eerste Proeve van geregelde Afscheidung*, bladz. 401.
 Snof, Snuf, M. Spaander, M.
 Snor, O. Spalk, V.
 Snol, V. Span, V.
 Snot, O. Spanje, O.
 Snotolf, M.
 Snuf, snof, M.
 Snuit, M.
 Snuiter, M. O.
 Sok, *zie Zok*.
 Sold, O.
 Soldij, zoldij, V. *zie Bij.*
 Som, V.
 Somme, *een rivier*, V.
 Sonnet, *ond. woord*, O.
 Soort, V.
 Sont, Zont, *de Deensche zee*, V.
 Sep, *jur.*, O.

Span-

- Spanfel , O. *zie* Aanhangfel.
- Spar , een *lat* , V.
- Sparen , of Spaarne , een *rivier* , O.
- Spat , V.
- Specht , M.
- Speek , *spaa*k , V.
- Speekfel , O. *Zie* Aant-hangfel .
- Speelnoot , M. *zie* Bedgenoot.
- Speeltuig ; O.
- Speen , V.
- Spcer , V.
- Spek , O.
- Spel , O.
- * Speld , M. De plaats uit *Hoof*t , die *Hoogstraten* in zijne Lijst opgeeft , ten bewijze des *Vrouwlijken* Geslachts , is volgens zijne opgaaft niet te vinden. Doch voorbeelden uit *Schryveren* , zo mij voorkomt , helpen hier niet.
- Den regel , omtrent de *Ge*lijksnaamige *Naamwoorden* ,
- betrek ik ook tot dit woord:
 Speld , *maakt in 't meervoud* ;
 Spelden , by gevolg M.
 Spelt , *koren* , heeft Spel-
 ten , V.
 Ik heb hier niemant in mijn belang dan *Hoogstraten* , in wiens *Woordenboek* ik vind , Speld , M. *Acicula* . *Zie* ook Raat.
 Spelonk , V.
 Spelt , *ador* , *koren* , V.
 Sperwer , M.
 Spiede , *Spiè* , *verspieder* , M.
 Spie , *eene yzeren bout* , V.
 Spiegel , M.
 Spier , V.
 Spiering , M. behoort , op *Aanbieding* , achter *Rotting* .
 Spiets , *Spies* , V.
 Spyker , M.
 Spyl , *staaf of dwarsbout* , V.
 Spys , V.
 Spyt , V.
 Spikkel , M.
 Spil , V.

I

Spin ,

Spin, Spinne, V.

Spinazie, V.

Spinde, *spijskamer*, V.

Spinnekop, V.

Spinneweb, O.

Spinrok, M.

Spinrokken, O.

Spint, *zekere maat*, O.

Spint in 't hout, O.

Spit, O.

Spits, *acies bellica*, V. Men zegt ook wel, het *Spits bieden*, doch dan is *Spits* Byvoeglyk, zie *Kluit*.

Deze twee geslachten zyn klaar by *Vondel* te zien:

Lucifer, 4 bedr. 2 toon.

Indianghe fel en fors met uwe beirspits dringt

In 't hart van 's vyants beir, —

Aan het 3 bedr. in den reider Engelen,

Wat verleit hen —————

Zich op het spits te waagen?

Dit laatste heeft hy nog in den tweeden Psalm.

Spleet, V.

Splinter, M. *Halma* heeft dit woord Vrouwlyk, van *Heule*, *Sewel* en *Hoogstraten*, in zijn *Woordenboek*, schryven M.

In der *Staaten Bybel* komt dit woord, in 't laatstgemelde *Geflachte*, driemaal voor,

Ende wat siet ghy den splinter die in de ooge uwes Broeders is, maer den balck die in uwe ooge is en merckt gy niet?

Of, hoe sult ghy tot urwen Broeder seggen, laet toe dat ick den splinter uyt uw' ooghe uyt doe, ende siet daer is een balck in uwe ooge.

Ghy geveynsde, doet eerst den balck uyt uw' ooge, ende dan sult ghy besien, om den splinter uyt uwes Broeders ooge uyt te doen.

volgens het 3de, 4de en 5de *Vaers* van *Mattheus* 7. naar den *Ravesteinchen*. Druk van 't Jaar 1647.

Splits, V.

Spoed, M. *Moonen* en *Kluit*. Zie den laatste in zyn *Register*.

Spoel,

- Spocł, V.
 Spog, O.
 Spon, Spun, *van een vat*, V.
 Sponde, V.
 Spongje, Spons, V.
 Spook, O.
 Spoor, *vestigium*, O.
 Spoor, *calcar, prikkel*, V.
 Sport, *van een' stoel, of de tred: van een ladder*, V.
 Spot, M.
 Spraaï, V. Zie Spreide.
 Spraak, V.
 Spree, *een rivier*, V.
 Spreeuw, V.
 Spreide, Sprei, *deken*, V.
 Spreukel, *een vonk*, V.
 Volgens *Moonens* Spraak-
 konst, bl. 71. By niemant
 dan *Halma* heb ik het ont-
 moet, doch in eene andere
 betekenis: Spreukel, M.
een rotteknip, zegt hy: Doch
 in die betekenis houd ik
 het ook V. Naderhand zie
 ik dat *Hagemar* ook heeft
- Sprenkels, V.
 Spreuk, V.
 Spriet, *aan den mast*, M.
Hoogstraten en *Kluit*, M.
Moonen, O., doch gaat
 niet door. Uit *Winschoten's*
Seeman is klaar te zien, dat
 geen onzydig Geslacht plaats
 heeft. Het Vrouwlyke kon-
 de meer ingangs vinden: zo
 heeft het *van Heule* en
Hoogstraten in zyn Woor-
 denboek. Echter houd ik
 het Manlyke voor best.
 Spriet, *jagtspruit*, M.
 Sprokkel, V. *Moonen*. *Ki-*
liaan schryft *Sprock-kelle*. i.
Spor-kelle.
 Spring, M.
 Springkhaan, M.
 Springvloed, M.
 Sproet, V.
 Sprong, M.
 Sprot, V.
 Sprouw, *of Spruw*, V.
 Spruit, V.
 I 2   Spuw,

- Spruw, Sprouw, V.   Stapel, M.
 Spui, O.   Star, V.
 Sduit, V.   Stede, V.
 Spun, Spon, *spunt van een*
     vat, V.   Steden, (*naamen van*) zyn, O.
 Staaf, V.   Steeg, V. *Moonen*, *Hoog-*
     straten in zyn *Woordenboek*,
 Staak, M.   *Ten Kate* en *Sewel*, alle V.
 Staal, *proef*, *monster*, O.   Steek, M.
 Staal, *metaal*, O.   Steekel, *angel*, M.
 Staal, *genomen voor een de-*
     gen, O.   Steel, M.
 Staart, M.   Steen, M.
 Staat, M.   Stegel, *stygbeugel*, M. *Moo-*
     nen. V.
 Staatfi, V.   Steiger, M.
 Staatzucht, V.   Steilte, V. *Zie Breedte*.
 Stad, V.   Stel, *stand*, *orde*, M. Ik
     ben op mynen Stel geraakt.
 Stadhouderschap, O. *Zie*
     Apostelschap.   *Zie des Heeren Kluits Ge-*
     slachtlyst, op *Voorstel*.
 Staf, M.   Stellaadje, V.
 Stal, M.   Stelt, V. *Moonen*.
 Stam, M.   Stem, V.
 Stand, M.   Stempel, M. *Moonen*.
 Standaard, M.   Steng, V. *Hoogstraten* en
     Kluit V. In 't *Woorden-*
     boek des eerstgemelden staat
 Stang, V.   M.
 Stank, M.   Stengel, M. *Moonen* en
     Hoogstraten.
 Stap, M. *Schoon 't by Kluit*
     V. staat, heeft hy het ech-
     ter in zyn *Register*, M.   Ster,

- Ster, V.
 Sterfte, V.
 Sterkte, V. *Zie* Breedte.
 Stern, *het voorhoofd van een boornbeest*, M.
 Steun, M.
 Steur, M. *Moonen en van Heule*.
 Stevel, V. *Moonen*.
 Steven, *van een fcbip*, M.
 Sticht, O.
 Stier, *bul*, M.
 Stier, *fluur van een fcbip*, O.
 Stift, V.
 Styffel, O. *Zie* Aanhangel, *Sewel* heeft dit woord Styffel, met Fronfel en Geesfel, van den regel der woorden in fel eindigende uitgezonderd, en die alle drie Vrouwlyk gefeld. *Zie* zyne *Spraakkonst* bl. 103.
 Stygbeugel, M.
 Styl, *fcbryfwyze*, M.
 Styl *van eene deur*, M.
 Stil, Stille, V.
 Stilte, V. *Zie* Breedte.
- Stip, V. *Kluit en van Heule*, V. *Hoogstraten* in zyn *Woordenboek*, M. *Moonen*, O.
 Stoa, V. *Zie* dit woord by *Kluit*.
 Stoel, M.
 Stoep, V.
 Stoet, M.
 Stof, *aarde*, O.
 Stof, *stoffaadje*, V.
 Stof, *Stoffe*, *onderwerp van eene reden*, V.
 Stok, M.
 Stolp, V.
 Stom, *tot wyn*, V.
 Stomp *van eenen boom, arm of been*, V.
 Stomp, *een ftoot met de vuist*, V.
 Stoad, M.
 Stoof, Stove, V. *Moonen en van Heule*.
 Stoop, V. *Moonen* V. *van Heule*, M. *Sewel*, V.
 Stoot, M.
 Stop, V.

- Stoppel, V. *Moonen en Kluit.*
 Stopfel, O. *Zie Aanhangfel.*
 Stork, *oievaar*, M.
 Storm, M.
 Stormkat, V.
 Stormram, M.
 Stove, Stoof, V.
 Straal, M.
 Straam, Striem, V.
 Straat, V.
 Straf, Straffe, V.
 Strand, O. *Ten Kate* geeft drierlei Geslachten van dit woord, uit de verwantschappete taalen, op, gelyk de Heer *Kluit*, uit *Hoof* en *Vondel*, doet. Ik houd het, met *A. Moonen*, onzydig: zo heeft het ook van *Heule* en *Hoogstraten* in zyn Woordenboek, en *Kluit* schynt niet daar tegen te zyn.
 Streck, V.
 Streck, *list*, M.
 Streelfel, O. *Zie Aanhangfel.*
 Streem of Striem, V.
 Streep, V.
 Streng, V.
 Stribbeling, V.
 Striem, V. *Zie Streem.*
 Stryd, M.
 Strik, M.
 Stronk, M.
 Stroo, O.
 Strook, V.
 Stroom, M.
 Stroop, *inval, roof*, M.
 Stroowisch of *wronge*, V.
 Strop, M.
 Strot, M.
 Struif, V.
 Struik, M.
 * *Struis*, V. Die eene plaats van *Hoogstraten* bygebragt, waarop hy en *Kluit* dit woord Manlyk stellen, voldoet my niet. *Moonen*, die zo wel in de Schriften van *Vondel* ervaren was, heeft het Vrouwlyk, mitsgaders van *Heule* en *Halma*.

Stu-

Studie, V.

Stuip, V.

Stuit, M.

Stuiver, M.

Stuk, O.

Stulp, V.

Stut, voor een persoon genomen, M.

Stut, *Stutting*, V. *Moonen*, *Sewel* en *Hoogstraten* in zyn *Woordenboek* hebben dit woord M. De Heer *Kluit* schryft V., en brengt ten behoeve daarvan plaatsfen uit *Vondel* en *Hoofst* by. Ik kan het staande houden, *Leezer*. Zie hier een ontegensprekelyk bewys, dat *Vondel* Vrouwlyke heeft voorge-
trokken,

in zynen *Joseph* in *Dothan*,
2 bedr. 3 toon. bl. 21.

*Zoo wrickt niet aen de stut van
Vaders ouderdom.*

*Verwrickt ghy die, zóo valt de
Vader met baer om.*

En in zynen *dertienden*
Harpzang schryft hy ook,
*Zy waren al van d'eerste stut
Geweecken,* —————

Stuur, O.

Stuurplecht, V.

Suiker, V.

Sul, M.

Syllabe, *lettergreep*, V.

Synode, O.

T.

T, V.

Taag, een *stroom*, M.

Taak, V.

Taal, V.

Taaling, M.

Taarling, *Tecrling*, M.

Taart, V.

Tabak, M.

Tabbaard, M.

Tabernakel, M.

Taf, O. *Moonen* en *Sewel*.

Tafel, V.

Tafelet, *schryftaletje*, O.

Tafereel, O.

Tak, M.

Takel, O. Indien *Hoogstra-*
tens *Woordenboek* hier ge-
noeg is, dan is dit woord,
Manlyk. *Sewel* spreekt van

- onzydig. By *Winfbooten* is uit de spreekwyze, by hem opgegeven, het Geslacht niet te zien. *Ten Kate* schryft insgelyks Manlyk in zyn tweede Deel 2 proef bl. 707. Ik houd het vastlyk met *Sewel*, O.
- Tal, O. *Moonen*, *Sewel*, *Halma* en *Ten Kate*.
- * Talent, O. Dit woord Manlyk te stellen, gelyk *Hoogstraten* en *Kluit*, schynt niet te willen doorgaan. *Moonen* heeft het O., en zelf *Hoogstraten* in zyn *Woordenboek*.
- Talie, V.
- Talk, V. *Moonen*, *Sewel* en *Hoogstraten*. V.
- Talmud, M.
- Tamboer, een speeltuig, V.
- Tamboer, M.
- Tanayer, een stroom, M.
- Tanaïs, een rivier, M.
- Tand, M.
- Tang, V.
- Tap, M.
- Tapyt, O.
- Tarbot, M.
- Tarter, M.
- Tarwe, V.
- Tas, een boop, M. *Hoogstraten*, *Kluit* en *Sewel*, M. *Moonen* en van *Heule*, V.
- Tasch, V.
- Tast, M. *Hoogstraten* en *Kluit*, M. *Moonen* V. *Sewel* heeft weder M, en V.
- Teef, V.
- Teeling, Taaling, M.
- Teelt, V.
- Tecm, M. *Moonen*.
- Teems, een stroom, M.
- Teen aan den voet, M.
- Teen, vimen, V.
- Teer, O.
- Teering, V. zie Aanbieding.
- Teerling, M.
- Tegel, M.
- Tegenspoed, M.
- Tegenweer, V.
- Tcil, een aarden vat, V.
- Teken, O.

Teke-

- Tekening, V. *zie Aanbieding.*
- Tekst, M.
- Tel, Telle, *voor een Paard genomen, dat eenen langzaam mooiën gang houdt, V.*
- Telg, V.
- Tempe, O. De Heer Kluit schynt voor 't Vrouwlyke te wezen.
- Tempel, M.
- Temper, *temperament, M.*
- Tent, V.
- Teorbe, *een speeltuig, V.*
- Tepel, M.
- Tergfel, O. *zie Aanhangfel.*
- Term, M.
- Terpentyu, M.
- Test, V. *Moonen en Sewel.*
- Testament, O.
- Teug, V.
- Teugel, M.
- Text, Tekst, M.
- Thee, V.
- Theologic, V.
- Thyrs, Thyrs, M. *zie Kluit over dit woord.*
- Tiber, *een stroom, M.*
- Tibur, *een plaats in Italie O.*
- Tichel, M.
- Tiende, O. De Heer Hoogstraten heeft dit in zyne Lyst niet. By Kluit staat,
 „ Melchizedek ontfangt het
 „ tiende en zegent den Va-
 „ der, — welk hier dient
 „ aangevult door het tiende
 „ gedeelte; anderszins voegt
 „ men by dit woord ook
 „ den Artikel de, doch
 „ myns bedunkens niet, dan
 „ wanneer men dit woord
 „ in het meerv. bezigt, de
 „ tienden.”
- Tier, V.
- Tiger, *een rivier, M.*
- Tyber, *of Tiber, M.*
- Tyd, M.
- Tydeloos, *een bloem, V.*
- Tyding, V. *zie Aanbieding,*
- Tyger, M.
- Tyk, V. *Moonen.*

- Tyloos, of Tydeloos, V.
 Tym, M.
 Til, V. *Moonen*.
 Timarus, een *stroom*, M.
 Timber, Thimber, M.
 Timmer, Vrouwentimmer, O.
 Timmeraadje, V.
 Tin, O.
 Tin, Tinne, V.
 Tintel, M. *Moonen* M. en V. *Hoogstraten* zegt in zyn *Woordenboek* Tintel, M. *Igniarium*.
 Tip van een' boed, M.
 Tiras, O.
 Titel, Tytel, M.
 Tittel, voor een *stip*, M.
 Tobbe, V.
 Toef, *vertoeving*, V.
 Toegang, M.
 Toeleg, M.
 Toeloop, M.
 Toert, Taart, V.
 Toefsel, M.
 Toets, M.
 Toeval, een *onverwagt geval*. O.
 Toeval, in den zin van *in-schikkelykheid*, anders *uitgedrukt* wordende, *byval*, is M.
 Toeverlaat, M.
 Toeverzigt, V.
 Toevlugt, V.
 Toevoer, M.
 Toezang, M.
 Toezeg, M.
 Toezigt, V.
 Toffel, V. *Moonen*.
 Togt, door een *venster*, M.
 Togt, een *reis*, M.
 Togt, *bartstogt*, M.
 Tol, *schatting*, M.
 Tol, een *dryftol*, enz., M. *Hoogstraten* schryft in zyn *Woordenboek*,
 — de gedaante van eenen tol —,
Eenen tol om slaan.
 Tolk, M.
 Tombe, V.
 Ton, V.

Ton-

- Tonder, Tontel, O. *zie ook* Tintel.
- Tong, *spraaklid*, V.
- Tong, *Visch*, V.
- Toog, Teug, V.
- Tooi, M.
- Tooifel, O. *zie* Aanhangfel.
- Toom, M.
- Toon, M.
- Tooneel, O.
- Tooren, M. *zie* Toren.
- Toorn, *gramfchap*, M.
- Toorts, V.
- Toot, V. *Moonen* heeft dit O. Ik acht het zo wel Vrouwlyk als Tuit, dat insgelyks een gedeelte eens Vrouwen hulfels uitmaakt.
- Top, M.
- Topaas, M.
- Toppet, O.
- Toppunt, O.
- Tor, V.
- Toren, *turris*, M.
- Torn, M.
- Tortel, V.
- Touw, O.
- Toveres, V.
- Tovery, V. *Zie* By.
- Traan, M.
- Traan, *walvischbölle*, V.
- Tralie, V.
- Trans, M.
- Trant, M.
- Trap, M.
- Trechter, M.
- Tred, M.
- Treest, M.
- Trein, M.
- Trck, *een looze streek*, M.
- Trek, *zucht, genegenheid*, M.
- Trezoor, O.
- Tril, M. *Moonen* en *Sewel*.
- Trilling, V. dit behoort op Banneling, in de 3de Afdeling.
- Triomf, M.
- Trits, V.
- Troch, Trog, M. *Moonen*.
- Troef,

- Troef, V.
Troep, M.
Troffel, M. *Hoogstraten* en *Halma* in hunne Woordenboeken M. *Moonen* V.
Trom, V.
Trommel, V. *Moonen*, en *Van Heule* M. en *Hoogstraten* in zyn Woordboek,
Iets met een' stillen trommel doen.
dus ook, M. Hy heeft in zyne Lyst een voorbeeld voor 't Vrouwlyke Geslacht, waarby de Heer *Kluit* een ander voegt. Ik doe 'er by,
Op uwe trommel treet de wacker soldaat
Vet moediger. ———
Vondels *Poëzy* 1 d. bl. 104.
Myn yver voerde u aen,
En help de trommel slaen,
2 d. bl. 408.
Tromp, V.
Trompet, V.
Tronie, V.
Tronk, M.
Troon, M.
Troost, M.
Trop, Troep, M.
Tros, een koker, M. zie *Kluit*.
Trots, trotsheid, M.
Trouw, V.
Truffel, Troffel, M.
Truweel, *Houweel*, O. *Hoogstraten*. in zyn Woordenboek.
Tucht, V.
Tuchthuis, O.
Tui, op de tui houden, V.
Tuig, O.
Tuil, M. zie *Kluit*.
Tuin, M.
Tuimer, M.
Tuit, V.
Tuk, M.
Tulband, M.
Tulp, V.
Turf, M.
Turk, M.
Turkois, erts, O.
Turkois, een steen, M.
Twee-

Tweebak, V.	Uitlegger, <i>een vaartuij</i> , M.
Tweedragt, V.	Uitschot, O.
Tweeling, <i>een gesbarnte</i> , M.	Uitspraak, V.
Tweeling, <i>een van twee kinderen t'eener dragt geboren</i> , ook M., doch behoort tot Banneling.	Uitspruitfel, O. <i>zie Aanhangfel.</i>
Tweespalt, V.	Uitstek, O.
Tweesprong, M.	Uitstel, O.
Twente, V.	Uitvaart, V.
Twyffel, M.	Uitval, M.
Twyn <i>van garen</i> , M.	Uitvoer, M.
Twist, M.	Univerfiteit, V.
	Urk, O. <i>zie Durk.</i>
	Uur, O.

U.

V.

U, V.	V, V.
Uchtend, M.	Vaag, <i>by Hoofst</i> , V. <i>zegt Moonen.</i>
Uie, <i>beter Ajuin</i> , M.	Vaak, M.
Uier, M.	Vaan, V.
Uil, M.	Vaandel of Vendel, O.
Uiterfte, O. <i>zie Engelsch.</i>	Vaars, <i>een veers, een jonge koe</i> , V.
Uitgang, M.	Vaars, <i>een regel in mant; in de zangkunde een bepaald</i>
Uitgift, V.	
Uitham, M.	
Uitkomst, V.	

g^e.

- getal regels bebelzende*, O. Vangst, V.
 Vaart, V. Var, M.
 Vaart, *voortgang*, M. Zie Varken, O.
 den Heer *Kluit*. Verkiest Vaste, V.
 men dit woord met *Hoog*.
straten ook V.; ik voeg Vat, O.
 by de plaats, door hem, Vecht, *een rivier*, V.
 uit *Vondel* aangehaald, nog Vede, *wrok*, *enz.* V.
 deeze, uit Elektra, bl. 29. Vedel, *een speeltuig*, V.
 —, *by staecte zyne vaert*, Veder, V.
 Vaartuig, O. Vederbos, M.
 Vaarwel, O. Vee, O.
 Vacht, V. Veeg, M.
 Vadem, Vaëm, M. Veeg, *een Vrouwensch*, V.
 Vader, M. zie *Kluit*.
 Vaderflagt, V. Veël, *van Vedel*, V. zie
 Vaers, V. zie ook Vaars. Beül, Kiël, Seël, Veër,
 Vak, O. Voër, en Voëring.
 Val, M. De Leezer zie Veem, *een bepaald getal van*
 vooral den Heer *Kluit*, over *arbeiders*, *een soort van gild*,
 het woord Val, na. V.
 Val, *om iets te vangen*, V. Veer, *een overvaart*, O.
 Valies, O. *Moonen*.
 Valk, M. Veër, *van Veder*, V. zie
 Vallei, V. Beül, Kiël, en Seël en
 Valreep, M. Veël, Voër en Voëring.
 Vang, M. Veers, V. zie Vaars.
 Veer-

- Veertel**, O. *Kijiaan, Veer-
sel, Veertbien, Veertigb, i.
Viertel.*
Veete, **Veede**, **Vede**, V.
Veil, O.
Vel, O.
Veld, O.
Veldmaarschalk, M.
Velg, *de buitenste kring van
een rad, waarin de speeken
eindigen*, V.
Veluw, V.
Ven, *moeras*, O. *Moonen.*
Ven, *zekere moeras*, V. In
dien zin heeft het *Kluit*.
Vendel, O.
Venyn, O.
Venkel, V. *Moonen.*
Vennoot, *makker*, M.
 * **Venster**, O. *Kluit* stelt
het V. en O. Doch in
onze eeuw is 't algemeen,
O. zo heeft het ook *Moonen*.
Vent, M.
Verband, O.
Verbindtenis, V. *zie* Be-
houdenis.
Verblyf, O.
Verbod, O.
Verbond, O.
Verbrek, *verbreeking*, O.
Verdek, O.
Verderf, O.
Verdichtfel, O. *zie* Aan-
hangfel.
Verdienst, V.
Verding, O.
Verdrag, O.
Verdriet, O.
Verf, **Verwe**, V.
Verfoeifel, O. *zie* Aan-
hangfel.
Vergeetenis, V. *zie* Be-
houdenis.
Vergif, O.
Vergiffenis, V. *zie* Be-
houdenis.
Vergryp, O.
Verhaal, O.
Verhemelte, O. *zie* Ge-
beente.
Verjuis, *onryp druivennat*,
O.
Ver-

- Verken, O.   Verfchot, O.
 Verkleening (naamen van)   Verfierfel, *optootfel*, O. *zie*
     zyn, O.   Aanhangfel.
 Verkoop, M.   Verslag, *verhaal*, O.
 Verlaat, *uitwatering*, O.   Versprek, O.
 Verlang, Belang, O. *zie*   Verftand, O.
     Kluit.   Verftek, O.
 Verlangen, O.   Vertier, O.
 Verlangst, V.   Vertoog, O.
 Verlet, O.   Vertrek, O.
 Verlies, O.   Verval, O.
 Verlof, O.   Vervolg, O.
 Verloop, O.   Verwant, *bloedverwant*, M.
 Vermaak, O.   *zie* Bedgenoot.
 Vermaan, O.   Verwantfchap, O. *zie*
 Vermoeden, O.   Apostelfchap.
 Vermogen, O.   Verwe, *verf*, V.
 Vernis, O. *zie* Behoude-   Verwelf, Gewelf, O.
     nis.   Verwyt, O.
 Vernuft, O.   Verzenen, V. *Ten Kate*.
 Verraad, O.   Verzet, M., gelyk Zet.
 Verrekyker, M.   Opzet is echter O.
 Verfchiet, O.   Verzierfel, *verdichtfel*, O.
 Verfchil, O.   Verzoek, O.
 Verfooveling, M. *zie*   Verzuim, O.
     Banneling.   Vesper, V.

Vest,

- Vest, V.
 Vet, O.
 Veter, M. *Ten Kate.*
 Veulen, O.
 Vezel, V.
 Vier, *vuur*, O.
 Vierkant, O.
 Vierling, M.
 Vierschaar, V.
 Vierslag, *zie vuurslag*, M.
 Viersteen, M.
 Vijand, M.
 Vijandschap, V. *Zie A-*
postelschap.
 Vijg, V.
 Vijl, V.
 Vijftig, O. *mitsgaders alle*
naamen van getalen.
 Vijt, V. *Moonen.*
 Vijver, M. *Moonen.*
 Vijzel, M.
 Vilt, M. *Moonen.*
 Vim, V. *Moonen. Kilaan*
heeft Vimme, Vinne, Vlim-
me, Pinne, Squamma & A-
riita.
 Men gebruikt Vim ook
 by *Rys.* Een *Vim Rys*, dat
 is, honderd bosfen. *Zie Hal-*
ma op Rys.
 Vin, V.
 Vinger, M.
 Vingerling, M.
 Vink, M.
 Vinkeflag, O.
 Viool, Vedel, V.
 Viool, *een bloem*, V.
 Visch, M.
 Vischery, V. *Zie By.*
 Vischspaan, M.
 Vlaag, V.
 Vlade, V. *Moonen.*
 Vlag, vlagge, V.
 Vlak, *vlak, macula*, V.
 Vlak, *vlakke*, O.
 Vlake, V. *Zie Breedte.*
 Vlam, V.
 Vlammenrig, M. *By Von-*
del voor de Zen genomen
zie zyne oude Rymen, Poë-
zy II deel bl. 614; benevens
Kluit op Vlammenrig.
 K   Vlas,

- Vlas, O.
 Vlecht, V.
 Vleesch, O.
 Vleet, V.
 Vlegel, M.
 Vlek, *macula*, V.
 Vlek, *vicus*, een dorp, O.
 Vlerk, V.
 Vlesch, Flesch, V.
 Vleugel, M.
 Vlie, een doorvaart, O.
 Vlieg, V.
 Vlier, O.
 Vliering, V.
 Vlies, O.
 Vliet, M.
 Vlijm, V.
 Vlijt, V.
 Vlinder, *botervlieg*, M. zo
 worden alle gevleugelde
 diertjes, die uit rupsen
 voortkomen, genoemd.
 Vloed, M.
 Vloek, M.
 Vloekverwant, M. Zie
 Bedgenoot.
 Vloekverwantschap, O.
Zie Apostelschap.
 Vloer, M.
 Vlogel of Vleugel, M.
 Vlok, V.
 Vlooi, Vlooi, V. In *Kluit's*
 Geslachtlyst staat, door een
 drukfeil O., voor V.
 Vloot, V.
 Vlot, O.
 Vlouw, *Snippenet*, V. *Mooien-*
zommigen zeggen verkeer-
delyk, Flouw.
 Vlucht, V.
 Vluchteling, M. *Zie* Ban-
 neling.
 Vocht, O.
 Vod, Vodde, V.
 Voeder, M. *Ten Kate* zegt,
Theca, *vagina*, een koker of
scbede.
 Voeder, voor *beesten*, O.
 Voeder of *lading*, voor een
voedervat, *voeder basis*, O.
Sewel en Halma.
 Voedering, V.
 Voed-

- Voedfel, O. *Zie Aanhangfel.*
 Voedsterling, M. *Zie Banneling.*
 Voeg, V.
 Voegfel, O. *Zie Aanhangfel.*
 Voër, van Voeder, O.
Zie Beül, Kiël, Seël, Veël, Veër, en Voëring.
 Voeraadje, V.
 Voëring *van* Voedering, V. *Zie hier boven.*
 Voet, M.
 Voetschabel, V.
 Voetstal, M.
 Voetval, M.
 Vogel, M.
 Volen *of* Veulen, O.
 Volewyk, *of* Vogelwyk, V. *een eilandje in 't Y. Zie Wyk.*
 Volk, O.
 Volop, O. *Zie Kluis.*
 Vond, *een vinding*, M.
 Vondeling, M. *Zie Banneling.*
 Vonk, V.
 Vonnis, O. *Zie Behoudenis.*
 Vont, *een doopvat*, V.
 Voogd, M.
 Voogdy, V. *Zie By.*
 Voorbaat, V.
 Voorbeeld, O.
 Voorburg, M.
 Voordacht, V.
 Voordeel, O.
 Voorhaal, *voorbaat*, V.
 Voorhoede, V.
 Voorhof, O.
 Voorhuid, V.
 Voorn, Voren, *visch*, M.
 Voornemen, O.
 Voorraad, M.
 Voorrede, V.
 Voorschrift, O.
 Voorslag, M.
 Voorspel, O.
 Voorspook, O.
 Voorpraak, V.
 Voorstel, O.
 Voorsteyen, M.
 K 2 Voor-

- Voortogt, M.   Vriend, M.
 Voorval, O.   Vriendschap, V. *Zie A-*
   postelschap.
 Voorwaarde, V.
 Voorzaat, M. *Zie Bed-*   Vryaadje, V.
   genoot.   Vryburg, M.
 Vore, *eene ploegsnede*, V.   Vrydag, M.
 Voren, Voorn, M.   Vrydom, M. *Moonen*
   Sprakk, bl. 79.
 Vork, V.   Vroedschap, V. *Zie A-*
   postelschap.
 Vorm, M.
 Vorsch, M.
 Vorst, *gelu*, V. *Moonen.*   Vrouw, V.
 Vorst, M.   Vrouwentimmer, O.
 Vorstendom, O.   Vrouwensch, O. *Zie*
   Mensch.
 Vorstin, V.   Vrouwspersoon, O. *Zie*
   Persoon.
 Vos, M.
 Vouw, V.
 Vraag, V.
 Vraat, M.
 Vracht, V.
 Vrede, M. *Zie Gade.*
 Vreemdeling, M. *Zie Ban-*
   neling.
 Vreemte, V.
 Vrees, V.
 Vrek, M.
 Vreugd, V.   Vrucht, V.
   Vuilnis, V. *Zie Behou-*
   denis.
   Vuilte, V.
   Vuist, V.
   Vulte, V. *Vulte, Plenitu-*
   do, zegt Kiliaan, Volheid,
   Veelheid.
   Vultur, *een berg*, M.
   Vuur, O.
   Vuur

- Vuurbaak, V. heeft. — Weerten,
 Vuurbaken, O. dus V. Zie
 Vuurs, een dorp, V. op Raat en Speld.
 * Vuurslag, Vierflag, M. Waard, *bospes*, M.
 Vuursteen, M. Waarde, V.

W.

- W, V.
 Waag, V.
 Waaiër, M.
 Waake, *wacht*, V.
 Waaker, M.
 Waal, een rivier, V.
 Waan, M.
 Waar, V.
 Waarande, warande, V.
 Waard, een bedykt land, by
 een rivier, M. *Hoogstraten*
 in zyn Woordenboek bezigt
 ook dit Geslacht. Ik kan het
 doen gelden,
 Weerd, liever Waard,
 heeft in 't meer-
 voud Waarden,
 dus M.,
 Weett, een kruid,
 Waardy, V. zie By.
 Waardschap, O. Zie A-
 postelschap.
 Waarom, een Bywoord,
 zelfstandiger wyze gebruikt
 wordende, is O. Zie *Kluit*.
 De *Decker* schryft ook in
 den brief van *Dido* aan *Ae-
 neas*, *Rymoeffen*. 2 deel
 bl. 409.,
*Indien ik 't eeren-spoor te
 buiten ben getreden,
 't Waerom was eereelyk: —*
 Waas, O.
 Waassem, M.
 Wacht, V.
 Wachtel, (een kwakkel) V,
Moonen.
 Wadde, O: Wadte, al-
 dus *geschreeven*, is V.
 K 3 Wade,

- Wade, *of knieschyf*, V. *Moonen.*
 Waereld, V.
 Wafel, V. *Moonen en Se-
 wel.*
 Wagen, M.
 Wak, O. *Moonen. Kiliaan*
zegt, Wack, udus, wui-
du, bumidus, &c. Zie ook
Winfchooten.
 Wal, M.
 Walg, V.
 Walm, *een damp*, M.
 Walm, *rietdak*, M.
 Walmte, *bitte*, V.
 Walvisch, M.
 Wam, V.
 Wambes, *wanbuis*, O.
 Wan, V.
 Wand, *Laken, of Scheepstouw-*
werk, O., moet met D ge-
 speld worden, ten minsten
 het Meervoud.
 Wand, *een vischerstuig*, O.
 Wand, *een zyde van een*
muur, M.
 Wandel, M.

- Wang, V.
 Wanne, Wan, V.
 Wanschepfel, O. *Zie Aan-*
hangfel.
 Want, *een bandschoen*, V.
 Wantrouw, V.
 Wantrouwen, O.
 Wapen, O. *De spreekwy-*
ze, de Burgery is in de Wa-
pen, bedoelt het Meervoud,
in de Wapenen. Zie Kluis
op Been.
 War, V. *(in de war zyn.)*
 Warmte, V. *zie Breedte.*
 Wasch, *gewasfchen kleede-*
ren, V.
 Was of Wasch, O.
 Waschbad, O.
 Wasdom, M. *Moonens*
Spraak. bl. 79.
 Wat, *het tegendeel van niet*, O.
 Water, O.
 Waterdrop, M.
 Waterspuit, V.
 Waterval, M.
 Waterzucht, V.
 Watte, V.

Web,

- Web**, webbe, O. mitsgaders deszelfs zamenzettingen. *Vondel* schryft in den eerften zyner Heldenbrieven, aen 't opgezette webbs. Zie ook *Kluit*.
Wed, een water, O.
Wed, een wedding, V.
Wedde, bezolding, V. *Moonen*.
Wede, een kruid, V. *Kilian* zegt ook *Kirga*. & *Vimen*. & *Salix*.
Weder, tempeftas, O.
Wedergade, V.
Wederfmaak, M.
Wederfpalt, V.
Wederfpraak, V.
Wederftand, M.
Wederftoot, M.
Wederftuit, M.
Wederzin, M.
Weduw, V.
Wee, O.
Weedom, M. *Moonen* M. Sprakk. bl. 79. *Sewel* weder M. en V.
Weeffel, O. zie *Aanhangfel*.
Weegblad, ~~Weegbree~~, een kruid, O.
Week, V.
Week van de buik, O.
Week, plukfel, V., waarvoor zommigen ook *wiek* zeggen.
Weelde, V.
Weenigte, by *Hoofst*, V.
Weer, aries, een ram, M.
Weer, V. in de weer zyn.
Weereld, Waereld, V.
Weerhaan, M.
Weerom wordt als waarom gebruikt, O.
Weérfmaak, *wederfmaak*, M. Hier is weér tegen te zeggen, gelyk in *wederfpraak*.
Weérfpalt, V.
Weérfpraak, V.
Weérftand, M.
Weérftoot, M.
Weérftuit, M.
Weert, V. By *Moonen*. *Kilian* heeft *Weert*, *Woer*, *Alga*, *Herba*, (zeker kruid). zie *Waard*.
K 4 **Weér-**

- Weêrzin, Wederzin, M.   Wenk, Wink, M.
 Wees, M. *zie* Bedgenoot.   Wenkbrâauw, V.
 Weet, V.   Wensch, M.
 Weetenschap, V. *zie* A-   Wereld, V.
     postelschap.   Werf, V.
 Weetzucht, V.   Werk, O.
 Weg, wegge, V.   Werp, Worp, M.
 Weg, *via*, M.   Wervel, M. *Hoogstraten*
 Wei, *hui*, V.   heeft het in zyn Woorden-
 Weide, wei, V.   boek, O. Ik volg *Kluit*.
 Weinigte, V.   Wesp, V. *Kluit* en *Sewel*.
 Weit, weite, V.   Westen, O.
 Wel, welle, V.   Wet, V.
 Weldaad, V.   Wezel, *een stad*, O.
 Welffel, O. *zie* Aanhang-   * Wezel, V. *Hoogstraten*
     fel.   Lyst geeft een voorbeeld
 Welkomst, V.   voor 't Manlyke Geslacht
 Welkom, Wellekom,   op, welk de Heer *Kluit* na-
     zelfstandiger wyze gebruikt   volgt. Ik geloof dat het be-
     wordende, M.   ter is met *Moonen* en *Hoog-*
 Wellust, M.   *straten*. *Woordenboek* te
 Welp, Wulp, M.   fchryven *Wezel*, V.
 Welstand, M.   Wezen, O.
 Welvaart, V.   Wezer, *een rivier*, V.
 Wen, V.   Wigt, *verkorting van ge-*
     uigt, O. De Heer *Kluit*
     haalt

haalt een plaats van de Decker aan, luidende,
Deer telt myn' dwalingen, die peiltze by de wicht,

waaruit blykt, dat die Dichter het Vrouwlyke Geslacht bezigt. Maar ik heb de plaats volgens opgaaf van den eerstgenoemden niet konnen vinden.

Wicht, *een klein kind*, O.

Wieg, V.

Wiek, *vleugel*, V.

Wiek, *week, plukfel*, V.

Wiel, O.

Wieling, V. *zie Banneling*.

Wier, O.

Wierook, M.

Wig, Wigge, V.

Wydte, V. *Zie Breedte*.

Wijf, O.

Wijk, V., in alle gevallen. Ook voor *Beverwyk* zegt men *in de Wyk*. En *Beterwyk* behoudt het Geslacht, *de groene Beverwyk*. *Antonides* zegt

nogthans in het eerste boek zyns *Yftrooms*, Van 't groene *Beverwyk*. *Valewyk* is ook vr. *Katwyk* en *Noordwyk* zyn O. Zie op die Letters.

Wijl, V.

Wijn, M.

Wijngaard, M.

Wijngaardman, M.

Wijnkan, V.

Wijnkoop, M. De Heer *Outbof*, volgens *Kluit* op *Koop*, meldt een plaats van *Moonen*, daar hy dit woord V. gebruikt, daarbij voegende, dat *Hoogstraten* in zyn *Woordenboek* dit woord verklaard, door geld, welk men boven den bedongen prys geeft. In *Moonens Spraakkonst* heb ik het niet gevonden.

Die gift verstrekt om wya te koopen, die onder koper, verkooper en bemiddelaars genuttigd, of op den koop uitgedronken wordt.

K 5

Wijn-

- Wijnrank, V.
 Wijnstok, M.
 Wijsgeer, M.
 Wijsfel, *een stroom*, M.
 Wijt, V.
 Wijting, *een visch*, V. Ook voor een soort van kryt genomen, waarmede men het zilver borstelt.
 Wijze, V.
 Wijzer, M.
 Wil, M.
 Wild, O.
 Wildbraad, O.
 Wildernis, V. *zie* Behoudenis.
 Wildvang, O., *het wild dat gevangen is*.
 Wildvang, M., *op den wildvang of wildvangst gaan*. Dit laatste woord is V.
 Wildvang, *windbuil*, M.
 Wildernis, V. *zie* Behoudenis.
 Wilg, *een boom*, M.
 Wilg, *spruit, plant*, V.
 Wimpel, M.
 Wind, M.
 Winde, V. *Moonen*.
 Windel, V. *Moonens-Spraak*-konst, bl. 71. Het betekent Palei.
 Windvang, M.
 Wink, Wenk, M.
 Winkbraauw, V.
 Winkel, M.
 Winket, O.
 Winning, V. *zie* Aanbieding.
 Winst, V.
 Winter, M.
 Wip, V.
 Wis, *alle soort van teen*, zegt de Heer Kluit, V.
 Wisfel, M.
 Wit, O. *zie* Engelsch.
 Woede, V.
 Woeker, M.
 Woensdag, M.
 Woerd, M. *zie* Woord.
 Woestyn, V.

Wol-

- Wol, Wolle, V.
 Wolf, M.
 Wolfsmuts, V.
 Wolk, V.
 Wond, Wonde, V.
 Wonder, O.
 Woon, V.
 Wooning, V. *zie Aan-*
bieding.
 Woonstede, V.
 Woord, O.
 Woord, *voor Gods Zoon ge-*
nomen, O.
 Woord, Woerd, *bet man-*
netje van eene Eend, M.
 Worm, M.
 Worp, M.
 Worpel, M.
 Worppiek, V.
 Worst, M.
 Wortel, M.
 Woud, O.
 Wouw, *een roofvogel, M.*
 Wouw, *lutea, een kruid, V.*
 Wraak, V.
 Wraakzucht, V.
- Wrak, O.
 Wratt, V.
 Wrevel, M.
 Wrok, M.
 Wrong, V.
 Wrongel, V.
 Wulp, *'t jong van eenen*
leeuw, M.
 Wulp, *een onbedacht persoon,*
 M.
- X.
- X, V.
 Xanthus, *een rivier, M.*
- Y.
- Y, V.
 Y, *de stroom voor Amsterdam*
 O.
 Yl, *in der yl, V.*
 Ym, V. *Moonen.*
 Yp, Ypelaar, *almsus, een*
boom, M.
 Ys, O.
- Yftroom;

- Yftroom, M.
 Ysfel, een rivier, M.
Hoogstraten en Moonen V.
Kluit, M.
 Yver, M.
 Yvoor, O.
 Yzer, O.
 Yzoo, Yzop, M.
 . Zie voorts op IJ.

Z.

- Z, V.
 Zaad, O.
 Zaag, V.
 Zaak, V.
 Zaal, V.
 Zaan, een stroom, V.
 Zadel, M.
 Zak, M.
 Zalf, V.
 Zalm, M. *Moonen en van Heule.*
 Zand, O.
 Zang, M.
 Zark, Zerk, M.
- Zas, O.
 Zat, zelfstandiger wyze gebruikt wordende, O. zie Engelsch.
 Zaterdag, Saturdag, M.
 Zavel, by van Heule, O.
Kiliaan schryft Savel, Sabulum, arena crassior. Grof zand.
 Zede, Zeden, V.
 Zee, V.
 Zeedorp, O.
 Zeef, V.
 Zeel, O.
 Zeelt, V.
 Zeem, O. zie ook *Kluit.*
 Zeep, V.
 Zeer, O. zie Engelsch.
 Zeefschuim, O.
 Zeefteiger, M.
 Zeet, eene zitting, V.
 Zege, overwinning, V.
 Zegel, O.
 Zegen, M.
 Zegen, of Zege, zeken vischtuig, V.

Ze-

- Zegepraal, V. *zie* Praal.
- Zeil, O.
- Zeilaadje, V.
- Zein, V.
- Zeisfen, V.
- Zelk, V. *een assb en vuilnis-
boop.*
- Zemel, V. *Moonen, Sewel
en Halma.*
- Zenuw, V.
- Zerk, M. *Schoon Moonen
en van Heule dit Vrouwlyk
hebben, volg ik zulks ech-
ter niet. Vondel geeft dui-
delyke bewyzen, dat hy aan
't Manlyke Geslacht niet
twyffelde. Zie zyne Poëzy
a. d. bl. 81, 82, 85 en 86.
Hoogstraaten en Kluis gaan
ons ook hierin voor.*
- Zet, M.
- Zete, *zegt, zitting, V.*
- Zetel, M.
- Zeug, V.
- Zeuny, V. *aan de zeuny
van zyn blaazen, zegt
Hooft, volgens Hoogstraaten.
Kiliaan zegt, seunie is ver-
keutrogb.*
- Zeve, Zeef, V.
- Zever, V. *Sewel en Halma
V. Hoogstraaten in zyn
Woordenboek O.*
- Zicht, V.
- Ziekte, V. *zie* Breedte.
- Ziel, V.
- Zier, V. *Moonen en van Heule*
- Zift, Zeef, V.
- Zijde, *latus, een kant, V.*
- Zijde, *gesponnen zyde, V.*
- Zijl, V. *Moonen.*
- Zijp, *een landstreek, V.*
- Zijsje, *een vogeltje, O.*
- Zilver, O.
- Zin, M.
- Zinnepop, V.
- Zode, V.
- Zoen, *kur, M.*
- Zoen, *verzoening, M.*
- Zog, O.
- Zog of Zeug, V.
- Zok, V. *Moonen.*
- Zolder, M.
- Zoldy, Soldy, V. *zie* By.
- Zomer, M.
- Zon,

- Zon, V.
 Zond, *een zeedoortogt*, V.
 Zondaar, M.
 Zondag, M.
 Zonde, V.
 Zonnewyzer, M.
 Zont, *Sont, een zee*, V.
 Zoode, V. In de Geslacht-
 lyst van *Kluit* staat M. doch
 in zyn Register. V.
 Zool, V. *Moonen*.
 Zoom, M.
 Zoon, M.
 Zorg, V.
 Zot, M.
 Zout, O.
 Zucht, *desiderium, begeer-*
te, V.
 Zucht *van't hart, gemitus*, M.
 Zudde, V. *Moonen*. *Ki-*
liaan zegt, *palus, lacus*.
 Zuiden, O.
 Zuigeling, M. *zie Ban-*
neling.
 Zuil, V.
 Zuivel, O.
- Zult, O.
 Zus, V.
 Zuster, V.
 Zwaai, M.
 Zwaan, V.
 Zwaard, O.
 Zwaardvisch, M.
 Zwaarte, V. *zie Breedte*.
 Zwachtel, M. *Moonen en*
Sewel.
 Zwade, *of Zwad, een re-*
gel afgemaaid gras, V.
Moonen en Sewel.
 Zwager, M.
 Zwaluw, V.
 Zwam, V. Een sponsach-
 tig gewas. *Moonen en Hal-*
ma, zo ook *Hoogstraten* in
 zyn *Woordenboek*.
 Zwang, M.
 Zwans, V. *Kluit*.
 Zwarm, *Zwerf*, M. *Moo-*
nen, Hoogstraten, Kluit en
Sewel.
 Zwavel, V. *Hoogstraten en*
Kluit, mitsgaders Ten Ka-
te,

<i>te</i> , 1 d. bl. 468. <i>V. Moonen</i> ,	Zwenk, M.
O.	Zwerk, O.
Zweemfel, O. <i>zie Aan-</i>	Zwerm, M.
hangfel.	Zwier, M.
Zweep, V.	Zwym, V.
Zweer, V.	Zwyn, O.
Zweet, O.	Zwynspriet, M.
Zwengel, M. Zeil van een	Zwik, M.
Windmolen. <i>Moonen en Hal-</i>	Zwoord, O.
<i>ma</i> , M.	

117

DE WET

van de
Landbouw
en de
Landbouwers
in de
Nederlandsche
Indië

BYVOEGSELS.

BYVOEGSELS.

I.

Ik heb in 't eerste myner Vyf VERTOOGEN te kennen gegeven, dat ik de AE in de woorden WAEReld en blaEten verkooze, om dat men geene letter heeft, die de uitspraak dier woorden (naamelyk den klank van de franfche AI) uitdrukt.

Men veronderstelle daardoor niet, dat ik die spelling voor de beste houde: het tegendeel is waar. BIAAten (het geluid der Schaapen) darf ik gerustlyk aldus schryven; en houd het voor goed. Daar-
enboven, om dien tweeklank AE geheellyk wech te doen, zoude het my gansch niet onaanneemlyk voorkomen, om, met den grooten BALTHAZAR HUYDECOPER, *werreld*, en nog liever, *wereld*, te schryven, gelyk VONDEL zich van beide bediende.

Vindt men in zynen CXLIJsten HARPZANG,

Hun vette runders blaeten.

mē moet dit woord uitspreeken, als of 'er *blaa-ten*, met twee AA, stonde; dewyl hy met *straezen* daarop rymt. De Liefhebbers van VONDELS werken weeten, dat hy de spelling van AE overal, in stede van AA, gebruikt heeft. Hy, noch ANTONIDES, VOLLENHOVE, DE DECKER en anderen hebben zich van die wanspraak, welke veele ongeletterden voor deftig houden, nimmer bedient. Schreeven zy, *baerd, baerd, paerl, vaers, waerd*, men kon, naar hunne meening, niet anders daaruit leezen, dan *baard, haard, paarl, vaart, waard*, gelyk dit ook deftig Nederduitsch, en onze rechte landtaal is.

L

II. In

II.

In de Geslachtlyste, op het woord As, heb ik eene plaats van VONDEL aangevoerd, luidende,

Dat is het eenigh punt, waerop deeze as moet draaien.

Doch dewyl hieruit het Geslacht niet te zien is, naardemaal het woord As hier in den eersten naamval voorkomt, zal ik een ander voorbeeld opgeeven, uit HIPPOLYTUS, V BEDR.

———— *het radt dat om uwe asse*
Herwentelt, —————.

III.

Lang na dat het blad F afgedrukt ware, zag ik, dat LOMMER, by VONDEL, verscheiden maalen manlyk gebruikt is.

In de Opdragt van zynen ADAM IN BALLINGSCHAP lees ik,

In den lommer van eene spelonck, —

In het II BEDR. BL. XXIII, staat,

De Godtheit wandelde in den lommer van dees blaet,

Ook in het III BEDR. II. TOON. BL. XXXIV,

———— *in den lommer van dees boven,*

Nog

Vrouwlyk gesteld. De geleerde Heer SCHUTTE, welke daar is geboren, houdt het gelyk andere steden Onzydig, en verzekert my, dat dit Geslacht in Overysfel algemeen gebruikt wordt.

Hier schiet my te binnen, dat ik op de woorden NAAMEN en op STEDEN de stad *Briel*, de *Betuww*, en de *Haag* moest uitgezonderd hebben, welk eerste manlyk en de twee laatsten Vrouwlyk zyn.

VI.

Dewyl ik hier BYVOEGSELS tot dit werk schryf, zal ik ook één BYVOEGSEL, omtrent myn voorig werkje, hierby voegen.

Ik heb in myn (*) AANHANGSEL OVER DE ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN enz., ROT, *eene menigte*, volgens het algemeene gebruik, Onzydig gesteld, waardoor ééne uitzondering op mynen gevonden regel, omtrent de GELYKNAAMIGE NAAMWOORDEN, werd veroorzaakt. My hierover nader oeffenende, is my gebleeken, dat men het woord ROT oudtyds meest Vrouwlyk gebruikte, het gene de reden zal zyn, waarom wy het in 't Meervoud met de letter T uitspreken, indien ik dit gevolg, naar mynen bovengemelden regel, daaruit trekken moge. Zie de Geslachtlyst van de Heeren HOOGSTRATEN en KLUIT, waarin verscheiden plaatsen voor 't Vrouwlyke Geslacht aangehaald worden. Ik zoude eene menigte daarby kunnen voegen, doch zal maar eenige uit VONDELS HARPZANGEN opgeeven.

Harpz. XIII, 1 reg.

d'On-

(*) Zie myne VERHANDELING OVER DE VOORZETSSELS enz., bl. 47.

*d'Onweetende en bedorve rot
Sprack in haer bart: daer is geen Godt,*

XX bl. 47,

*Dewyl dees snoode rot
Met onbesneede banden
U schendigh aen dorst randen,*

L bl. 129,

*De reuckelooze en godelooze rot
Zal, schuro van 't quaet, zich naer den sceppeer keeren.*

LII 1 reg.

*D'onweetende en bedorve rot
Sprack in haer bart:*

LIII, bl. 130,

*— een stercke rot
Ruckt op my aen,*

LXXXII, bl. 216.

*Dat de blinde rot
U aenbidde, als Godt,*

Indien het noodig ware, zoude ik van HUYDECO-
PER, uit zynen MELIS STOKK, en anderen insge-
lyks kunnen gewaagen, doch deeze voorbeelden
zullen voor den Leezer genoeg zyn.

Hier mede kan ik berichten, dat 'er geene uit-
zondering op mynen bovengemelden regel is, en
vertrouw gerustlyk, dat die op denzelven niet zal
gevonden worden.

De Taalkundigen zullen in 't vervolg wel ont-
dekken, dat hy van meerder belang is, dat men
in de eerste leezinge daarvan mischien denkt. Al-
thans ik heb in myne GESLACHTLYSTE my met
geen kleene vrucht van hem bedient; en voorzie,

dat

dat dezelve my , tot verder naspooring van onbekende regelen , van gewigt zal wezen.

DRUKKEN DER VOORNAAMSTE GESLACHTLYSTSCHRYVEREN VAN WELKE IK MY HEB BEDIEND.

HAGEMAN (HENRICUS) *Verzameling van Nederduit-
sche Byvoeglyke Naamwoorden , Amsterdam
1771.*

HALMA (FRANCOIS) *Woordenboek der Nederduit-
sche en 'Fransche Taalen , derde druk , 1758.*

HEULE (CHRISTIAAN VAN) *Nederduitche Gram-
matica , Leiden , 1626.*

HOOGSTRATEN (DAVID VAN) *Lyst der gebruikelyk-
ste zelfstandige Naamwoorden , vierde druk ,
Amsterdam , 1733. Nederduitsch en Latynsch
Woordenboek , derde druk , 1756.*

KATE (LAMBERT TEN) *Verbevene deel der Neder-
duitche Sprake , Amsterdam , 1723.*

KLUIT (ADRIAAN) *Lyst der gebruikelykste zelfstan-
dige Naamwoorden , Amsterdam , 1756.*

MOONEN (ARNOLD) *Nederduitche Spraakkunst ,
tweede druk , Amsterdam , 1719.*

SEWEL (WILLEM) *Nederduitche Spraakkunst , vier-
de druk , Amsterdam , 1756.*

D R U K F E I L E N .

Bl. 53, op DAAROM, staat *de waarom en daarom*, moet zyn, *het waarom en de daarom.*

Bl. 77, staat tweemaal HULDE, HULK.

Bl. 105, staat OPLOOF, moet zyn OPLOOF M.

Bl. 135, op het woord STUT staat, dat *Vondel Vrouwlyke*, moet zyn, dat *Vondel het Vrouwlyke.*